

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft.).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az első nap.

Budapest, január 28.

(K.) Meglátni mindent, ami nincs, semmit se venni tudomásul, ami van: ez néppárti stílus. Nem olvasni a világos nyilatkozatokat, éppen mert világosak, de olvasni a vesékben, éppen mert sötétek: ez is néppárti stílus. Valóban, aki kénytelen volt végighallgatni azt a vakmerő galimatiaszt, melylyel ma, a budgetvita első napján, a néppárt vezérszónoka, Buzáth Ferenc ur, a politikai bizalmatlanságot megokolta, nem is mosolyogva, hanem szenvedélyes gyönyörűséggel emlékezett arra a börzeviccre, melylyel a budapesti tözsde szójátékosai Konkoly-Thege Miklós nemzeti ajándékát fogadták. „Hát ne kívánjon az ember sok Konkolyt és kevés Buzáthot?” Ez igazán sok volt, még a néppárttól is. S a legujabb vezérszónokkal illetlenség is volna foglalkozni, ha a stílusa nem volna olyan félelmesen karakterisztikus. A tridentű zsinat historikus, mikor az orgyilkos tör hátról megsebezte, azt mondta: „a stílusról ismerem ellenségemre!” Az igazság is ezt mondhatta, mikor ma Buzáth vezérszónok ur támadását tapasztalta. Igaz, hogy a vezérszónok ur még hátról se tudta megsebezni az igazságot. De a stílus — az néppárti volt. Lehetetlen rá nem ismerni.

Szerencsére a vezérszónok ur beszéde, ha rettenetesen hosszú volt is, bátran kihátrálható az első nap történetéből. Csak az ülés rövidült volna meg vele, a történet nem. A budgetvita első napjáról csak két beszédet lehet és kell is följegyezni. Neményi Ambrus előadót, aki a költségvetést ajánlotta elfogadásra, és Kossuth Ferencét, aki a szélsőbalhátározati javaslatát terjesztette be.

Kerekb, világosabb, formásabb és igazságosabb a Neményi Ambrus beszéde volt.

Az egész beszéd egy világos és megdönthetetlen igazságot demonstrált. Nem állunk készületlenül a gazdasági rendezkedés küszöbén. A legnagyobb válság közepén is megőriztük államháztartásunkban az egyensúlyt. Van pénztári készletünk minden eshetőségre. És rendezvén valutánkat, bekapcsoltuk magunkat a viláfgorgalomba. Akik tehát kifogásolják, hogy az egyensúlyt minden kísértéssel szemben óvtuk; akiknek szemében szálla, hogy pénztári készleteket gyűjtöttünk; akik a kritikus pápaszemen keresztül vizsgálják a valuta-rendezés körülményeit: — megannyian rövidlátók. Minden egy célt szolgált, egyre való. Készültünk arra az időre, mikor gazdasági viszonyunkat minden irányban rendeznünk kell. Ma pedig készen állunk. Meglepetés vagy éppen katasztrófa minket nem érhet. Ezt a helyzetet teremtette meg a pénzügyi politika s ebből a nézőpontból kell megbírálni az óvatosságot, a mérsékletet és mindazt, ami egyébként állami szükkeblüségnek, sőt fiskális szükmarkuságnak tetszhetett. Így adta meg az igazságos és tárgyilagos kritika alaphangját a pénzügyi bizottság előadója s külön strófa illeti meg az elismerésből, hogy a tiszta politikai gondolatot a belletrista formavésettel és megkapó színeivel tudta a törvényhozás előtt kifejtetni. Ha nem volna szokás a mi parlamentünkben, hogy az előadói beszédet uvertürnek tekintsék, melyet el is szabad mulasztani, mert a darab során ugyis megismétlődik: ez a mai beszéd szenzáció is lehetett volna. Mert nem uvertür volt, hanem expozíció. Szükséges szó, hogy a darabot igazán megérthessük.

Érdekes volt a Kossuth Ferenc beszéde is. A függetlenségi párt vezére két részre osztotta kritikáját. Az első részben általános politikai szempontokból, a másodikban speciális gazdasági szempontokból próbálta igazolni

bizalmatlanságát. Az első rész pikánsabb volt, a második gyöngébb. Az általános politika keretében ugyanis a Kossuth Lajos tradícióinak őre szóltat meg, aki a gyennyolcas eszmékhez érzelmi szálakkal is hozzá van fűzve. S itt mindenesetre pikánsnak mondható az a véletlen, hogy Kossuth Ferenc éppen Széll Kálmánnal került szembe. A Kossuth Lajos közvetlen környezetében felnőtt függetlenségi politikus a Deák Ferenc közvetlen környezetében nevelkedett államférfival. Ha az egyiknek meggyőződését átjárták az érzelmi momentumok, a másiknak meggyőződése is megerősödött az érzelmek kohójában. Ők ketten tehát aligha fogják egymást megtántorítani; Kossuth Lajos és Deák Ferenc, Kossuth Ferenc és Széll Kálmán: — ezen a téren örök ellenfelek. De hála a gondviselésnek, a kontroverziát már nem kell megoldani, az meg van oldva. A nemzet oldotta meg s csak az imént is maga szankcionálta régebben hozott tetteit. Ezen a ponton tehát Széll Kálmán miniszterelnök nem igen lesz kénytelen harcba szállani. De igenis lesz mondanivalója bizonyos új módszerre, melyet Kossuth Ferenc a bizonyításban ma próbált ki először. A függetlenségi párt vezére ugyanis szózatlan bizonyítási módhoz folyamodott. Főntartott bizonyos régi vádakát, de új ruhába öltöztette őket s ez a ruha, majdnem azt kellene mondani, azinszINUÁCIÓ szövegből készült. Azt mondta Kossuth — ez azt már sokszor mondta, — hogy a kormány nem akarja megcsinálni az önálló magyar hadsereget. De eddig a megokolás az volt, hogy: nem csinálja meg, mert Bécs nem engedi. Ma a megokolás így változott: nem csinálja meg, mert a miniszterelnök nem bíz benne, hogy ez az önálló hadsereg nem szerezne-e vissza erővel is függetlenségünket! Mit jelentsen ez? Nekünk úgy rémlik, hogy amennyiben ilyen

T Á R C A.

Brutus ellen.

(A Julius Cézár reprise előtt.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: **Ábrányi Emil.**

Shakespeare felséges alakká, egész emberré tette Brutust, akit őszinte republikánus érzése, őznetlen, mocsoktalan idealizmusa bírt rá, hogy a Julius Cézár életére törő összeesküvők élére álljon.

A modern történetírás ezzel ellentétben a következő képet rajzolja Brutusról, az összeesküvőkörök, Cézár haláláról és az utána jövő eseményekről.

A 44-ik év első hónapjaiban nyomott hangulat nehezedett Róma vezető embereire. Voltak ugyan elegendő, akik Cézárt arra buzdították, hogy haladjon tovább a megkezdett uton; Antónius például február 15-én, a Luperkáliai ünnepén, mindenáron koronát akart Cézár fejére tenni az összegyűlt nép előtt, amit Cézár a nép tiltakozó magatartása miatt visszautasított; de mások viszont annyira elégedetlenek voltak a dolgok újabb folyásával, különösen Cézár keleti terveivel, hogy a diktátorral bensőleg szakítottak.

Első volt az elégedetlenek közt **M. Junius Brutus**, akit egy arisztokratikus legenda Julius Cézárnak Serviliától született természetes fiál tünített föl. A nagyravágyó anya, akivel Cézár főtartotta viszonyát, elhitette Brutussal, hogy ő lesz a Cézár örököse; és Brutus egy ideig makacsul ragaszkodott is ehhez a fényes reménységhez. A magasan járó illúziók Brutus szemében összeroskadtak, amikor Julius Cézár 45-ben, szeptember 13-án a fiatal **Oktávius** nevezte meg általános örökösül. Reményvesztettsége fokozódott, amikor látta, hogy Cézár a lehető legben-sőbb viszonyba lépett Egyiptom királyánéval, Kleopatrával. „Immár világos volt Brutus előtt, hogy kiváló — hiúságának megfelelő — szerepet csak akkor játszhatik az államban, ha Cézár megsemmisül. De persze Brutus, mint az akkor divatos filozófia híve, nagyon értett hozzá, hogy önző beszédjét a republikánus frázisok csillogó szövőrégeivel takarja el.”

„Aloftomos plánumainak csakhamar megnyerte sőgorát, Cassiust, Pompejusz egykori” hűvét, aki derék katona volt, de az utóbbi hadjáratokban nem kapott alkalmazást s előmenetelében egyébként is mellőzöttnek látta magát. Brutushoz és Cassiushoz még valami hatvan konspirátor szegődött. Ezek közt kevés igazi republikánus akadt. Nagyobb részük Cézár elégedetlen tábornokaiból és olyan hivatalnokokból került ki, akiket Cézár nem mozdított elő.”

Cézár már régebben körülvette magát erős testőrséggel, hogy lehetetlenné tegye a meglepetés-szerű attentátumokat. De az összeesküvők ravasz hízéggel olyan biztosságba ringatták a diktátort a 44-ik év első hónapjaiban, hogy személyes őrizetere rendelt testőrségét elbocsátotta. Törvény alapján ráruházták a tribuni sérthetetlenéget (sacrosanctitas) és szenátusi végzetel szenátorokból és lovagokból alakult testőrséget állítottak rendelkezésére. Azonfölül mindenféle istenítő hadrózatokat hoztak Cézár javára, hogy annál gyűlöltebb tegyék a nép szemében. Tíz évre szabott diktátorságát például február havában örökös diktátorsággá (dictatura perpetua) erősítették. Titkos rosszakarók a Kapitóliumon levő szobraira koronákat, diadémokat helyeztek. Ezeket a királyi jelvényeket két tribun, **Epidius Marullus** és **Cezécus Flavius** távolította el a szobrokról. Amikor Cézár január 26-án egy ünnepségről Rómába bevonult és némelyek király gyanánt üdvözölték: ugyanez a két tribun kergette szét a kiabáló főkolomposo-

kat. De Cézár ezt a buzgósgót olyan rossz néven vette tőlük, hogy hivatalukból elmozdította, a szenátorok lajstromából törölte, sőt Rómából is száműzte őket.

Véres tervük keresztülvitelére március 15-ik napját tűzték ki az összeesküvők, amikor valami fontos tanácsulést kellett tartaniok a szenátoroknak Pompejusz Kuriájában. Az auspiciumok ezen a napon kedvezőtlenek voltak; maga Cézár is gyöngékedett. Már éppen meg akarta bizni Antóniust: jelentse a szenátusnak, hogy nem megy el. Ekkor jelent meg az uralkodó házában **Decimus Brutus**, aki sokáig leghívebb barátjai közé tartozott, de most szintén a konspirátorokhoz szegődött és elszlatta Cézár aggodalmait. Decimus Brutussal lépett Cézár a Kuriába. Marc Antóniust, akiről tudták, hogy rendületlen híve Cézárnak, **Trebónius** tartotta föl ravaszul kiesztel beszélgetéssel a Kuria előtt. E közben Cézár helyet foglalt aranyos székén. **Tillius Cimber** lépett eléje, hogy száműzött testvérének kegyelmet könyörgjön. Cézár a kérészt elutasította, de miattal Cimber mind sürgetőbb módon könyörgött: az összeesküvők közelebb hatoltak hozzá és Casca egészen a háta mögé állott. Erre **Tillius Cimber** letépte Cézár válláról a togát. Cézár föluggott. De Casca töre ebben a pillanatban hozzá döfött. A diktátor egy szempillantásig védekezett. Ekkor észrevette a testére törő hatvan villogó kést: belátta, hogy vége van; eltakarta fejét és meghalt ellenállás nélkül az összeesküvők döféséi alatt, akik vad mohósággal szurkálták. Huszonhárom seb volt a testén. A véres, borzalmas tett után magasra emelt törökkel, örültek módjára szaladtak ki az összeesküvők az utcára, hogy a népet a szabadság nevében csatlakozásra hívják. De minden utca néma volt és kihalt. Az attentátum első hírére, amint a menekülő szenátorok utcáról-utcarra vitték, mindenki rémülten a házakba futott. A boltok sorra besukódtak. Ilyenformán a magukra

különös argumentum a magyarság ellenségeinek körébőlhangoznék fel, a függetlenségi párt tiltakoznék ellene leghevesebben. Még a lehetőség ellen is. Abszurd inszINUÁCIÓ — mondaná és kellene mondania. Most pedig a függetlenségi párt vezére ad szörnyet annak az oktatlan bizalmatlanságot hirdető madárnak. A régi argumentum csak a kormányt kicsinyítette, de ez az új az egész magyarságnak bántó. S ugyanez áll Kossuth Ferenc másik új megokolásáról, mintha a kormány azért fázna az általános választói jog behozatalától, mert csak így látja biztonságban a hatvanhetes alapot. Nem, tisztelt függetlenségi párt. Többet félt a kormány az általános választói jogtól. Félti többek közt még azt a becsületes magyarságot is, mely ma a függetlenségi mezőről szórja mennyköveit a hatvanhetes bástya ellen. Ez is olyan új argumentum, melynek a magyarság ellenségei örülhetnek jobban. S mi Kossuth Ferenc tiszteletreméltó egyéniségének hódolunk, mikor beszédének erre az első részére csak azt mondjuk, hogy pikáns volt.

De a másik rész, az határozatlan gyöngye volt. Ha Kossuth Ferenc roskadozóban látja a hatvanhetes gépezetet, az ő szemében van a hiba, nem a gépezetben. Az nem inog és nem mondja fel a szolgálatot. Ha pedig a kormány közjogi felfogásának lazaságától remeg Kossuth Ferenc, ez is egyéni fogyatékossága, mert a kormány ilyen föltevésre okot nem adott. Nem kell félni és nem kell remegni. A törvény beszél és a törvény parancsol. Jogainkat gazdasági téren megóvtuk és meg fogjuk óvni. Ami pedig a nemzet gazdasági érdekeit illeti, azokat se fogja csorba érni. Éppen azt fejtette ki nagy általánosságban, de tisztán és világosan a pénzügyi bizottság előadója, hogy nem állunk készületlenül és üres kézzel a rendezkedés küszöbén. Vannak jó fegyvereink mára és holnapra is. Minden eshetőséggel szemben véd minket konszolidációnk és a törvény. Hogy azonfelül a kormány ébersége és kipróbált közjogi lelkiismerete is oltalmaz, az olyan jó szerencse, mely biztosabb teszi a sikert. De nem ez a legfőbb. A legfőbb megnyugvás az a tudat, hogy a törvény biztos talaján állunk és minden eshetőségre készen vagyunk. Ezzel a tudattal szemben pedig nem lehet riadózni olyan nádsippal, mint aminő a függetlenségi párt határozati javaslata...

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, január 28.

Elevenen, de nyugodt komolysággal indult meg az ideai budgetvita. Tele volt a karzat és szépen megteltek a képviselői padsorai is. Egy sor különféle jelentés után általános figyelem közben kezdte meg előadói beszédét *Neményi Ambrus*. Tartalomra és stílusra egyaránt előkelő, magvas és érdekes beszéd volt. Amint hogy mindez rendes tulajdonsága a *Neményi* beszédeknek. És hogy a rengeteg budgetnek minden izületére teljes nappali világosságot derített, s nem feledkezett meg egyetlen momentumról sem, amelyet külön méltatni szükséges, azt szinte fölösleges megemlíteni. Igazi sikerének legbiztosabb mértéke az, hogy a különben szemlélatomást harckarész ellenzék is kellő figyelemmel hallgatta és respektálta.

Tisztelettel és a lovagias ellenfél udvarias elismerésével szólott róla *Kossuth Ferenc* is, aki pártvezérei szokásához híven, maga vezette be pártja részéről az ostromot a költségvetés ellen. Higgadt, mértéktartó, sima volt ma is, úgy az előadóval való polémiájában, mint a költségvetés bírálatában. Az ő beszéde alatt viszonzta a jobboldal az ellenzéknek azt a figyelemet, amelyet az előadóval szemben tanusított. Kétségtelen különben, hogy mindkettejük beszéde figyelemreméltó is volt.

És minthogy ugyanezt semmiképp sem lehet elmondani *Buzáth* Ferencről, a néppárt vezérszónokáról, tehát semmi feltűnő sincs abban, hogy neki már nagyon kevés jutott a figyelemből. A szünet alatt sokan eltávoztak a honatyák közül, akik pedig ott maradtak, nyilván úgy okoskodtak, hogy elég egy napra két okos budgetbeszéd, egész bátran ellehet engedni a harmadikat, amely ráadásul nem is okos. És igazuk volt.

A képviselőház ülése január 28-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Hegegyesi Sándor, Darányi Ignác, Wassics Gyula, Cseh Ervin.

Elnök: Megnyitja az ülést, felolvassák és hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter törvényjavaslatot nyújt be a csorbai birtoknak az államkincstár részére történt megvásárlás jóváhagyásáról. Előzetes tárgyalás végett kiadják a pénzügyi bizottságnak.

Issekutz Győző: Benyújtja az igazságügyi bi-

zottság jelentését a Nagy-Britannia és Írhan egyesült királysággal 1878. évi december hó 8-án a közönséges büntetettek kölcsönös kiadatása iránt kötött államszerződés XI. cikkének módosításáról s az 1901. évi június hó 26-án kiállított pótnyilatkozat beikervezéséről, a román királysággal a közönséges büntetettek kölcsönös kiadatása iránt kötött államszerződés beikervezéséről szóló törvényjavaslatot.

Babár Endre előadó. Az igazságügyi bizottság a miniszterelnök jelentését almonyul elbematolta a orvosi osaszári és királyi alkalmazottnak teljes konzuli bírói hatáskörrel történő felruházására vonatkozó 3438-ik számú rendeletét, folyó hó 27-én tárgyalás alá vette. Az erre vonatkozó jelentést a Háznak bemutatja.

Elnök: A jelentések idején az osztályok mellőzésével napirendre tűzettek.

A Ház eután harmadszori olvasásban elfogadta a dunántúli helyierdekű vasutak engedélyezési okiratainak egyesítéséről szóló törvényjavaslatot.

(A költségvetés.)

Elnök: Következik az 1902. évi költségvetés tárgyalása. Egyúttal bejelentem hogy a költségvetés tárgyalásán jelen lesz Papp Elek pénzügyminiszteri osztálytanácsos, a pénzügyminiszter megbízásából, hogy a pénzügyi fölvilágosításokat megadja.

Neményi Ambrus előadó: Annak a mostoha közgazdasági helyzetnek közepette melyet a költségvetés bemutatásakor maga a pénzügyminiszter konstatait, különösen becses momentum az államháztartásnak biztosított egyensúlya és zavartalan rendje. Találkozunk ugyan mind sürűbben a közvéleményben és ebben a Házban is olyan hangokkal, melyek a keserűséggel vegyes bizonyos kicsinyesnek egy nemével emlegetik az államháztartásnak szerintük tényes helyzetét, amely annál kirívóbb, minél komorabb közgazdasági látérről emelkedik ki. Különös iróniája az a sorsnak és a parlamentnek történetében járát ritkító eset, hogy nekünk kik a költségvetésnek ugyszólván hivatalból vagyunk védői, azokkal szemben, akik a költségvetést támadják, bizonyítani vagyunk kénytelenek, hogy az állam gazdasága még sem olyan lényes, mint a miyennek mondják. Már azért sem helyes az állam és a társadalom gazdasága között oly éies ellentétet konstruálni, mert ennek a költségvetésnek a tanulsága szerint, az állam a maga rendezett gazdaságának eszközeivel, szakadatlanul készíti elő a magán-gazdaság számára is, a kedvezőbb időnek visszatérését. Egy szóval bizonyítani akarom egyrészt, hogy az előirányzásnak az a módszere, amelyet követünk, helyes, másrészt pedig kimutatni akarom, hogy hol és milyen mértékben nyilatkoznak meg a költségvetésben a kincstárnak szempontjai mellett, a társadalmi politikának szempontjai.

Ez a költségvetés tanuságot tesz róla, hogy az állam nemcsak közvetve, hanem közvetlenül is, még pedig évről-évre nagyobb mértékben, számos ponton és minden módon szolgálja a társadalmat.

Szokásos lett utjabban az államkincstárral szemben más természetű kifogással élni. Nem azt vetik szemére csupán, hogy minden uton-módon súlyosan adóztatja meg a polgárokat, hanem hogy a saját valóságos szükségletein erősebben adóztatja meg a polgárokat, minek bizonyosságán felhozak a zárszámadásilag igazolt többletnek és a belőlük alkotott pénztári készleteknek ügyét.

Hogy ennek a kérdésnek a vitatása elől kiérj

maradt összeesküvők hevenyében összetoborzott gladiátor-csapat védelme alatt fölmentek a Kapitólumba, azzal az ürüggyel, hogy halát akarnak adni az Isteneknek, amiért munkájuk sikerült. Cézár holttestét pedig a rabszolgák helyes érzéssel nem Trasteverébe, az egyiptomi ágyas villájába vitték, hanem a diktátor palotájába, a törvényes hitveshez, Kalpurniához.

A legújabb történetírás hívős és szkeptikus matadorjai szerint: „Cézár gyilkosai gyermekes esztelenséggel hajtották végre ádáz munkájukat, mivel nem hadászott politikai cél, hanem alacsony személdélek a ták kezükbe a tört. Közülük senkinek sem volt tiszta tervo arról: mi történjék az állammal Cézár halála után? Semmi sem volt kézen ennek a nagyfontosságú kérdésnek az eldöntésére. Ez volt az oka, hogy nem Brutus és Cassius, a királygyilkosok, hanem Marc Antonius és Emilius Lepidus, a királyhű tábornokok, szedték a véres tett gyümölcsét.”

Lepidus kohorszái a március 15. és 16-ika közti éjjelen már bevonultak Rómába. Lepidus, a diktátor egyik tábornoka, a város előtt táborozó hadostéval éppen Galliába készült, amikor híret vette a gyilkosságokról. Rögtön bevonult a városba. A kohorság őrtüzei a fórumon lobogtak és Lepidus esküdözött, hogy a gyilkosok vérével fogja megbosszulni a diktátor halálát. Ugyanakkor Antonius is elsáncolta magát a saját házában. Oda vitette az egész államkincstárt (600 millió szeszterciust) Cézár privat-kincseivel és végrendeletével együtt. De Lepidus előnyben volt, mert hadsereggel csak ő rendelkezett. Nehogy Lepidus a helyzetet kizsákmányolja és az események urává legyen: a merész és ravasz Antonius azt ajánlotta, hogy a vérontást egyelőre kerüljék. Március 18-án este a Cézár-párti tábornokok és hivatalnokok értekezletén majoritást tudott szerezni annak az indítványnak, hogy kezdjenek alkudozást a gyilkosokkal. Hirtelen a március 18. és 17-ike közti éjjelen tárgyalat Decimus Brutussal, a Kapitóliumot megszállt összeesküvők kiküldöttjével. A március

17-iki fontos tanácsülés volt ennek a tárgyalásnak az eredménye. Ezen az ülésen Antonius azzal buktatta meg a legitimistákat, akik Cézárt zsarnoknak, hivatalos tetteit érvényteleneknek akarták deklarálni, hogy e határozat következőseire hívta föl az egybegyűlteket figyelmét. Ebből tudniillik az következett volna, hogy Brutusnak és Cassiusnak azonnal le kellett volna mondaniok a Cézártól kapott préorságról és a Cézártól kapott provinciákról, Makedóniáról és Szíriáról. De azért sem merhettek hozni ilyen határozatot, mert Cézár veteránjai, akik éppen akkor nagy számmal gyülekeztek össze Rómában, hogy földbirtokra szóló utalványokat vegyenek át a diktátortól, dühösen tomboltak a szenátus palotája előtt. Végre Cicero indítványára abban állapodtak meg, hogy az összeesküvők amnesztiát kapnak, a meggyilkolt diktátor hivatalos tetteit (acta) helybenhagyják és holttestét ünnepélyesen eltemetik. Külön-végzéssel a veteránok számára is biztosították a már kapott és a még csak megígért földeket. Antonius teljesen levette a lábáról Lepidust azzal, hogy a csősélek segítségével megtette pontifex maximusnak, hogy rokonságba lépett vele és hogy titkos megegyezős alapján odaigérte neki a majdan fölosztandó római birodalom egy részét. Lepidus, mint Antonius titkos partnere, csakhamar eltakarodott a provinciáiba, Gallia Narbonensisbe és inenső Hispaniába és engedte, hogy Antonius szabadon grasszáljon Rómában és Itáliában. Így történt, hogy már a nevezetes hónap 18-án nem Brutus, hanem Antonius volt a nap hőse; ravasz képmutatással párosult vakmerőséggel dolgozott azon, hogy egész terjedelmében átvegye Cézár örökségét.

Valóságos arcát egy futó pillanatra Cézár temetésén mutatta meg, mely körülbelül március 19-ére tehető. Amikor a meggyilkolt uralkodó hulláját a nép óriás tömege közt régi szokás szerint a fórumra vitték: Antonius, mint a halott barátja, lépett a szónoki emelvényre, hogy gyászbeszédet mond-

jon. Cézár nagy tetteinek föl sorolásával kezdte beszédét, azután fölolvasta a végrendeletet, melyben Cézár Róma minden polgárának 75 denárt (72 koronát) hagyományozott, föjtött szenvedéllyel előadott panaszt fűzött hozzá és végre, amikor ékes és részben igaz érzéstől áthatott szavai a sokaságot már a legnagyobb izgatottságba hozták, lerántotta Cézár holttestéről a leplet és megmutatta a hűledező, zokogó rómaiaknak, akik közt Cézár tömérdek régi harcosa tolongott, a halott diktátor huszonhárom sebéit. A népet a düh és fájdalom valóságos paroxizmusa fogta el. Mint egykor Clodius temetésénél: asztalt, széket, padokat, fűszert, mindenféle gyűlölköny anyagot hordtak össze és ott a fórumon égették el Cézár holttestét, noha külön máglya várakozott rá a Mars-mezőn. Azután egyes csoportok az összeesküvők házaikhoz szaladtak, hogy azokat is fölgyútsák. Helvius Cinnát, a tribunt, akit összetévesztettek a hasonló nevű összeesküvővel, darabokra tépték. A retentő lázongás elől Cézár gyilkosai sietve mentek el Rómából és a republikánus érzésű provinciákra menekültek.

Még azzal is vádolják Brutust, hogy egy évvel később, amikor Cicero és a szenátus kétségbeesetten hívta segítségül a Róma ellen nyomuló Oktávius föltartóztatására: meg sem mozdult hadosztályával a köztársaság megmentésére. Éppen úgy elárulta Cicerót és a szenátust, mint annak idején Cézárt. Makedóniában maradt, mert „nem akarta kieresztani a kezéből ezt a termékeny, gazdag földet, ahol kényéjére-kedvére rabolhatott és fosztogathatott, bizonyosságul annak, hogy nem volt igazi republikánus, hanem falánk, uralomra vágyó egoista, mint az akkori idők valamennyi hadvezére. Cassius sem volt külön Brutusnál.”

Cassius és Brutus a kis újjakat sem mozdították, hogy Róma utolsó republikánus kormányát megmentse, bár mind a kettő kötelezte magát rá s bár a 43-ik év nyarán olyan kedvezők voltak a viszonyok, hogy könnyen kiköthettek volna nagyobb hadsereggel Itália partjain.

sem óhajt, azt a pénzügyi bizottság kimutatta azzal is, hogy általános jelentésbe több évre visszanyúló kimutatást vett fel arról, hogy miképpen alakultak hat év alatt a pénztári készletek. Kimutattuk ott azt is, hogy ezeknek a készleteknek a terhére miképpen utalt a törvényhozás évről-évre új kiadásokat még pedig nem luxus-kiadásokat, hanem olyanokat, mint teszem inszurgamunkák ellátása, vármegyék dotációjának emelése, nemely közegészségügyi kiadások, vasúti beruházások és közös póttételek.

Néhány nappal ezelőtt, január 18-án szóba került ugyanez a kérdés, amely bennünk egy gyakra foglalkoztat, az osztrák képviselőház költségvetési bizottságában is. Lkkor az osztrák pénzügyminiszter, a vele szemben is hangoztatott ilyen kifogásra azzal a kijelentéssel felelt, hogy szerinte a költségvetésnek reálitását nem szabad minden egyes tételel mérni, hanem a reálitást in toto kell megítélni.

A második példa Olaszország példája. Mult évi november 30-án tartotta az olasz pénzügyminiszter a kamarában a maga expozéját. Akik már a mi zár-számadásai szerény telességünkben is sérelmet látják a törvényhozás költségvetés megajánlasi jogának azok bizonyára elítélnék az olasz pénzügyminisztert, aki bejelenti, hogy az utolsó évrnek kezelése, amelyet 7 millió deficittel irányozott elő, tényleg nem deficittel, hanem 41 millió telességgel záródott, dacára annak, hogy az előirányzaton kívül még más 41 milliót tevő előre nem látott kiadást teljesített. Nyomban ezután az olasz pénzügyminiszter jelenti, hogy a jövő évi költségvetést 13 millió pluszszal irányozza elő, reméli azonban, hogy a valóságos többlet ennél jóval magasabb lesz, miután a bevételeknél kellő tartalékokról gondoskodott. Hozzáteszi, hogy az utolsó három év folyamán az egyébként is kelendő ellátott pénzügyi készletek 61 millióval szaporodtak.

Mint hogy mi ugyanolyan kemény iskolán mentünk keresztül, mint az olaszok, mi is ellogadtuk azt a rendszert, amely az államháztartásból lehetőleg kiküszöbölmi iparkodik a véletlen esélyeket és a meglepetéseket. Így jöttek létre azok a pénztári készletek, melyekről még azt is írják, hogy hadi kincset jelentenek, pedig azoknak prózai rendeltetése mind-össze az, hogy az állam háztartásához — a legkisebb és a legnagyobb háztartásban egyformán nélkülözhetetlen forgó tőkét szolgáltatassák.

De tegyük fel, hogy más rendszert követnénk, azt, t. i. hogy minden egyes új kiadás számára új bevételi forrás jöjjék ki. Amennyiben tehát év közben költségvetésen kívül bizonyos összegekre volna szükség a kincstárnak, mindannyiszor vagy új adóemelésnek feltalálásának kellene kormányának és törvényhozásnak közösen fáradoznia. Ez sem volna tartóható állapot.

Nem hiszem tehát, hogy a mi előirányzási rendszerünk sérelmes volna akár a törvényhozásra, akár a társadalomra, mert amely összegeket a kincstár az előirányzaton felül magához von, azok órási rendkívüli beruházások alakjában ismét a mentálitják a forgalmat. De vajon várhatjuk-e, hogy ilyen rendkívüli forrásokra jövőre kevésbé lesz szükségünk, mint a múltban? A társadalomnak követelésére való tekintettel nem volna megengedhető hogy az állam eddigi jövedelmeinek bármely részéről lemondjon. Minden téren a követeléseknek szinte beláthatatlan sorát hozták fel, amelyekről a költségvetés keletkezésén nem gondoskodhatott, bár szükségesek voltak a név többnyire egyetértenk, ilyenek az új ujemi iskolák és kisdóvódók tételei, ilyen az, mikor látjuk, hogy az iparktatás céljaira olyan összegek vannak beáratva, amelyek alig egy

Nekik jobban tetszett az, hogy mint nagytituli banda-vezetők minden lelkiismeret nélkül kiszégyel-
zák az észai provinciák és vazallus-államok jöletének utolsó maradványait. Nem elégedtek meg holmi hadisereccel, hanem minden aranyat és ezüstöt, akár közvagyon, akár egyházi vagy magánvagyon volt, a saját birtokukba vettek. Ha nem felett meg várakozásuknak a behajtott pénz összege: a városok polgárait rabszolgákká állták el."

A kegyetlen történetről még a halálban sem kegyelmez Brutusnak. Azt írja róla: „Amikor Filippi mezején, a csatavesztés után, meghallotta, hogy legutóbb barátja immár elesett: rajta is erőt vett a divatos életviség és a görög Straton kardjába dőlt. De még előbb színesítés páthosszal — mert önmaga és mások előtt iylentésképpen tartakta el jellemének a lényegét — egy ismeretlen tragikusnak a következő verseit recitálta:

Érny, érný, ó átkozott érný,
Úrés kísértel! Én te benned egykor
Istennöt láttam! Csafalás! Hiszen te
Csak a szerencse rabszolgája vagy!

En a magam részéről önkényes és gyalázatos ráfogásnak tartom a republikánus Brutus be-mocskolására készült „történeti kritikát." Hogy valaki a 19-ik és 20-adi században azt is lássa és hallja, hogy Brutus a Krisztus születését megelőző érában, idevota 2000 évvel ezelőtt, hamis páthosszal deklamálta a halál ünnepején perében: ez a ne-torábbja minden szemtelenségnek!

Brutus igazságos jellemzését nem az ilyen történetirók adják, hanem Shakespeare, aki a láng-
ész mélységes belátásával ismerte föl s állította élénk ezt a római embert, karakterének fontos
szépségeivel, megindító lelki harcának, végzetes
tétének és bukásának tragikumával együtt.

Erre vonatkozó véleményemet a Julius Cézár
csütörtöki reprize után terjeszttem elő.

ötödését teszik annak, amit Ausztriában erre a célra fordítanak. Előtünk áll a közigazgatás rendezése, amelyet akár az államotás, akár az önkormányzatok alapján, de mindenesetre csak milliókra menő áldozatokkal hajthatunk végre. Nap-nap után sürgetjük a telepítési ügynek felkarolását, a birtokpolitikai problémáknak állami eszközökkel való megoldását, a hitelügyi és a szövetkezeti új alkotásokat öntözö-csator-náknak és egyéb gazdasági meliorációknak a költségvetésbe való beállítását. (Helyeslés jöbbletél.)

A második vívmány, amelyről a költségvetés tanúságát tesz, a valutaügynek közlelvő befejezése. Éppen tíz éve lesz e napokban, hogy az első valuta-javaslatokat ennek a Háznak asztalára letették. Azóta az ország ennek a célnak érdekében elő adásokat hozott, melyek méltán sorakoznak azok mellé, melyek-
nek árán korábban az államháztartási egyensúlyt állította helyre. Ma pedig, mikor a tizedik évtördő-lő-höz elérkezünk, az arányzép tényleg már forga-lomba került és küszöbön állónak mondhatjuk a kész-fizetéseknek törvényes kimondását. Nagy tevédsé, t. ház, ha valaki ezt csak absztrakt vívmányok tekinteli. Mert valójában a valutarendezéssel járó előnyös átalakulást kell, hogy már az első stádium-ban is bizonyos iokig az egész forgalom tapasz-talja, elkezdve a legmagasabb orgánumtól egészen le a legprimitívbb szervezethez.

Amely országnak romlott valutája és a világ-forgalomban közkelettel nem bíró értékrendsze-re van, az hasonló azokhoz a bosszan elterülő mocsar-as szigetekhez, melyeket a tenger redesen homok-nyelvel szokott magától elválasztani. Alodást a tenger közelségének az ilyen sziget ritkán élvezi, ellenben a tenger veszedelmeit soha el nem kerül-i. Ingoványos partjai nem alkalmasak arra, hogy világ-járó hajó ott kikötessen, még kevésbé alkalmasak arra, hogy világjáró hajó ottan utrakeljen. A sziget-
nek lakói nem kapitányok, legfeljebb evezősök, akik apró járműveken hordják a termékeket a sziget-
ről az igazi forgalmat közvetítő nagy ha-jóikig és hordják vissza az árutak a hajókról a szigetig. Csendes időkben ez a képe az olyan országnak, amelynek romlott valutája homoknyelvet alkotott közte és a világforgalom között. De jönnek a haragvó tenger rombolásának napjai, amikor hullá-mai legelsősorban a szigetország védtelen lapályait bor-
ritják el. Így esik meg, hogy oly ország, amely a gazdasági fellendülésből nem vehette ki részét, vi-szont érzi a világforgalom periódikus válságainak pusztítását. Nem volt részese az akciónak, de alapjai-ban megrendíti a bekövetkező reakció.

Nincs hazafi, aki aggodalom nélkül tudna arra az eshetőségre gondolni ha ilyen konstellációba meg-zavart államháztartással, szűken dotált kincstárral és rendezetlen valutával sodortatunk volna bele!

Ha mindezekről a múltban nem gondoskodtunk volna, akkor ezen mulasztásainkat a közel jövőben bizonyára helyre nem hozhatnók. Nincs tehát okunk kicsinyleni azokat az eredményeket melyeket elértünk és nem tennék jó szolgálatot az országnak, ha itthon terjesztenék a kishitű kétséget, az ország határá-n kívül pedig a bizalmatlanságot ezeknek az eredmé-
nyeknek maradandó váia iránt.

Hogy ezeket az eredményeket még csak pillan-atnyilag se kompromittáljuk, azért voltunk kénytele-nek a költségvetés előkészítésénél sok olyan kívánsá-got elnyomni, amelynek helyességéről egyformán va-gyunk meggyőződve. Ugyanerre a tartózkodásra kell, hogy rászánja magát a Ház is.

Bizonyára nehéz és nem közönséges önmegla-gadással járó feladat, mikor a mellett a mély lehang-oltság mellett, amely elfogta társadalmunknak minden munkás és kereső rétegét, a közönséget odantal-jak, hogy találon megnyugvást abban, hogy legalább az állam gazdasága, minden viszontagságoknak da-cára, ép, erős és rendezett. Kérem a t. Házat, hogy a költségvetés előirányzatát általánosságban a részle-tes tárgyalás alapjául ellogadni méltóztassék. (Zajos helyeslés jöbbletél.)

Kossuth Ferenc: Az előadót poétikus ihlet szálta meg a költségvetés betérjesztésekor. Szóloti szomorúság fogta el. A rejtett fölöslegek jogosúsá-gának bizonyítására külföldi példákat hozott fel. Így Olaszországot is. Aki azonban tudja, hogy a zár-számadási fölösleg miképp alakult ott, az nem hivatkozik Olaszországra.

Nem fogadja el a költségvetést, mert nem visel-tetik bizalommal a kormány iránt. Az ország évről-évre szegényedik, ellenében a költségvetéssel, amely folyton emelkedik. Tíz év előtt 770 millió korona volt, most 1080 millió korona. Tíz év alatt majdnem 300 millió koronával emelkedett. Kérdés, vajon az ország vagyonosodása is emelkedett-e ennnyivel? Nem. Az ország szegényedik. A jelzálóteher tíz év előtt 974 koronára értékű volt, most pedig 1729 korona. Magánembert ily költelezés mellett gyámság alá hely-
leznének.

Az államháztartás növekedéséhez az is hozzá-járul, hogy folyton emelik a hivatalnokok számát. Az idén is 2566-al szaporodott a hivatalnokai létszám. Ez sem egészséges állapot. Ezután felszó-lalásának poitikai részére tér át. A függetlenségi párt azért küzd, hogy a független hazában egy független magyar nemzet éljen. Ez a küzdelem felsőbb helyen nem rokonszenves, holott a függet-
lenségi párt is a pragmatica sanctio alapján áll. Pedig ez a törvény létrehozatala nélkülöz minden erkölcsi alapot Nagy Ferenc anatólor huszezer, Szluba Ferenc huszonnégyezer forintot kaptak azért, hogy elfogad-ták. A pragmatica sanctióból ered az önálló magyar hadsereg élve. Hol van a magyar hadsereg?

Az 1867. XII. t. c. bizonyos esetben elrendeli az önálló vámterület felállítását.

Szél Kálmán miniszterelnök: Ugy van!

Kossuth Ferenc: Nagyon örülök, hogy a mi-niszterelnök ur is így gondolkozik.

Szél Kálmán miniszterelnök: A törvényben is megmondtam.

Kossuth Ferenc: A 67-es gépezet nem működik rendszeren. S nem lehet mindent alkotmányosan elin-tézni, ahogy azt az 1867. XII. törvények követeli. A függetlenségi pártnak legfőbb kötelessége, hogy Magyarország függetlenségének kimondását követelje. Ha egy embert összekötönek a vízben egy másik esztelenül rángatózó emberrel, az okvetlenül elme-rülne, mi pedig így vagyunk összekötve az esztelen-ül rángatózó Ausztriával. (Zajos helyeslés a szélső-balon.)

A miniszterelnök azt állította, hogy az ország többsége megszavazta a 67-es alapot. Ez nem áll. És pedig azért nem, mert a többség egyáltalában nem szavaz. S azért nem merik behozni a titkos szava-zást, mert attól félnek, hogy kisebbséggé lesz a mos-tani többség.

Nem Magyarország szavazta le a függetlenségi eszmét, hanem nyers erőszak akadályozta meg azt.

Ezután a közigazgatási kérdések tárgyalása-rá tér át s azt vitatja, hogy az 18.9. XXX. törvény-cikk értelmében, abban az esetben, ha az idén a vám-és kereskedelmi szerződések meg nem újították, akkor az önálló vámterület létesítése csak adminisztratív kérdés. Az említett törvény 4. §-a a külügyi szerző-désre vonatkozik s azt mondja hogy a szerződések tárgyalása előtt a régi autonóm vámtarifa újjal helyettesítendő. Ezt pedig nemcsak a magyar ország-gyűlésnek, hanem az osztrák Reichsratnak is el kell fogadni. Ennek meg nem történte a reciprocitás meg-sértését jelentené.

Különben szóló egy magyar vámtarifa elkészí-tését óhajtja, mert meggyőződése, hogy eró hamarabb lesz szüksége az országnak, mint a külügyre. Nem volna heyes dolog előbb felvenni a külügyi szerződés tárgyalását, míg Ausztriával rendszeren nem vagyunk.

Szólot meggyőződése az, hogy a nemzet erős, de csak oly politika mellett érvényesülhet, amely tel-
jesen biztosítja függetlenségét. Mint hogy a 67-es alap azt nem biztosítja, azért nem fogadja el a köit-nyvetést, hanem a következő határozati javaslatot nyújtja be.

Határozati javaslat. A kormány maga is kény-telen elismerni az ország anyagi helyzetének su-lyos hanyatlását, az államháztartás költségeit mégis folyvást növeli az adózó polgárokra rótt terhek ioy-tonos növekedése immár a nemzeti tőkét, magát az adóalapot támadta meg. A kormány politikája, mely az ország érdekeit idegen beolyások ér-
vényesülésének szolgáltatja ki, gazdasági téren tanusított magatartásával leuetelenné teszi, hogy a nemzet adóképesége a növekedő szükséglethez viszonyítva arányosan gyarapodék. A kormány gyarló politikája egyetlen lépéssel sem viszi közelebb a nemzetet az egységes nemzeti magyar állam kiépí-téséhez, az állam egységét veszélyeztető széttagolási törekvésekkel szemben pedig nem eléggé erélyes. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Milliárdnyi ösz-szegre rugó adóbevételeink és törvényszabta joga és kötelessége dacára a kormány nem akarja, vagy nem képes az ország gazdasági önállóságának, független-ségének és az ennek nyomán várható anyagi jólét-nek előfeltételeit megteremteni, sem pedig a pusztuló gazdasági tényezők kizsákmányolását meggátolni. A kormánynak a 67-es alaphoz mindenáron való ragasz-kodásában nyitvánuló kishitűség megakadályozza a nemzet jogos aspirációinak megvalósulását. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ugyanez a szellem az osztrák kapzsiság szolgálatába tereli az ország köz-gazdaságának legfontosabb érdekeit. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A kormány készületlenül áll a nemzetközi szerződések lejártának küszöbén, teljes bizonytalanságban hagyja a nemzetet a minden oldal-ról ellenük keszülődo tamadásokkal szemben. Köit-ségvetési jogunkat sérti a kiadások nagy részének elutkolása által, míg viszont a bevételek önkényes előirányzásának segítségével tőkétet gyűjt az állam-pénztárban, a helyett, hogy a legherebb adóemelés készállítását lehetővé tenné. (Igaz! Ugy van! a szélső-baloldalon.) Mint hogy a kormány saját programja megvalósulását sem bírja heváltani és saját közöli alapa törvényeit se bírja végrehajtani, annak pedig, hogy az ország elérhesse poitikai és gazdasági ön-
állóságának függetlenségét, teljes erejéve: utját állja, a képviselőház nem viseltetik bizalommal a kormány iránt és bevett szokás szerint a költségvetés megsza-vazását bizalmi kérdésnek tekintti, a benyújtott elő-
irányzatot általánosságban és részletes tárgyalás alap-jánál sem fogadja el. (Hosszas tészés, élénzés és taps a szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözik.)

Elnök az üstet felülgesztü.

Szünet után:

Buzáth Ferenc, mivel bizalommal sem ő, sem pártja, a néppárt, nem viseltetik, nem fogadja el a költségvetést. Rendkívül sok a tönkreuntó birtokos, óriási teher a kishirtokos és latiumunon egyaránt; bélyeggel, eljárasi költséggel elviselhetetlen terhet varrnak a polgárságra, cölésirűbb volna inkább a kiadásokat a legszükségesebbekre redukálnunk, mint hogy a nagy kiadások idezetet csak iylentéle jövő-delmekkel biztosítsuk. Kéri az általános jövedelmi pótdó készállítását s fokozottabb figyelmet kér a kor-mány részéről az iránt, hogy a magyar földirtokok idegen kezekre ne kerüljenek.

Pöbler Győző: Gró! Schönborn! Meg kell adóztatni Előbirja!

Buzáth Ferenc: Csökkeneni kell a kösségek terheit is, el kell törümi a miniszteri és ióspani nyugdíjait is. Szabályozni kell az egész köztisztviselői nyugdíjintézményt. Az egyházpolitikai reormok ei-nyomták a katolikusokat s ezt a kormány még ioy-tatni is hajlandó azzal, hogy a katonkusz alapokat nem adja ki. Méltán keseredik el, ezeket látva, a ma-gyar katolikus nép.

Rakovszky István: Áttérünk a zsidó vallásra!

Buzáth Ferenc ezután a börzével és kereskede-llemel foglalkozik, amelyhez magyarság és erköl-
csesség szempontjából egyaránt sok szó fér. Áttér

ezután a nemzetiségi kérdésre s ennek kapcsán felhozza hogy Fiume a közigazgatási bíróság elé olasz n. elvű letérsztést küld.

Szei kálán m.nisztereiök: Nem úgy van! Buzath Ferenc ezután a következő határozati javaslatot terjeszt be:

Utassza a Ház a kormányt, hogy a földadó leszállítására haladéktalanul terjeszzen be törvényjavasatot.

Elnök a vita folytatását ho napra halasztja.

Ülés vége délután 2 órakor.

BELFÖLD.

A Ház holnap folytatja a költségvetés tárgyalását. Szólásra föl vannak jegyezve: Hortoványi József, Csávószy Lajos, Brázay Kálmán, Jékely Zsigmond, gróf Benyóvszky Sándor és Visontai Soma.

Gróf Széchenyi Gyula a királynál. Bécsből jelentik, hogy a király ma délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta gróf Széchenyi Gyulát, a személye mellé rendelt minisztert.

A gyarapodó magyarság. Nagyon örvendetes dologról ad hírt a *Magyar Nemzet* ma esti száma. Arról szól ugyanis, hogy az ország statisztikai hivatal fáradságos és pontos számadatai legújabbban konstatálták, hogy a múlt évi népszámlálás idején a magyarság a szoros értelemben vett Magyarországban, vagyis a Drávnai innét, elérte a lakosságának 51.4 százalékát. E szerint tehát nemcsak az ország lakossága szaporodott egyáltalán, amennyiben a magyar birodalom népessége jóval meghaladja ma már a 19 milliót, hanem egyszerűen a szaporodás legnagyobb része a magyarság javára esik. A magyarság e szerint megtartotta régi szaporodási fölényét a nem-magyarajku lakosság fölött.

A katolikus kongresszus. Ma délután 4 órakor folytatta a katolikus autonómiai kongresszus ülését az új városháza közgyűlési termében a tagoknak o ny haza érdeklődése mellett, mely később a gyűlés feloszlását vonta maga után. A mai ülésen következett a részletes tárgyalás alapiál eloadott többségi javaslat tolytatóságos tárgyalása. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után folytatódott a vita a 9. §-nál. E szerint az önkormányzat hatásköre nem érinti a megyés püspököknek és a káptalanoknak az utóbbiak által gondozott alapokra és alapítványokra vonatkozó, a kánonogon, a királyi rendeleteken és az alapítók szándékán nyugodt jogát.

Féher Ipoly pannonhalmi főapát azt mondja, hogy ki kellene azt a jogiennartást terjeszteni azokra a testületekre nézve is melyek alapítványokat kezelnek a káptalanokon kívül azért a kisebbségi javaslat 10. §-a 3. pontjának eloadgását ajánlja. Rövid vita után a 9. §-t Féher Ipoly módosításával együtt eloadgatta a kongresszus.

A 10. §-nál, mely szerint az önkormányzat hatásköre nem esorbitja a katolikus kegyuraknak a kánonogon az országos törvényen és királyi rendelkezéson alapuló jogkörét; Ugron Gábor a földesuri jogok alapján magyarázza hogy e szakaszt el nem ogradnadják, mivel ez a jelen viszonyok között anakonizmus lenne, mert a kegyuri jog olyanok által gyakoroltatnék, kik megszűntek már földesuri jogaikat gyakorolni s csak terheiket viselik. Fontosnak tartja azt, hogy ha meglesz az önkormányzat, ne akadályoztasék meg a kegyuri jogok átalakítása. Toldó módosítást nyújt be, mely így hangzik: „azonban kor- és célszerű rendezését feladatának ismeri.” Gróf Apponyi Albert osztja úgy Ugron Gábornak, mint gróf Zichy Nándornak nézetét éppen ezért a kisebbségi vélemény idevonatkozó 7. §-át ajánlja eloadgásra, meggyezvén, hogy azt meglevő alakában helyesebbnek tartja mint az esetleg kikorrigálandó szakaszt. Ugron Gábor eláll helyesbítő indítványától, ha a kisebbségi javaslatnak gróf Apponyi Albert által ajánlott 7. §-a fogadtatik el. A többség Apponyi indítványa értelmében határozott. Ezután Ugron Gábor a házszabályokhoz kért szót. Most, ugymond, olyan nagyonosságú szakaszok következnek, melyek tárgyalása előtt konstatálni kellene, vajjon a házszabályokban előirt számban vannak e jelen a kongresszus tagjai. A házszabályok idevonatkozó szakasza ugyanis azt mondja, hogy abszolút többség jelenléte szükséges (88) vagy is egygyel több, mint az igazolt képviselők számának fele.

Gróf Szapáry Gyula elnök elrendelvén a képviselők összeszámlálását, konstatálja, hogy az előirt szám nincs meg, mire az ülést öt percre felüggesztette.

Szünet után az elnök felkérte a tagokat, hogy a következő ülésekre lehetőleg teljes számban jelenjenek meg, mire az ülést berekesztette. A legközelebbi ülés holnap délután 4 órakor lesz.

Ugron Gábornak a házszabályokhoz való felszólalását az okozta, mert híre ment, hogy a kongresszus a 11. §. letárgyalása után végezvén az önkormányzatnak vagyoni részével, csak hetek muva akarja tárgyalni az iskolák ügyére vonatkozó 12. §-t, hogy a kongresszus elnapoltassék.

A bajai mandátum. A Kuria második választási tanácsa mára tüzte ki a Reich Aladár Kossuthpárti képviselő ellen benyújtott petíció tárgyalását. Reich tudvalevőleg Plósz Sándor igazságügyminisztert buktatta meg Baján. Vavrík Béla tanácselnök a tárgyalás megnyitása után kijelentette, hogy a kérvényezők visszavonták petíciójukat s ennél fogva a Kuria megszüntette a további eljárást.

Darányi Ignác — ref. főgondnok a dunameléki ev. ref. egyházkerület szavazatszedő-bizottsága tegnap bontotta fel a Szilágyi Dezső halálával megüresedett főgondnoki tisztre beadott szavazatokat. A küldöttség tagjai voltak Szász Károly püspök, Szilassy Aladár közigazgatási bíró, Ádám András kuriai bíró, Petri Elek püspök-helyettes, Szóts Farkas teológiai tanár és Papp Károly lelkész. A szokatlanul heves választási küzdelem Darányi Ignác földmivelésügyi és Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter személye közt folyt le s a Darányi győzelmével végződött, aki összesen négy szavazattöbbséggel lép a Szilágyi örökébe. Darányira esett 157, Hegedűsre 137, Szilassyra 14, Ádám Andrásra és gróf Tisza Istvánra 1—1 szavazat. A választás eredményét a küldöttség bejelenti az egyházkerületi közgyűlésnek s az majd megteszi az intézkedéseket az új főgondnok ünnepies beiktatása iránt.

A temes-rékási petíció. A Kuria első választási tanácsa ma folytatta a Temes-Rékáson megválasztott Lenkl Adolf mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását.

Dr. Krieshaber Adolf választásvédő folytatta tegnap megszakított beszédét és a kérvény minden egyes vádját nyilatkozatokkal is támogatott cáfolatokkal utasította vissza. Kéri a petíció visszautasítását; ha pedig a vizsgálat mégis elrendeltetnék, bejelenti tanuit minden egyes esetre. Ezután elnök szünetet rendelt, mely után a vizonválaszok következtek. A Kuria határozatát holnap déli 12 órakor hirdeti ki.

A horvát országgyűlés. A zágrábi országgyűlésen ma egy kis sérelmi vita volt, némi izgalommal, a karzat tüntetésével és parázs ellenzéki gorombaságokkal fűszerezve. Az ülés karaktere egy kicsit Starcevicsek virágkorára emlékeztetett. Lefolyása a következő volt:

A tartománygyűlés mai ülését délelőtt fél tizenegy órakor nyitotta meg az elnök. A költségvetést harmadik olvasásban is eloadgák.

Vrbanics egyetemi rektor a horvát nyelvnek a honvédségnél való megsértése tárgyában benyújtott interpellációja megokolásában azt mondja, hogy bizottságot kell kiküldeni a bajok orvoslására. Nem helyes az a nézet, hogy csak azért támadnak Magyarországgal félreértések mert a kiegyezési törvény legfontosabb rendelkezéseit nem tartják meg. O soha sem mondtotta, hogy Magyarország és Horvátország egységes állam, de hogy a nemzeti párt hogyan gondolkozik erről, azt tulajdonképpen senki sem tudja. Már többször benyújtottak indítványokat a horvát nyelv megvédése tárgyában, de a kormánypárt mindig lapzáliának mondtotta az indítványokat. Ha még azt sem tudák keresztülvinni, hogy a magyar államvasutak horvátországi vonalain a horvát nyelvet használják, nem lehet remélni azt sem, hogy Magyarország engedni fog más tekintetben. Magyarországon megvan az akarat hogy lassankint ránk erőszakolja a magyar nyelvet és most ime a honvédséghez is utat nyitnak a magyar nyelvnek. A horvát honvédség kezd elveszíteni horvát jellegét. A horvát hivatalos nyelvet csak az alsó parancsnokságoknál használják, de már a letőbbséknél nem. Magyarország törekvése arra irányul, hogy a horvát tisztek a honvédségnél főbősegesekké válnanak. Egészen ki akarják küszöbölni a horvát nyelvet. A horvátoknak tehát minden parlamentaris eszközt fel kell használni arra, hogy ezt a törekvést megühsítsák. Sajnália, hogy sem a delegációban, sem a budapesti országgyűlésen egy árva szó sem hangzott el a horvát nyelv érdekében. (Helyeslés a karzaton. Elnök rendentastja a karzatot.)

Khuen-Hedervary bán konstatálja, hogy Vrbanics beszéde nem más, mint a költségvetési vita reflexe. De ezzel már el is van döntve úgy a beszéd, mint a benne foglalt indítvány sorsa.

Elnök kihirdeti, hogy a legközelebbi ülésen vita nélkül szavazás alá fogja bocsátani azt a kérdést, hogy Vrbanics indítványát a bizottsághoz utassák-e és melykéhez.

Brestjenszky a Száva-szabályozás tárgyában interpellál.

Krajcovic osztrálylónök válasza után felszólal Vinkovics, aki a miatt panaszokodik, hogy a vasuti jegyeken a horvát országgyűlést tartománygyűlésnek nevezik.

Gyurayevics elnök rendreutasítja a szónokot kíméletlen kifejezéseirért, amelyek sértik a gyűlés méltóságát. Megrója Vrbanics és Vinkovics képviselőket is, mert az interpelláció jogával visszaélt, interpelláció keretében olyan dolgokat értenek amelyek tulajdonképpen a költségvetési vitába tartoztak volna. Harambasics közbeszó, mire az elnök Harambasicshoz fordulva azt mondja:

Ha én beszélek, hallgasson.

Harambasics: Csak gondolkoztam.

Elnök: Ne gondoljon semmit, ha én beszélek.

Harambasics: Hát már gondolkoztunk sem szabad? (Nyugtalanosság.)

Elnök berekeszté az ülést és a legközelebbi ülést február 3-ára tűzi ki.

Törvényjavaslat a csorbai tórol.

Budapest, január 28.

A képviselőház mai ülésén terjesztette be Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter azt a törvényjavaslatot, amelylyel az országgyűlés jóváhagyását kéri a csorbai tó megvételehez. Magának ennek a birtokvársárnak közgazdasági és nemzeti jelentőségét már méltattuk annak idején. Ezuttal csak ismertetjük magát a törvényjavaslatot a következőkben:

Az első szakasz kimondja, hogy a kormánynak az az intézkedése, amelylyel idős Szent-Iványi József csorbai-tó birtokát az ingatlanra vonatkozó összes birtokilletésekkel, tartozékokkal és jogokkal együtt 3,000,000 millió korona vételárban a kinostár javára megszerelte és a vételárnak 1901. évi november hó 1-jén esedékessé vált 1,000,000 korona részletét és járulékait a pénztári készletekből kifizette, jóváhagyatik.

A második szakasz szerint a 3,000,000 korona vételárnak további 2,000,000 koronás részlete az időközi kamatokkal és a vagyonátvételhez illetékekkel együtt a pénztári készletekből fedezendő.

A 3. §. felhatalmazza a kormányt, hogy Bács-Bodrog vármegye területén az apatini erdőhivatal kerületében fekvő mintegy 4365 kat. hold kiterjedésű birtokot kisebb parcellákban nyilvános árverésen eladhassa s szükség esetén a vételárat valamely hazai pénzintézetnél leszámitolhassa.

A 4. §. a szokásos végrehajtási záradék.

A javaslat megokolásában elmondja a miniszter, hogy az eladová lett birtokot egy előlélt földbirtokos 3 millió korona vételárral ajánlott meg. A Csorba tó név alatt ismert és a magyarországi Kárpátok gyönyegének nevezett ezen üdülő- és fürdőhely 1350 méter magasságban a tenger színe felett a maga nemében egyedül álló természeti szépsége az országnak. Az üdülni vágyó közönség fokozott mérvben keresi fel és az egész vidék gazdasági helyzetben és a különben is szegény Szepes- és Liptó-vármegyék lakosságának megélhetésére oly nagy jelentőségű, hogy e pontnak jelenlegi jellegében való fenntartása és lehető fejlesztése egyuttal fontos szociális érdekeket is szolgál. Figyelmet igényel e pont még az idegenforgalom és a turisták céljaira való szabad közlekedés fenntartása tekintetéből is. Szükség van tehát arra, hogy ezen célt tartva szem előtt, az állam ezt a területet biztosítsa magának. Ha e pont esetleg magántulajdonos kezébe kerül, ki lehettnk volna téve annak, hogy az idők folyamán valamely tulajdonosa által esetleg a szabad közlekedés elől részben vagy egészen el is zárathatják, vagy oly módon használtatik fel, amely a lentjelzett magasabb szempontoknak nem felel meg. De általános volt az óhaj a Felvidéken, hogy a kérdéses birtokot az állam szereze meg s ezért a kormány ez ingatlan megvételét szükségesnek találta. Az országgyűlés együtt nem léteben azonban a kormány a törvényhozásnak előterjesztést nem tehetett ily körülmények között s az ügy lebonyolításának rendkívüli sürgettségét tekintve, a kormány előtt csak két állott: vagy megtartani szorosan a torkat, minden időkre elszalasztani a Csorbai-tó megszerzésének lehetőségét, vagy pedig, a lényegét és a célt tartva első sorban szem előtt, saját felelősségére cselekedni s a törvényhozás utólagos jóváhagyását kérni ki. A kormány az utóbbi tartotta kevésbé súlyosnak s úgy is cselekedett. A birtok továbbra is „Szent Iványi Csorba-tó” nevével fogja viselni, mert azt a tulajdonos kiköszötte.

A miniszter ezután részletesen ismerteti a megvett terület s a tulajdonossal kötött szerződést, jelzi továbbá, hogy e birtokterület jövedelmezní is íg, habár kezdetben nem éppen a vételár arányában.

KÜLFÖLD.

A trónörökös pétervári útja. A Kreutzzeitung bécsi értesülése alapján azt írja, hogy előrelátható volt, hogy a sajtó Ferenc Ferdinándnak orszországi utazásához politikai kombinációkat fog fűzni. Elismeri, hogy a trónörökös utazásának politikai jelentősége is van, de ez tisztán csak az osztrák-magyar-orsz-balkán-egyezményre vonatkozik. Ferenc Ferdinánd látogatásának bizonyára az lesz a célja, hogy ezt az egyezményt meghosszabbítsák. A berlini lapnak ezt az értesülését saját bécsi tudósítónk is megerősíti azzal, hogy a trónörökös utazása szoros kapcsolatban van az osztrák-magyar-orsz Balkán-egyezmény meghosszabbításával.

A hármasszövetség ára. Olaszország legnagyobb iparos-városában, Milanóban tegnap beszédet mondott a hármasszövetségről egy volt miniszter, Sallandara. Beszéde kiterjedt az olasz kereskedelmi szerződésekre és a külpolitikára is és körülbelül az olasz közvélemény álláspontjára helyezkedett. Ő is szükségesnek tartja, hogy a kereskedelmi szerződések megújítása alkalmából a kormány bírja rá a szövetséges hatalmakat, hogy a déliolaszországi mezőgazdaságot, különösen pedig a bortermelést kedvezményekben részesítse. A hármasszövetséget helyesnek tartja, de csak akkor, ha jó kereskedelmi szerződések záloga gyanánt szerepel.

A szerb trónöröklés. A szerb trónöröklés kérdése a legnagyobb érdeklődést keltette úgy Bécsben, mint Pétervárott. A hivatalos körök itt is, ott is rosszalják, hogy ez a kérdés a különböző hírlapokban máris kombinációk tárgyává tételt. Így például Pétervárról a következőket jelentik:

A külügyminisztériumhoz közelálló személyiségek *Karagyorgyevics* herceg kiáltványát, amely csak arra alkalmas, hogy Szerbiában az ellentéteket még jobban kiélesítse, *határozottan elítélik*. Itt ugyan azt hiszik, hogy a hercegnek az a törekvése, hogy a *Karagyorgyevics*-dinastiát a szerb trónra visszahelyezze, a szerb népnél nem fog olyan visszhangra találni, amely reménytel kecsgetethető; a szkupstina mégis kötelező nyilatkozatot fog ebben a kérdésben a kormánytól provokálni. Előrelátható pedig, hogy a szkupstinának bármely állásfoglalása nyílt *nézeteltérésre, sőt veszedelmes ellentétre fog a nemzet és a király közt adni*, mert *Sándor király éppen az európai sajtó véleményei következtében most még makacsabban, mint valaha, vitatja azt a jogát, hogy az alkotmány szerint a trónöröklés dolgában egyedül neki van döntési joga. Karagyorgyevics herceg tehát kiáltványával, ha igazi célját nem is éri el, olyan kísérteket támaszt föl Szerbiában, amelyekből az ottani kormányférfiak nagyon is retteghetnek.*

Ugyanezok azt távirják Belgrádból, hogy a *Yossische Zeitung*nak az a híre, hogy *Milovanovic* kereskedelmi miniszter gróf *Goluchovszki* külügyminiszterrel való beszélgetése közben a szerb trónöröklés kérdését is érintette volna, valótlan. A félhivatalos *Magyar Nemzet* a következő bécsi kommunikét közli:

Néhány bécsi lapnak a szerb trónöröklésről irt cikke s az az állítás, hogy e kérdésben a mi külügyi hivatalunk és az orosz külügyi hivatal között megegyezés jött volna létre, a mértékadó köröket igen kellemetlenül érintette. Annnyival is inkább, mert a trónöröklés kérdése *egyáltalában nem nyílt kérdés, s meg nem engedhető, hogy ezt minden ok nélkül felvessék és minden feszélyezés nélkül tárgyalják.*

A román-görög szövetség. Bukarestből táviratozzák, hogy február közepe táján husz különböző fegyvernembeli tiszt a hadügyminiszter engedélyével *Görögországba utazik*. A tisztokat Athénben a téparancsnokság ünnepélyesen fogja fogadni. A román diákok látogatása után a tisztok látogatását bukaresti politikai körökben úgy fogják föl, mint a *megkötött román-görög szövetség* dokumentálását.

A német vámtarifa alkonya. Több berlini kereskedelmi és iparostisztület a birodalmi gyűlés vámtarifa-bizottsága elé *óvást terjesztett*, amelyben rosszalják azt az indítványt, hogy a külföldi árukhoz bevitelük alkalmával vám-záró bizonyítványt kell mellékelni. A beadvány hangsúlyozza, hogy ez az intézkedés gyakorlatilag meg nem valósítható és nagy akadályokat gördítene a nemzetközi áruforgalom lebonyolítása elé. Ellenzék képviselők, akik a *vámtarifa-bizottság tagjai*, kijelentették, hogy az új vámtarifa életbelépte, amint ez a bizottság eddigi tárgyalásaiból kitűnt, *teljesen ki van zárva.*

Koronáció Spanyolországban. Madridból táviratozzák, hogy *XIII. Alfons* király május 17-én tölti be életének 16-ik esztendőjét és *azon a napon fogják királyiá koronázni*. A koronázási ünnepélyek egy hétig fognak tartani. Az európai udvarok eddig a következő képviselőket jelentettek be: Anglia: a *walesi herceg*; Olaszország: az *aostai hercegi pár*; Németország: *Adalbert* porosz királyi herceg; Oroszország: *Alexius* nagyherceg; Ausztria-Magyarország: *Frigyes* főherceg; Portugália: az *oporói herceg*; Hollandia: a *királyi férj*; Svédország: a *trónörökös*; Dánia: *Keresztély herceg*; Belgium: *Albert* herceg. A különböző küldöttségek a királyi palotában és az Escorialban fognak lakni.

Svédország és Norvégia semlegessége. Minap jelentették, hogy egy a svéd, mint a norvég parlament asztalára nemokára törvényjavaslat kerül e két ország semlegessége nyilvánítása ügyében. Egy mai stockholmi távirat hírül hozza, hogy *Hedin* és társainak Svéd- és Norvégország állandó semlegessége dolgában az országgyűlésen benyújtott indítványa azt mondja, hogy a kormány tegyen lépéseket a végre, hogy *Dánia is csatlakozzon* a javaslathoz s adja tudomására mindazoknak a hatalmasságoknak, amelyeknél Svéd- és Norvégországnak politikai és diplomáciai képviselői vannak, hogy a skandináv országok készek eddig megtartott semlegességükhöz jövőre is ragaszkodni.

Tripolisz megszállása. Olaszország, mint római táviratok jelentik, *erősen készülődik Tripolisz megszállására*. Bár az előkészületek nagy titokban folynak, annyi mégis kiszivárgott, hogy az olasz

expedíciós hadtestnek vezére *Mirri* tábornok lesz, aki most Rómában van és feltűnő stíri értekezik a hadügyminiszterrel és a vezérkari főnökkel. Ugyanakkor, amikor Olaszország Tripoliszt elfoglalja, *Franciaország meg fogja szállani Marokkót*. Olasz torpedók máris szigorúan ellenőrzik a tripoliszi partokat. Az olasz parlament csak márciusban fog összeülni, az annektálás tehát még március előtt fog megtörténni.

Vilmos császár nevenapja.

Berlin, január 28.

A tegnapi kivilágításban csak magánosok vettek részt. A középületek kivilágítása a császár kívánságára elmaradt s az erre a célra rendelt összeget a *munkálatlanok támogatására fordítják*. Az összes követ-ségek palotái, így a francia is, ki voltak világítva.

A kastély tehertermében tegnap este nagyobb ebéd volt, amelyen a *walesi herceg* is megjelent. A *württembergi király* a német császárt köszöntötte fel.

A birodalomgyűlésnek a császár születésnapja alkalmából adott banketjén gróf *Ballestrem* elnök *Vilmos* császárt, mint a *béke fejedelmét* magasztalta. Azoknak az utasításoknak, melyeket a császár tábornokainak és diplomatáinak adott, első sorban köszönhető, hogy a kínai háború nem hozott vezéres veszedelmet a világbékére. A császár feltűnő gondnal vigyáz a belső békére is. Éppen azért a különböző pártoknak is, bármilyen ellenétes legyen is meggyőződések, egy alapon, a hazához való szeretetben találkoznak kell. A külölköddel szemben is a gazdasági béke fenntartására kell törekednie.

Berlin, január 28.

Azon az ebédén amelyet *Bülow* birodalmi kancellár tegnap a császár születésnapja alkalmával adott s amelyen az egész diplomáciai testület megjelent gróf *Lanza* olasz nagykövét, a diplomáciai kar doyenje mondott pohárköszöntőt *Vilmos* császára. A kancellár francia nyelven válaszolt s azokat az államfőket köszöntötte fel, akiknek képviselői jelen voltak.

Berlin, január 28.

A császárné *Begas* Reinhold szobrászszal márványba mintáztatta jobbkézt a jegygyűrűvel és ezt adta férjének születésnapjára ajándéknak.

Róma, január 28.

Vilmos császár Goethe márványszobrát küldte Róma városának ajándékba és az alkalomból *Colonna* hercegehez a következő táviratot intézte:

Születésnapom alkalmából és visszaemlékezve arra a barátságos fogadtatásra, amelyben annak idején Olaszország népe és Róma lakossága részesített, hálám jeléül Róma városának küldöm ama nagy költőnk márványszobrát, aki őszifete Olaszországot a németek előtt és aki nemzete eszméivel azokkal szembe fordított. Az örök város varázsát senki sem érezte annyira, mint Goethe és senki sem adott ennek a szent varázsnak olyan méltó szavakban kifejezést, mint ő. Kívánom, hogy márvány arcmását épp olyan szívesen fogadják, mint amilyen szíves fogadtatásban egykor önönmagának része volt.

A császár táviratára *Colonna* herceg ezt válaszolta:

Felsőged ajándéka Róma városának. ahol a halhatatlan Goethe annyi szépet alkotott, mindnyáruk szívét megdobogtatta. Felsőged nagybecsű ajándékában *Németország Olaszországgal való régi reméltethetlen viszonyának megerősítését látjuk*. Vajna Goethe márványképe úgy Rómának mint Olaszországnak a német barátságának mindenkor zálogát szolgálja Róma nevében amelyhez felsőged és örömmal alkalmából oly szíves üdvözlő szavakat intézett köszönöm a nagybecsű ajándékot és szívem mélyéből iakadó igaz óhajom tejezem ki, amikor a német császárnak és Németországnak boldogságát kívánom.

A német császár távirata nagyon kellemesen érintette Róma lakosságát.

A délafrikai háború.

London, január 28.

Az *alsóházban* egy kérdésre válaszolva *Balfour*, a kincstár első lordja kijelentette, hogy a kormányhoz nem érkeztek békejavaslatok senkitől, aki fel van hatalmazva a boerok nevében beszélni. A mult szombaton azonban a *németalföldi kormánytól egy közlés érkezett, mely most megfontolás tárgya*. *Balfour* végül ígerte, hogy e közlésnek és a kormány válaszáának másolatait, mihelyt lehet, a ház elé terjeszti.

Pretória, január 28.

Bruce Hamilton tábornok e hó 25-én újabb eredményes éjjeli menettel meglepte az Ermelo és

Bethel közt levő boer tábor. A boerok elmenekültek, de több mértőlőnyire üldözték őket és két halottat, négy sebesültet és 82 foglyot veszítettek, az utóbbiak közt volt De Villiers tábori zászlós és De Jäger, a tüzérségi tüzérszak századosa is, aki az első rendnek is tagja volt. A táborban levő összes készleteket zsákmányul ejtették. Az angolok részén egy tiszt és két ember könnyen megsebesült.

London, január 28.

Lord Kitchener táviratozza Johannesburgból tegnapi kelettel: Az elmúlt héten az angol csapatosztályok részéről azt jelentették, hogy 31 boer elesett, 20 megsebesült és 322 boert eloltak, 53-an megadták magukat. A Fokgyarmat északi részén az ellenség száma annyira megcsökkent, hogy *French* a csapatok egy részét visszavonta. A gyarmat nyugati részén az elővonulás készületei közel vannak a betelezéshez. De a nagy távolságok következtében az előrenyomulások nagyon lassan kell történnie. A Frankfortól keletre teláított őrházvonal holnap összeér Vredeni a Botha-szorostól berendezett őrházvonalal. Bode kommandójának tábori zászlóai esetleges megadásuk telet tanácskoztak, de a tanácskozás vizsályok következtében *megszakadt*. Erre *Bode* tábori zászlóai és három más boer megadta magát. A velspani tábor bevételéről szóló jelentést Lord Kitchener azzal egészíti ki, hogy 94 sérületen foglyot jutott kezei közé. *Lichtenbergnél* egy erős őrségnek utját elvagták és annak egy részét az ellenség iletioai közelében, *Lichtenbergtől* délkeletre körülfozták. 8 ember elesett, 5 megsebesült és 41-et eloltak, de közben ismét szabadon-boosátották őket. Miután az a jelentés érkezett, hogy *Shalk-Burger* és *Ben Viljoen* *Lagdenburgnál* találkozni akarnak, angol osztyályokat küldtek ki, melyek *Viljoen* osztyályára az őrházvonal közelében lesekedtek. Közben *Nel* szárnysegédét megölték és *Vester* szárnysegédét elolták.

London, január 28.

Pretóriai távirat jelenti, hogy *Hamilton* tábornok vasárnap reggel megtámadott egy boer táborot és *sok boert foglyul ejtett*.

Hága, január 28.

A *Corr. Nederl.* kijelenti, hogy a boerok *sokasem indítottak béketárgyalást*. Ilyen akció csakis angol részről kezdeményezhető, már csak azért is, mert — leg-alább formailag — a boer államok már be vannak kebeleze az angol birodalomba.

HIREK.

Tanitók.

Kora délután alkonyodik így téli időben és komor feketeség a falusi est. Szegény a világ és végvonaglásban a jókedv; őszszel nóta nélkül fosztják a kukoricát, télen meso nélkül fosztják a tollat. Hát a szegény falusi tanító mit csinál? Busan emlékezik sanyaru napokra, a tanítóképzőre, a fütetlen szobára, a vacsora elfűtülésére... Hej, de mégis szebb idő volt az! Tudtam, mi a világ sora, — sóhajt a tanító — olvashattuk az újságokat meg a könyveket és benne voltunk a haladásban. Most ha olvasni akarok, előveszem a Néptanító Lapját, ezt ingyen küldik az iskolának. És másnap megint előveszem a kis újságot, harmadnap megint, tudom már minden betűjét, de hat órakor csak nem kezdek meg az éjszakát, hát silabizáljunk tovább...

Ez a kis monológ tulajdonképpen szövegmagyarázat. A tanítók szűkös fizetésükből nem tudnak megélni és szerényen kopogtatnak, hogy segítsenek rajtuk. Egy ilyen kérés olvastam most végig és ebben olyan kilenc sorra akadtam, amely minden himnusznál magaszosabb éneke a vidéki tanító erőnyeinek. A Szatmár-Ugocsaamegyei Görög-Katholikus Néptanító-Egyesület memorandum-tervezet küldött szét szerzte az országba, hogy a tanítók írják alá és küldjék el a képviselőház címére. Senki sem csodálkoznék ugye bár, ha tanítók fizetésük javítása mellett kéreznék az államtól olcsóbb szemet, kedvezményes vasuti jegyet és egyéb aprópénzre váltható dolgot? De ők csak szerény fizetésjavításért esedeznek teljes tisztelettel. És még valamit kérnek, ideim teljességében a kérés,

mert ez az a magasztos himnusz, amely ére-
nyeikről zeng:

Az Uránia népszerű tudományos folyóiratot,
melyben a természettudományok minden ága, az
orvosi, jogi, társadalmi, technikai tudományok, az
irodalom, művészetek és egyéb hasznos tudni-
valók jelennek meg, melyet Molnár Viktor, Klau-
pathy Jenő és legfőképpen Szász Károly szerkesz-
tenek a magyar tudományosság legelőkelőbb képi-
ségeivel, a Néptanítók Lapjának pótlására minden
iskolának egy példányban az első kötetből kezdve
államköltségen legyen megküldendő. A paedago-
giával és azok vitáival már nyakig el vagyunk
látva, nincs egy közönyünk se, mely a tudomá-
nyos világ újabb és régi vívmányait behatóan,
élvezetesen tárgyalná.

Ime, ők a tudományos világ újabb és
régibb vívmányait akarunk megismerkedni.
Küzködésük közepette a tudományos világra
gondolnak és nem arra, hogy miért lett me-
gint drágább a kenyérliszt és olcsóbb az
ezüst, ami megfordítva okosabb volna. A tu-
dományért sóvárognak, mikor hatszázéves
minimum mellett sóvárgás marad a ruha is,
a kis gyermekek cipője is, a feleség téli-
kabátja is. A nemzetgazdászokra bizzák a
létfenntartás kérdésének értelmezését, ők
tanítanak az iskolában és alkonyatkor a
tudományos világra kíváncsiak. Főve is,
sülve is tápláló eledel a krumpli, vac-
sorára nagyon jó és kinek kell több
fogás, ha vacsora után a tudományos világ
nyújtja az élvezetet. Klasszikus bizonyosága
ez a kívánság a régi frázis igazságának, hogy
a néptanító a nemzet napzsámora. Bájós és
elragadó példa ez, a lira leheletes finomsága
van benne s a poézis sugara veti reá fényes-
ségét. Ha kulturhistóriát irnak majd a tudó-
sok, a tanítók kivánságát vegyék bele és
kész a történet levezető fejezete.

A csöndes falusi est költészete van abban
a hivatalos írásban, amelyet a képviselőknek
szántak a tanítók. Ihlesse meg a törvényhozó-
kat ez a költészet, legyen jobb sora a tanító-
nak, a gond szálljon messze a háza tájéka-
ról és ismerje meg boldog megelégedettségben
a tudományos világ vívmányait. Szatmár-,
Ugocsa- és minden megye tanítóinak lelkébe
világít az a néhány sor, amely a tudományos
világ vívmányainak megismeréséről szól. Ké-
résnek szánták a tanítók, pedig nem kérés,
hanem glorióla, a küzdés dízsugara, a hát-
terben a szegény vidéki tanító.

(II-u.)

Honvédsírok.

Százötven lakója van ma a Honvéd-
menházának. Megannyira gazbeborult, kifáradt,
roskátagn vitéz. Bármennyire megedzették őket
valamikor a háborúnak viharai, azután meg
a küzdelmes békének viszontagságai, azért
mégis csak megroppan a fizikum ellenálló
ereje az olyan gárdában, melynek legfiatalabb
tagja is — hetvenesztendő.

A mi agg honvédek fiatal korukban
sokszor néztek szembe a halállal, most pedig
gyakran gondolkoznak felőle. Nincs is annál
érdekesebb kontraszt, mint mikor a halál em-
berei a saját pályafutásuk utolsó emelkedé-
sére gondolnak — a sirhalomra. A halál
emberei? És kik azok? Hát a lét és nem-
lét mesgyéje körül sáfárodók. Az orvosok is,
amennyiben a halál jogigényeit prolongálják
és iparkodnak mentül messzibbre kitolni az
élet és halál határvonalát. Meg a harcok
vitéz dalálai, akik — szükséges rossz az ő
glorifikált hivatásuk — az ellenkezőt cse-
lekszik.

A végtetek csókolódnak egymással. A
mult idők csataviselt bajnokai, akik fiatal
korukban haragos arccal és szikrázó szemmel
osztották a halált az ellenség soraiban, most
a saját maguk számára ássák meg a sirt
gondolatban, előre. Onszántukból vetik föl a
kérdést a Honvédmenház lakói, hogy hol
domborodjon a sirhalom porlandó tete-
meik fölő? És ők, egykor haragos arcu
és szikrázó tekintetű liferánsai a halálnak, ők
most mosolygó arccal és derűlen sugárzó
szemmel néznek a mulandóság nagy végro-
hajtója, a közeledő Halál elé.

Arról folyik a beszéd ez idő szerint a
Honvédmenház falai közt, hogy ideje volna
már valami kis instanciával fordulni az ille-
tékes hatóságokhoz, a budapesti temetők urai-
hoz. Ki is van már szemelve a küldöttség
meg a szócnok, aki a főváros tanácsánál el
fogja mondani a kérését.

— Azután mondd meg, öcsém, — szól
a hetvenötéveshez a nyolcvan éves bajtárs —
mondd meg annak a temetőcsésznek vagy
parancsnoknak, vagy tudom is én, hogy mi-
nek nevezik azt a civilt, akitől ez a dolog
függ, hogy legyen egy kis emberség benne
és gondolkodjék egy kicsit a szívével is.
Hasíttasson ki néhány négyzetölet ott,
a kereszturi csöndes határban. Hadd so-
rakozzunk egymásután, egymás mellé, szé-
pen sorjába, de kizárólag mi, a negyven-
nyolcas honvédek, az elmult dicsőség katonái.
Talán csak megérdemlünk e háza földjéből
egyfolytában egymás mellett annyit, amennyit
valamikor egymás mellett öntözgettünk a vé-
rünkkel. Azaz dehogyan is annyit. Nem aka-
runk mi a halál dominiumából mauzoleumok-
kat. Terebélyes, pöffeszkedő sirterületekre
nem vágyunk. Egy görönggyel se adjanak
többet, mint amennyit kinek-kinek a feketére
mázolt deszkaporsója megkövetel. Mind-
össze is csak annyit akarunk a mostani nem-
zedéktől, hogy egymás mellé temessenek el
minket, glédába! Legyünk egymás mellett ott is.
Abban a sorrendben sorakoztassanak a háza
földjében, úgy amint a tulvilági kommandó ki-
adogatja számunkra a napiparancsot a végleges
berukkolásra, az utolsó utra, a visszavonulásra.
Mondd meg, öcsém, hogy elvárjuk a jelenkor
fogyatékos kegyeletétől azt az apró privilé-
giumot, hogy mi, akik utolsóknak maradtunk
a régiek közül: magunk között álmodhassuk
végig a hosszú éjszakát. Magunk között aka-
runk lenni odalenn is, civilek és idegenek
és új divatu katonák szomszédsága nélkül...

És az öreg honvédek csakugyan azzal
a kéréssel járulnak ma holnap a főváros elé,
hogy hasíttasson ki a rákoskereszturi temető
valamelyik csücskében egy kis darabka föld-
det kizárólag arra a célra, hogy abba temet-
kezzenek az utolsó honvédek. Ott akarunk ők
nyugodni egy tömegben, egy táblában, egymás
mellét, kiközösítve azok köréből, akik talán
nem egészen úgy gondolkoztak a multból, mint
a magyar szabadságharc rokkant katonái. Egy-
más mellett emelkedő honvédsírokra akarják
rábízni a missziót, hogy tanítsa meg a jövőt
különb kegyeletre, mint amilyennel a jelen
adózott. A nemzeti becsületre betáblázott er-
köcsi tartozást úgy se fizette meg a jelen,
talán le fogja róni a jövő. Talán a jövő
váltja majd valóra Petőfi jóslatát:

Hol sirjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak ....

Igazán a legszerűsebb követelése ez a
multnak és a legcsekélyebb részlettelőrlésztése
lesz ez annak a kegyeletlenni tartozásnak,
mellyel a jelenkor a lezajlott időnek —
adósa maradt.

Akik valamikor légyottot adtak egy-
másnak a csatásokon, hadd kerüljenek egy-
más mellé az utolsó randevún, a temetőben.

F. G.

Budapest, január 28.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 31-én új
előfizetést nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azo-
kat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése
ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról
idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytala-
nul küldhessük tovább.

— Új minisiteri tanácsos. A király ő felsége a
földművelésügyi minisiter előterjesztésére Böckh János-
nak, a földtani intézet igazgatójának a minisiteri
tanácsosi címet adományozta. Böckh János elsősorú
geológiai tudós, aki szorgalmával a földtani inté-
zetet európai hírre emelte, amelyet külföldön talán
jobbban ismernek és méltányolnak, mint nálunk. Az
új minisiteri tanácsos legújabbban a magyar földmive-
lésre kiválóan fontos mezőgazdasági geológiai gyű-
jteményt állított össze, amelyben az ország különböző
vidékeinek talajrétegei vannak gondos munkássággal
elemzve és szemléltetve téve.

— A belga király Nizzában. Nizzából jelentik,
hogy Lipót belga király meghosszabbította ottani tar-
tózkodását. A király ugyanis a tuhájtott automobilo-
zással annyira tönkretette idegét, hogy az orvosok
tanácsára még egy hónapig ott marad üdülés végett.

— Lelkészi jubileum. A nyitramegyei Sas-
váron Engel M. L., aki az izz. hitközség rabbija és
ötven éve működik. Félézázados munkásságát most
szépen ünnepezték hívei. A közeli Szeniczai külön-
vonattal jött az előjáróság küldöttségében, valamint
számos híve a jubilánsnak. A malaczkai, stomfai és
más községek küldöttségei is tiszteltek az ősz
rabbinnál, kinek érdemeit dr. Marmorsten szoniozi és
dr. Levin malaczkai rabbi szép beszédekben méltatták
a kiváltságos és főtisztelet templomban. Az ősz jubiláns
nemes egyszerűségében is megható ímát mondott. Ugy a
templomban, mint a banketten megjelentek a politikai
közég előjárósága és az intelligencia színe-java. A
nagy szabados jubileum fényes sikeréhez hozzájárult
Pollák Manó, a sárvári hitközség, dr. Lac az iskola-
szék elnöke. Az ősz rabbit számos hitközség és
rabbi üdvözölte, így a Zadok Kahn, dr. Kaiser-
ling, dr. Güdemann (Bécs). Több mint százötven
sürgönyben és számos levélben üdvözölték a csönd-
sem és áldásosan működő rabbit.

— Henrik herceg Amerikában. New-Yorkból
jelentik, hogy az amerikai kormány viselni fogja
Henrik porosz hercegnek amerikai utazásával kape-
latos összes költségeit. Saint Louis város meghívta a
porosz herceget az 1903-iki kiállítás alapkövének le-
tételére.

— Ebéd az udvarnagynál. Gróf Apponyi Lajos
magyarországi udvarnagya és neje Andrássy-uti villá-
jában ma ebédet adtak, amelyre hivatalosok voltak:
Széll Kálmán miniszterelnök, gróf Andrássy Aladár,
gróf Csáky Albin főrendiházi elnök, gróf Apponyi Al-
bert képviselőházi elnök, gróf Andrássy Géza, gróf
Wenckheim Frigyes, báró Jósika Samu, gróf Széchenyi
Imre, ifj. gróf Zichy János és Kiss Pál államtitkár
nejeikkel, továbbá gróf Széchenyi Béla és leánya, báró
Fejérváry Géza és Darányi Ignác miniszterek gróf
Kegelevich István intendants, báró Steininger Károly al-
tábornagy, Below Pál német főkonzul, gróf Apponyi
Géza kamaras, gróf Károlyi Lajos, gróf Desseffy
Emil őrnagy és képviselő. A család tagjai közül még
résztvettek Apponyi Teréz és Adóli grómnők, Antal és
Henrik grófok.

— A szíami trónörökös Bécsben. A szíami
trónörökös — mint Bécsből jelentik — ma reggel
odaérkezett s pár napig ott maradt.

— Eötvös József emlékezete. Az Eötvös-alap
(Országos Tanítói Segítő-Egyesület) február 2-ikán,
delután öt órakor a Magyar Tudományos Akadémia
kistermében báró Eötvös József halálának évtoridulójá
alkalmából emlékülnepet rendez, amelyre a tanügy
iránt érdeklődő nagyközönség az elnökség ezen az
utón is meghívja. Az ünnepély műsora a következő:
1. Himnusz. Előadja a Pedagógium ijtuságának dalos-
köre. 2. Elnöki megnyitó beszéd. Tartja Morlin Emil
minisiteri osztálytanácsos. 3. Ünnepi beszéd Tartja Berta
Ilona urhölgy. 4. Bucsu (karének) előadja a Pedagógium
ijtuságának dalosköre. 5. Alkalmi költemény. Irta és
előad a Simon Lajos fővárosi tanító. 6. Elnöki zárszó.
7. Szózat. Előadja a Pedagógium ijtuságának dalosköre.
Az ünnepség után közgyűlés lesz a következő tárgy-
sorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés.
3. Pénztáros jelentése a számadásokról. 4. Kötség-
vetés tárgyalása. 5. Ferenc József Tanítók Háza ügyei.
6. Indítványok.

— Egyetemi tanárok lakomája. A budapesti
Tudományegyetem tanárai tegnap rendezték második
társasestőjüket a Royal-fogadó külön termében. Az
estén dr. Vécsey Tamás udvari tanácsos, rektor veze-
tésével megjelent az egész tanári kar és ott volt a
közoktatásügyi minisiterium egyetemi szakosztályá-
nak vezetője, dr. Tóth Lajos min. osztálytanácsos és
dr. Gopcsa László min. titkár. A kitünően sikerült
lakomán mindvégig lelkes volt a hangulat.

— Ernusz Kelemen életveszélyben. Szombat-
helyről írják, hogy e hó 25-én delután komoly vesze-
delemben forgott Ernusz Kelemen, a főrendiház al-
előnöke. Oladi birtokán Bősler Károly, a vasmegeyi
gazdasági egyesület igazgatójának kíséretében kiment
a majorba, hogy ott megmutassa vendégének saját
nevelésű fiatal simenthali bikáit. Ekkor történt, hogy
az egyik bika elszabadult és az udvaron álló fiatal
gulyást felkeltelte és megtaposta. Ernusz Kelemen ese-
lédje veszedelmét látva, gyorsan a szorongatott ember
segélyére sietett és botjával verni kezdte a föl-
dühödött állatot. A bika erre othagyta a gulyást és
Ernusz Kelemenre rohant, aki menthetetlenül el lett
volna veszve, ha műgötte álló vizsgálai meg nem men-
tek. A két hí vadászba a felbőszült bika elé ugrott
és oly vehemenciával támadta meg azt, hogy az elő-
siető embereknek még sikerült Ernusz Kelemen
megmenteni és a tomboló állatot lelelelni. Így Ernusz
sértetlen maradt; a megtapost gulyás azonban su-
lyos sebeivel nagy beteg lesz.

— Brandes György szilótnapja. Kopenhágá-
ból jelentik hogy Brandes György, a hírneves dán író
február 4-én ünnepi 60-ik születésnapját. Ez alkalom-
ból Kopenhágában, Stockholmában és Christiániában
nagy ünnepekre készülnek.

— London népessége. Londonból jelentik: Az
1901-iki népszámlálás adatai szerint Londonnak
4,536,541 lakosa van, akik közül 135,377 idegen.

— **Loránd Lea dr.** Ez a kisasszony nemcsak doktor és nemcsak gyermekdoktor, de állami alkalmazást nyert orvos. A gyermekgyógyászati klinika új tanársegéde. Neve új korszakot nyit a magyar kultúra fejlődésében. Eddig, nem működésért, csak szerepéért fogva, az első nő, aki mint orvos közhivatalt visel. Azok, akik a női foglalkozások térhódításának örveinek és szociális megváltást látnak abban, örülhetnek a kisasszony új szerepén, sőt azok, akik a női hivatást más meggyekben keresik s irtóznak attól, hogy a férfiak szerepeit a nők hódítsák el, kivételesen megbecsülhetik dr. Loránd Lea kisasszonyt. A gyermekgyógyászati specializálás asszonyoknak való foglalkozás. Széleség, szívósság és olyan puha kéz kell hozzá, aminő csak asszonyoknak van s abban a nagy teltségben, melyet a kenyeret adó életpályák körül immár az asszonyok is produkálnak, a Loránd kisasszony pályája talán az egyetlen, melyről a férfiakat szívesebben elűzők, hogy helyet csináljunk a gyermeknevelésre és gondozásra természetükkel fogva hivatottabb nőeknek.

— **A khinai császárné rendelete.** A pénzben megszorult jogász elmehelet Khinába tanulni, ott megtanítja arra, hogy kell magát kivágnia annak, aki zavarba jutott anyagi dolgaiban. Október elején az övezgye oszászárné rendeletet adott ki, amely szerint október 30-ikán tul a mandarin méltóság nem szerethető meg pénzen. A tartományi kormányzó szigorú utasítást kapott, hogy résen legyenek, nehogy október 30-ikán tul valaki mandarin-ságot vásárolhasson. A rendeletnek meg is lett a maga hatása. Abban a hónapban annyi mandarin-méltóságot vásároltak a derék khinaiak, mint máskor sok-sok esztendő alatt s aki már mandarin volt, az magasabb rangot igyekezett magának szerezni. Szóval, október huszadikáig huszonötmillió tael gyűlt össze az állampénztárba, harmincadikáig pedig vagy hatvanmillió forintba emelkedett ez az összeg. Mit tehetett a császárné? Az ilyet olyan jól ment, hogy a rendelet hatását két-három hétre felfüggesztette.

— **Halálhíradás.** Bogárom János központi vizsgálobíró Szabadkán 52 éves korában elhunyt. *Abel* Zsigmond gépészmérnök, a M. Á. V. felügyelője tevékeny életnek 67-ik évében tegnap reggel elhunyt. Az elhunyt, aki 32 évig állott az államvasutak szolgálatában kártársai között általános szeretetnek és tisztelőnek örvendett.

Stauber János nagy-doroghi földbirtokos élete 62-ik évében meghalt. Az elhunytban aki Tolnamegye közéletének egyik általános tisztelt alakja volt, *Stauber* József, az *Aradi Közlöny* szerkesztője édesapját gyászolja.

— **Pályázat nemzeti hibák javítására.** Ha pályázatot hirdetnek kormányozható léghajóra, új számura, békejavaslatokra, miért ne folyamodnának ehhez a divatos eszközöz, egy nemzet hibáinak megjavítására. Ezt az eszmét a varsói *Kurjer Polski* vette fel, amidőn díjat ígért annak, aki legjobb ki-jelíti, hogy mi a lengyelek legártalmasabb nemzeti hibája s milyen módon lehetne erről a lengyeleket megszoktatni. A díjért nem kevesebb, mint százegy munka-pályázott s az előkelő lengyel írókból álló bíráló-bizottság dr. *Trzebinski* Szaniszlóknak ígérte oda az első díjat.

— **Felhívás a nem okleveles gazdatisztekhez.** Főkéretünk a következő sorok közlésére: Mindezt-ideig senki sem tett lépést az iránt, hogy az 1900: XVII. törvényekkel megváltoztattassék. Ez a törvény a nem végzett gazdatisztekre nézve sérelmes, elvágja minden tekintetben az utjokat, hogy a jövőben megtalálják kenyerüket azon birtokokon, amelyekben a nevezett törvény 26. §-a megfosztja őket. En. egyike ezen gazdatiszteknek, ezután fordulok többi társaimhoz, és felszólítom őket, hogy álljunk össze és közös megbeszélés után, egyakkartalul tegyünk lépéseket az iránt, hogy ez a ránk nézve sérelmes része a törvénynek megváltoztattassék. Ugy gondolom, nincs szükség arra, hogy idézzem az illető paragrafust s meg-vagyok győződve arról, hogy e felhívásom vizsgálra talán és társaim, akik belátták eddig is, hogy a hely-zenen változtatni kell, mellem állanak és segítségemre lesznek abban, hogy összehívassunk a közel jövőben egy értekezletet, amelyen majd alkalmunk nyílik, hogy megvitassuk a tennivalókat. Magam és eddig már 50 társam nevében tehát felszólítom mindazon nem okleveles gazdatisztekre, kik e mozgalomban részt venni akarnak, tudassák velem címüket, hogy én a továbbiakra nézve levélbeli érintkezésbe léphessék velük. Hazafias földvöllettel *Szécsi* Gyula, uradalmi intéző, Zics, utolsó posta: Nágros (Somogy megye).

— **A Béga-csatorna áradása.** *Temesvárról* táviratozzák: A folytonos olvadások következtében felszaporodott hegyi vizektől a Béga-csatorna felső része hirtelen megdagadt. Az éjjel nagyobb jégtömegek torlódtak meg a Gyárváros felső részében levő zsilipeknél. Mielőtt a munkásokat összehozhatnák volna a víz több helyen kiöntött és néhány utcát elárasztott. A jégtörőaszt eltávolításán egész éjjel dolgoztak, úgy hogy reggelre a víz elszáradhatott.

— **Adományok.** Dr. *Szirtes* Alajosné (Budapest) 6 koronát küldött hozzánk az *ingyen tejeszt-bolt* javára. Dr. *Newmann* Zsigmond (Budapest) 10 koronát küldött (egy bankett helyett) a *tejkészítő* bolt javára. — A szives adományokat rendeltetési helyükre juttatjuk.

— **Marconi nyilatkozata.** A drótnélküli telegráf álltalálójának tiszteletére New-Yorkban egyik ünnepélyt a másik után rendezik. A legutolsó ünnepélyt az *American Institute of Electrical Engineers* rendezte, melyen Marconi, aki eddig óvatosan őrizte találmányainak eredményeit, érdekes nyilatkozatokat tett. A newfoundlandi kísérletekről nem nyilatkozott Marconi, csak annyit árult el mindössze, hogy az Angliából avizált S betű jelzését nagyon gyakran észlelte.

A drótnélküli telegráf diszkreójáról szólva, Marconi a következőket jelentette ki:

— A publikum azt hiszi, hogy a drótnélküli telegráf nem őrzi a telegrammok esetleges titkos szövegét. Ez helytelen állítás, mert a két apparátus áramerősséget egyelőre lehet szabályozni s ezáltal a „sürgönyözött” szavak jelölése és indiszkrétciók teljesen ki vannak zárva. A tengeren mindez persze sokkal bajosabb, mert a hajóknak valamennyi uszó járművel érintkezésben kell lenniük. A drótnélküli telegráfot eddig 70 hajón próbálták ki, de az eredményről nem nyilatkozhatom.

Az atmoszféra elektromos jelenségeiről s ezeknek hatásáról a drótnélküli telegráf jelzéseire, tüzetesebben nyilatkozott Marconi. Véleménye szerint a lég elektromos tüneményeinek nincs nagyobb hatása az állomásokra, mint a földalatti kábeleknél. Az áramerősségnek a távolság nagyságának arányában kell növekednie s 200 mértföldnyi távolságnál egy közönséges izzólámpa erőssége is elegendő.

New-Yorkból jelentik, hogy a „Vilmos császár”-gőzös utközben drótnélküli telegráfát útján állandóan összeköttetésben volt a Lucania gőzössel. A jelzések csak akkor szűntek meg, midőn a lassabb járasú Lucaniát néhány száz mértföldnyi távolság választotta el a gyorsgőzöstől.

— **Santos Dumont felszállása.** *Monacóból* táviratozzák, hogy *Santos Dumont* ma délután az ottani kikötőben felszállt léghajójával. A léghajó 45 percen át könnyen és gyorsan tett minden irányban mozdulatokat, sőt egy ideig a tenger felett is lebegett, miközben vagy 100 méter magasságot ért el. A felszállás alkalmával a nézők tömege élénk tetszéssel tüntetett *Santos Dumont* mellett.

— **Öt napig a föld alatt.** A cappeli bányame-lés alkalmával, mint megirtuk, több bányame-lés lelte halálát a tárnakban, amelyeket a beomló földtö-meg teljesen megöltött. A szerencsétlenül járt bányame-lés munkások egyikét most véletlenül kiszabadították. *Mencolnán* hívják és öt napig volt elevenen eltemetve. Ezen idő alatt természetesen se nem evett, se nem ivott. Egészsen elaléva húzták ki a földtömeg alól, pár óra alatt pedig annyira összeszedte magát, hogy környeztetét felismerte és beszélni is kezdett. *Mencoln*, mint nekünk *Freyburgból* írják, kétszer volt már a föld alatt hosszabb-rövidebb ideig hasonló körülmé-nyek között; először egy ausztriai bányában 24 óráig, másodsor pedig 56 óráig egy németországi bányá-ban. Az ötnapos eltemetés rekordját azonban most érte el először.

— **Dinamitrobbanás Newyorkban.** *Newyorkból* jelentik, hogy a 40-ik utcában ma egy ideiglenes raktárban robbant a *Rapid Tranzia Tunnel* építésé-höz való dinamit. A robbanás összetörte a szomszéd házak ablakait, megölt néhány munkást és néhányat megsebesített. Egy későbbi jelentés szerint a robbanás-nál hat ember pusztult el, közülük a *Murray Hill*-szállás 3 vendége, 75 ember súlyosan és körülbelül 100-an könnyebben megsebesültek. A sebesültek között is sok vendége és alkalmazottja van a szállónak. A tűzoltó-ság és a hatóságok fölterése szerint a szerencsétlen-séget az alagutban végzett robbantás okozta, amely-nek ereje akkora volt, hogy a szeriár közelében levő dinamit is fölrobbant tőle. A mérműköt, aki a robbanás színhelyén két munkavezetővel dolgozott, letar-tóztatták. A kár nagy. Néhány ház lakhatatlanná lett s az utca közvelete jó darabon föl van szakadva.

— **Öngyilkos gabonabizományos.** *Sidőkről* je-lentik, hogy ott tegnap reggel egy *Steiner* Pál nevű, negyven éves gabonabizományos öngyilkosságot kö-vetett el. *Steiner* régebben a *Beregi és Társa cég* sidőki fióküzletét vezette, utóbb pedig *Linenstein* Ignác és *Jakab* zalaegerszegi kereskedőnél volt alkalmazásban. Új állásában több visszárlást követett el, ugy, hogy főnökei kénytelenek voltak feljelentést tenni ellene. *Steiner* ekkor elhatározta, hogy öngyil-kos lesz. Levelét irt dr. *Balai* sidőki orvoshoz, mely-ben azt bizonygatja, hogy nem a saját hibájából lett bűnös s mivel becsületlen nem akar élni. Öngyil-kos lesz. Egyuttal kéri rokonait, hogy gondoskodja-nak családjáról. A leveli borítékára az öngyilkos ceruzával a következőket írta: *Olthomon, gyermekeim, feles-gem, becsület és isület nélkül nem tudok élni.* Miután a szerencsétlen ember megírta levelét, a sidőki nyári színház elhagyott helyiségében föbelötte magát. Midőn a járókocsi ráakadtak, még élt, de életbenmaradásá-hoz nincs remény.

— **A szabadság hazája.** *Villebois-Mau-reuil* ezredes, a boer vezérkar francia születésű főnökét utólérte a csaták végzte. Egy golyó szíven találta s meghalt. Azokon a földeken, ahol a szabadság kis fűcskát vérel öntözik, míg az erőszak vihara kitépni akarja mindenáron, senki senki sem ér rá, hogy az elvérzett szabadság-hősöknek ére- vagy márványemléket állítson. De Franciaország, mely a világgoss és szabadság hazája volt mindenkor s mely elüljárt ott, ahol a szabadságról elvérzettek emlékeit maradóan anyag-ban kellett megörökíteni az emberiség számára, már mintáztatja a hős-halált halt ezredes szobrát. *Montaigne*, az ezredes szülővárosa rendelte meg a szobrot s úgy tervezi, hogy augusztus havában le is leplezi már. Sem Anglia haragjával, sem Európa késlekedésével és közönyösségével nem törődik a francia város lakossága. Szobrot emel valakinek, aki idegen ország szabadságáért küzdött s így példát ad azoknak a farizeusoknak, akik a szabadságról csak akkor prédikálnak, ha a sa-ját szabadságukról van szó, de az emberi szabad-ság fenbészését nem ismerik.

— **Öngyilkos altábornagy.** *Przemyslból* je-lentik, hogy *Pierer Ede* altábornagy ott tegnapelőtt délelőtt agyonlőtte magát. Az altábornagy minden valószínű-ség szerint elmezavarban követte el tettét, már régóta szenvedett kínzó idegfabjában. Rendeztet anyagi viszonyok között élt és családi élete is nyugalmas volt. Legutóbb 1900 novemberében lépett elő.

— **Egy angol hadihajó sorsa.** *Londonból* je-lentik, hogy ott nagy aggodalmat okoz a *Condor* angol hadihajó sorsa. A hajó december 2-án indult el *Esquimaulból* *Honolulu*ba s azóta nem érkezett róla hír. December 21-én egy másik angol gőzös ment keresésére az eltűnt hajónak, amelynek azonban leg-csekélyebb nyomára sem akadt. Azt hiszik, hogy a *Condor* ciklonnak lett az áldozata s egész legénységé-vel elmerült.

— **Orosz lovak Fiumében.** A *flumei Magyar Tengerpart* írja, hogy az orosz lovakat még egyre szállítják Fiuméba. A mult héten ezernél több érkezett s ezekből nyolcszázötven darabot a *Coloman* gőzös szombaton utnak indított *Fokváros* felé. Tegnap egy másik angol gőzös, az *Amerika* velett horgonyt a *Baross-kikötő*ben, s megkezdte a lovak berakását.

— **Letartóztatott márkiné.** *Messinából* je-lentik, hogy *Cassibile* márkinét, akiről kiült, hogy ő pénzért városi hivatalnokai állásokat közvetített, tegnap letar-tóztatták. Tekintettel arra, hogy a márkiné beteg, egyelőre lakásán hagyták, de a taja elé rendőri őrs-zemet állítottak. Kivüle letartóztatták még *Catania* és *Patti* előkelő ügyvédekét és egy papot is. Még több szenzációs letartóztatást várnak.

— **Összevagdalt asszony.** A rendőri sajtóiroda közlése alapján megirtuk, hogy dr. *Derencsny* Rezső katonarvos tegnap összevagdalta *Herczeg Mihály* tőzsedei portás feleségét. Most arról értesülünk, hogy dr. *Derencsny* Rezső vizsgálót két főtűtés hatóság-tól maga ellen. A nyomban megindított vizsgálat során máris kiderült, hogy az orvost az illető asszony már régebb idő óta — amikor csak találkozik vele — gyalázó kifejezésekkel illette, még pedig azért, mert a mult évben férjével keményen összetűzött. Amikor tegnap az orvost újra szidalmazni kezdte, ez utóbbi pillanatnyi felhevülésében kardot rántott és kardjapá-lyával egy párszor az asszony karjára sújtott, aki azon-ban nem sebesült meg, sőt nem is vérzett. Az asszony nagy szidalmazások között távozott el, míg az orvos az időközben megérkezett villamosra szállt fel. Vere-kedésről vagy egyéb botrányról szó sem volt.

— **Kirabolt templom.** A kispesti római ka-tholikus templomot tegnap virradóra ismeretlen tette-sek kifosztották. Elvitték a kelyheket, a szentség-tartót, gyertyatartókat és feltörték a perselyeket, azután összeszedték az oltárterítőt és az oltári párnákat. A kispesti rendőrség értesítette az esetről a budapesti főkapitányságot, amely keresi a betörőket, akik valószínűleg a fővárosban rejtezködnék.

— **Körözött osaló.** *Bécsi* tudósítónk je-lenti, hogy az ottani rendőrség ma köröz-levélet adott ki *Haas* József budapesti születésű csalónak, aki egy előkelő bécsi pénzintézet kárára ismételen sikkasztást köve-tett el, a kézrekerítése céljából.

— **Éltető lökereskedő.** Mai lapunkban me-girtuk, hogy *Bruder* *Armin* fővárosi lökereskedő — miután egy osomó bizományban átvett lovat *London-ban* eladott — a felvett pénzzel *Amerikába* vitorlázott. Most úgy értesülünk, hogy *Bruder* *Armin* csak a sa-ját testvére, *Bruder* *Jakab* lövagykereskedő bizta meg azzal, hogy *Londonba* lovakat szállítson, amit ő meg is tett s a lovak árával bátyjának hűségesen beszámolt. *Bruder* *Armin* senkit sem károsított meg és a saját örökségével ment át *Amerikába*; elutazásáról azon-ban egy bátyja, mint hozzátartozó tudtak. *Bruder* *Armin* különben azért ment *Amerikába*, hogy ott va-gyonával szerencsét próbáljon.

— **Üngylikos postagazgatás.** Grából jelentik, hogy *Chenvière* József postagazgató tegnap este a gráci temetőben agyonlőtte magát. Az üngylikos tizenkét évig állott a gráci posta élén s azelőtt Abházsiában volt főellenőr.

— **Rendőri hírek.** Tegnap este a kőbányai alsó pályaudvaron a 706-os gyorsvonat elgázolt egy férfit. Az illetőben ma ismerték Szabó Lajos 30 éves kiséjét. — Az erzsébetvári helyierdekü vasút tegnap elgázolta Szaboda János kertészlegényt. Súlyos sérüléseivel az István-kórházba vitték. — Blum Manó ügynök Rombach-utca 16. számú lakásán tűz volt, amely több butoradarot elhamvasztott. — Eiser Rezső házielügyelő Kertész-utca 67. szám alatti lakásán is tűz volt. Eiser egy üres szobában deszkaladából és hordókból hűstüfőt állított fel és ez gyulladt meg.

(x) **Dr. Egger gyógyszerész Santal Egger** név alatt oly sikerült specifikus szert hoz forgalomba, melynek kitűnő, gyors hatását és más férfiak egyaránt dicsérik. Nagyon öröndetes, hogy gyógyszerészek felveszik a versenyt a külfölddel és így kezek a külföldi készítmények kiszorítani, miáltal sok ezer koronát mentenek meg az országnak.

Sub auspiciis regis.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, január 28.

A Tudományegyetemen ma délelőtti ünnep volt: A király képviselője előtt avatták doktorrá ifju Chorin Ferencet a jogi és Zemplén Győzöt a bölcsészeti tudományokból. A királyt az ünnepélyen Zsilinszky Mihály államtitkár képviselte. Az ünnepelő közönség sorában ott voltak: Báró Eötvös Loránt, Décsy Zsigmond táblai tanácselnök, Székely Ferenc budapesti főügyész, Chorin Ferenc volt országgyűlési képviselő, az egyik jelölt atyja, Kornfeld Zsigmond és Belaváry-Burchard Konrád 10-rendházi tagok, Lánzy Leó és Schwaicz Gusztáv udvari tanácsosok, Biró Armin igazgató, Erdőy Béla tankerületi főigazgató, Enyedy Artur, Neumann Armin, Hegedűs Loránt, Gál József miniszteri tanácsos, Hegedűs Sándorné, továbbá: Antal Gyula, Kiss János, Kúfaludy A. Béla, Breznay Béla, Hegedűs István, Balogh Jenő. Czobor Béla egyetemi tanárok, Losvay Lajos műegyetemi rektor, Zemplén Győző ezredéből eljött a szép alkalomra Kaigancs alezredes, Zsanardi százados és több önkéntes.

A kitüntetett iják közül az első, fia Chorin Ferenc volt országgyűlési képviselő. Tanulmányait a gimnáziumban és az egyetemen egyaránt kitűnő sikerrel végezte s az egyetemi tanás most a két pályázó közül őt választotta a királyi doktorságra. Zemplén Győző, a filozófiai fakultás hallgatója most szorgolja önkéntesi évét a tábori tüzéreknel. Az avatás is egyenruhában jelent meg, míg az ifju Chorin magyar diszruhát öltött.

Tizenegy óraker megjelent az egyetemi tanácsa: Vécsey Tamás rektor, Concha Győző, Bokay Árpád, Medveczky Frigyes és Demkó György dékánok, valamennyien, a hittudományi kar dékánját kivéve, magyar diszben.

A rektor első sorban üdvözölte a királyi képviselőjét, majd Concha dékán előadta, hogy ifju Chorin Ferenc mind középiskolai, mind pedig egyetemi tanulmányait kitűnő sikerrel végezte. A jogi karon ketten pályáztak a királyi avatás kitüntetéséért, de az egyetemi tanács ifju Chorin Ferencet választotta, mint akinek atyja kiváló érdemeket szerzett a közügyek terén. A dékán ezután ifju Chorin Ferenchez fordult, s örömmel adta tudtára, hogy tanulmányai sikereiről a király is tudomást vett s kell, hogy a királyi nagylelkűség rendkívüli jele erős nyomot hagyjon egész életében, mert pályája kezdetén a legiőbb hatalom buzdítja őt.

Ezután ifju Chorin Ferenc bemutatta *A magyar általános polgári törvénykönyv tervezete és a büntetőjog című* doktori értekezését, melynek bevezetésében a tervezet sokoldalú hatását és fontosságát fejtegette társadalmi, gazdasági szempontból s különösen kiemelte azt, hogy mily üdvös befolyással lesz a készülő kódex a nemzet egységére. A tervezetnek a büntetőjogba vágó részeit világította meg ezután s lendületes előadását a polgári törvénykönyv apológijával fejezte be.

Most Medveczky Frigyes bölcsészeti rektor dékán méltatta Zemplén Győző bölcsészeti-tudor tanulmányi érdemeit s tolmácsolta a karnak nagy reményét, amelyivel a kitüntetett ifju pályája elé néz. Zemplén Győző is bemutatta erre doktori értekezését *Próbamérések a gázok belső surlódásának egy újabb kísérletével* címen.

A két jelölt ezután letette az esküt s átvette a rektor kezéből a díszesen kiállított okleveleket. Majd mindketten Zsilinszky Mihály államtitkár elé léptek, aki a következő beszéd kíséretében adta át a jelölteknek a király ajándékát, a két aranygyűrűt.

Alattvalói mély bókolattal és hazafias készséggel jelent meg, ugymond, mert jól esik nekiknek becsületes munkával szerzett kiváló érdemeket királyi legiőbb

elismerésben és jutalomban részesíteni. Meghallgattuk az imént doktorrá avatott két ijúnak szent fogadalmát. Nincs okunk kétkedni, hogy ők lelett fogadalmukról akkor sem fognak megelégedezni, mikor az alma mater falai közül a közélet legnehezebb iskolájába lépnek át, melyben az eszménység tündérvilágát a valóság ridegsége fogja megostromolni a közélet ádáz versényében.

Nem lehet elég gyakran ismételni és a szépért, ne másért könnyen beülvő, de eszményeinek megvalósításában nem mindig szerencsés magyar ijjuságnak figyelmebe ajánlani azt a tényt hogy ma sokkal erősebb versény folyik a fegyverrel nemzettek fiai között, mint valaha foltt. Mindenik nemzeti ideálokat állít fel s igyekszik edzeni testi és lelki erejét, hogy azokat minél tökéletesebben megvalósíthassa s ezzel az emberi nem végtelen haladásának ügyét is előmozdíthassa.

Az egymással küzdő nemzeteket csak nemrégiben egy francia nagy tudós két csoportra osztotta: szónokló és cselekvő nemzetekre. Mintha csak minket és a magyar ijjuságot akarta volna figyelmeztetni, hogy nem elég szónokolni, jognak és szabadságot követelni, hanem kötelességeket is kell teljesíteni. Nem elég a nemzeti ideálokat csak rájognani, zászlókkal és koszorúkkal felvonulásokat és utcai jeleneteket rendezni, hanem komolyan tanulni, dolgozni, áldozni és izzadni kell, ha a hazára dicsőséget akarnak árasztani.

Külső fényt és harci dicsőséget adott már az ég nemzetünknek annyit, hogy ezredesek multat befényesíthetünk vele, de valódi boldogságot, valódi jóitét és azt a szellemi fölényt amelyet a legnagyobb magyar állott fel nemzeti ideál gyantán — azt csak ezután kell megszerezni az új nemzedéknek.

Önöknek szívben és agyában van a nemzet jövő boldogságának kulcsa letéve. Aki jobban győzi észsel, szorgalommal és erővel, azé lesz a pályabér! A történe-em minden tanulságai között legbecselesebb és leghasznosabb az a tapasztalás, hogy a jobbált után öntudatosabn törekvő nemzetek vágyai és reményei mindig teljesülni szoktak. De csak egy feltétel alatt, ha kerülve minden visszavonást, kerülve a nemzet egységét veszélyeztető minden izgatást, kitaróan küzdeni, ádózni s — ha kell — szenvedni is tudnak a győzelemért.

Ez a történelmi tanulságot el kell fogadniok önöknek is, ifju barátaim! Törekedjenek önök is magas ideálok után, lelkesedjenek éretük művelt ijjakhoz illelen, de sohasem annyira, hogy a jőzön és talajt elveszítsék. Mert jegyezzék meg, hogy csak az a létra vezet az égbe, amelynek lába a földön áll!

It ezen a földön, ennek a hazának a boldogságát és szellemi fölényt kell előmozdítaniok. Ezt kívánja és várja önököt a Tudomány-egyetem, amely büszkén fogja kísérni további haladásukat; ezt várja a nemzet, amely nagy küzdeleiben méltán tart számat önöknek munkájára; — és ezt várja az a jőszág és lennköt szellemű koronás fejedelem is, akinek legmagasabb megbízásából ezeket a drágaköves gyűrűket ezennel átadom. A bizalomnak és szeretetnek gyűrűi ezek, amelyek egész életre kiható varázserővel bírnak. Örizzék meg azokat szent emlék gyantán szívüknek utolsó dobbanásáig. (Lelkes eljenzés.)

A kitüntetett doktorok nevében ifjabb Chorin Ferenc köszönte a kitüntetést, s kérte az államtitkárt, tudassa a királylyal, hogy az esküt letették. A rektor most harsány hangon kiáltotta: *Éljen a király!* Az ijjuság és mindenki ki a terebbe volt, lelkesülten zugta rá az éljnt, s ezzel a szertartás véget ért.

Dal egy szivről.

Tantán párisi orvos egy kés-sel megdöfött sziv sebét bevarrta, a vérzést elállította, úgy hogy a sebestül meggyógyult.

Néked főlenn ezt a verset,
Almáimnak szóke lánya,
Kinek kacagó beszéde
Még most is szívembe cseng.

Kinek égszinkék szemében
Van temetve ijjuságom,
Kinek ringó, könnyű léptét
Elfeledni nem lehet.

Te is árván, én is árván
Bujdosunk e bús világban
Es rólad az ösmerősök
Mondanak csak néha hírt.

Hogy vagy? . . . Ugy-e az ujságot
Olvasgatod mostan, édes
S áböngöszszed minden reggel
Ah! a hírek rovatát?

S ottan is csodálva látod,
Hogy a vitám korszakában
Hogyan haladnak előre
S mily fejlett a tudomány.

A sziv sebe nem halálos,
Osszevarr ak egyszerűen
Es a beteg világon, búsan
Tovább él életét.

Van egy sziv, — jó ösmerősöd!
Seb sincs rajta egy parányi
S mégis sorvad, egyre sorvad
Lassan észrevétlenül.

S ha a föld minden sebésze
Összeállna egy csoportba,
Ezt a szívet meg nem menti
Se doktor, se tudomány.

Ó, de amit nem tud annyí
Híres doctor medicinae,
Még doctó tenni bizonynyal
Egy aranyos, szóke lány.

Egy aranyos, szóke gyermek,
Kinek ezt a verset írom,
Kinek kacagó beszéde
Még most is szívembe cseng.

P.

FŐVÁROS.

(*) **A zugligeti végállomás átalakítása.** A belügyminiszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának azt a határozatát, amely a budapesti közúti vaspályatársaságot arra kötelezi, hogy a zugligeti vonalat a Vaskapuig hosszabbítsa meg, feloldotta. A belügyminiszter magáévá tette a kereskedelemügyi miniszter álláspontját, amely szerint csak a zugligeti állomás lesz rendezendő. A kereskedelmi miniszter utasította is a vasúttársaságot, hogy a zugligeti állomás átalakítása tekintetében új terveket terjesszen fel és ezek kidolgozásánál legyen tekintettel mindazokra a kívánásokra, amelyek a korábbi tervek tárgyalása alkalmával felmerültek. Ezen az alapon a végállomás akként rendezendő, hogy a kocsuit teljes szélességében megmaradjon; sulyt helyez továbbá a miniszter arra, hogy az átalakítás még a nyári menetrend életbelépése előtt befejeztessék.

(*) **A pénzkezelés helyesebb módja.** A székesfővárosnál történt nagy lopás arra ösztönözte a vezető köröket, hogy a pénzkezelés módját helyesebb alapokra tektessék. A polgármester felhívta a számvénységet és a főpénztárosokat, hogy erre vonatkozólag tervezetet dolgozzanak ki. Ez megőrtént s Halmos János polgármester ma nagy értekezletet tartott az illető szakemberekkel ebben az ügyben. A tárgyalás zárt ülésen folyt s a történet megállapodásokat csak akkor fogják publikálni, ha majd a tanács elé kerülnek.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Nemzeti Színház.** A *Vörös talár*, Brieux törvénszéki drámája, ma este érte meg huszonötödik előadását. Etohepare anyját kivéve, akit Fáy Szeréna helyett *Leudayné* játszott, mind azok szerepeltek ma este, akik a darabot a premiéren diadalra segítették. Mondhatják, hogy a Dumas nyomdokain járó *Brieux* a tendencia kedvéért sokszor tuló a célon; hogy az utolsó felvonásban több a hamis páthosz, mint a valószínűség, mert az Etohepare-léle durva parasztok a multnak egy loltja miatt nem dobják el magukat a feleségüket, a dolgos házasszonyt, a gyermekeik anyját. Az a tény, hogy ez a darab arányilag rövid idő alatt megírte a huszonötödik előadását, világosan bizonyítja, hogy *Brieux* drámájának erős hatása volt a mi közönségünkre. Tagadhatatlan az is, hogy ebben a darabban jól kidolgozott, érdekes alakítások láttunk a mi színészeinkől. *Gál* nagy intelligenciával, a bravuro részletek egész tömegével állította előnk *Mou-zont*, a vizsgálobírot. *Márkus* Emilia Yanetta vad erejét tolmácsolta eragadó szenvedélylyel. *Beregi* végtolelül szerencsétlen, megható és szimpatikus Etohepare. *Mihályfi* az ügyész szerepében lekének egész ideális lendületével szolgálja Brieux tendenciáját. A komikus hatású szerepekben kitűnő *Ujházi*, *Gabányi*, *Gyenes*, *Náday* és *Rózsahegy*. Ezt a jeles és gondos ensembelt a mai huszonötödik előadáson is nagy közönség nézte és tapsolta minden felvonás után.

(d. e.)

** **Felekyné bucsufelépése.** *Felekyné-Munkácsy* Flóra hatodikán lép föl utójára a *Várszínházban* *Serge Panneban*, egyik kiváló szerepében. Ezzel a felépésével bucsut vesz a budai közönségtől, amelynek éveken át színtén egyik legkedveltebb művésznője volt. Hiszszük, hogy a *Várszínház* közönsége és a pesti közönség egyaránt olyan szives és meleg ovációban részesül a korán visszavonuló művésznőt, mint amilyenben néhány hónap e ött részesítette a *Nemzeti Színház* közönsége és a budai közönség. Ez alkalommal adják át ünnepesen a kiváló művésznőnek a királyi legmagasabb kitüntetést is.

** **A magyar ciklus új darabjai.** A *Várszínház* ujabban a következő eredeti darabokat fogadta előadásra: *Beregi* Árpád: *Minisztervárság*, *vigjáték* három felvonásban; *Szomorú* Dezső: *Morvay* kisaszszony, színmű négy felvonásban; *Lenkey* Henrik: *Csetepaté*, *verses vigjáték* egy felvonásban.

** Yvette Guilbert. Nagy, díszes közönség gyönyörködött ma is Yvette Guilbert csudálatos művészetében, sajátosságos eredeti egyéniségében. Sok újabb dolgot is adott elő, s a telt ház olyan élvezettel hallgatta, hogy három akkora programot is elfogadott volna, mint amilyet kapott. A nagy tapsviharokat azonban csak két ráadásal hálálta meg. Különösen nagy tetszést aratott *A Las soularde*-dal, a *Partie carré*-val, a *Sa famille*-jal és a *Carricature anglaise*-szel. Társasága kétfelvonásos kedves apróságot adott elő pompásan, s főként *Villének* volt sikere egy Mme Doraval előadott kettőben. Érdekes volt egy *Chaine d'amour* című színes árnyképsorozat, amelyet *Montoya* kísért énekel. — Yvette Guilbert holnap szerdán tejezi be vendégszereplését a Vigaszínházban. A műsorba felvették a társulat leghatásosabb számát, Ezek közt első helyen szerepel a *Le marchand des desespoirs* című kétfelvonásos dráma, amelyet *Mars-Severin*, a híres mimikusa szerzett aki a címszerepet maga játssza. Hilare, a sirató, akiről a darab szól, nagy inségben van. Leánya beteg és nincs pénze orvososságra. Üzlete pang, nem fizetik meg az ő kétségbeesését, amelyekkel a temetések hangulatát emelni és szükség esetén javítani szokta. Valami népszerűtlen ember temetésén nagyszerűen hat a gyászoló védence, aki az ő volt jótevőjét siratja. Már most megjelenik Torturat báró és a férje temetésére elsőrendű kétségbeesést rendel. Hilare eljártassa egész skáláját, aztán elsiet a temetésre. Boldogan tér haza. Van pénze. Ekkor megtudja, hogy leánya meghalt. És a hivatászerű sirató nem tud zokogni, amikor gyilkos fájdalom emészt, nem bír igazán gyászolni. Kétségbeesésében megöli magát.

** Színészvándorok vizsgálja. *Rákosi Szidi* színésziskolájának vizsgálati előadást február 1-én szombaton délután 3 órakor tartják meg az Uránia-színházban. Ezen az előadáson Varney bájos operetteje, *A kis báránykák* kerül színpadra.

** Hírek a Népszínházból. *Blum* és *Toché* operetteje, az *Adam és Eva* minden egyes előadásán újabb bizonyítékát szolgáltatja annak, hogy a *Népszínház* e darabja egyre nagyobb tért hódít a közönségnek minden rétegében. Az összes eddigi tizenkét előadásán teljesen megtelt a színház nézőtere, azaz hétköznap is mindig elkelték azok a helyek is, melyeknek a közönsége munkanapokon rendszerint gyéribben látogatja a színházakat. A *Székimondó asszonyság* holnapi előadásán kívül, amely iránt szintén fokozott érdeklődés mutatkozik, az egész héten az *Adam és Eva* kerül színpadra. A csütörtöki előadásán *Adam* szerepét *Rákó Géza* fogja énekelni. *Eva* szerepe állandóan *Kury Klára* kezében marad, ki minden előadásán újabb diadalokat arat emez alakításával, *Kovács Mihály* aktuális kupléi szintén nagy tetszéssel találkoznak. — A *Népszínház* személyzete az *Egy görbe nap* című bohózatot kívül most a *A kórta lány* című angol operett betanulásával foglalkozik.

** A Prologus. *Ágai Adólf* és *Almásy Tihamér*nek a Népszínházban színrekerülő bohózatának prologusa kétségkívül sokkal nagyobb örömet szerzett azoknak, akik a *Budapesti Napló* szombati számában olvasták, semhogy azt kutatták, hogy vajjon maga *Ágai* bocsátotta-e rendelkezésünkre *Borsszem Jankó* szellemes monológját. Az a diszkreció, amely *Ágai Adólf*ot kiváló művészi képességei mellett disziti, valószínűleg teszi, hogy a prologus az ő tudtával és beleegyezésével látott napvilágot s mi szívesen konstatáljuk, hogy *Ágai* közismert diszkreciójához ezúttal is hű maradt. A prologus azonban, ha *Ágai* tudta nélkül is, elérte célját. Izeltöt adott abból a nagy szellemi élvezetből, melynek részesei lesznek mindazok, akik a jövő héten színrekerülő bohózatot látni fogják.

** A brilláns lord-színész. Anglia egyik leg-gazdagabb arisztokratái egyikének *Anglesey* lordnak a a kedvtelése, hogy színházadist játszik. A lord, akinek négy millió korona az évi jövedelme, angleseyi kastélyának régi kápolnáját színházzá alakította át, melyben most egy *Aladin* és a *csodalámpa* című látványos némajátékot játszanak. A látványosságban a lord maga is szerepet vállalt s szerepében mesés pompát fejt ki, különösen drágakövek dolgában. Jelmezei a szó teljes értelmében tege vannak hirtre brillánsokkal. A némajáték egyik felvonásában páncélinget visel, melyet ezernyi brillánsból borít. Ennek az egy páncélingnek az értékét több százezer koronára becsülik. A brilláns lord-színész különben elég jól játszik is és nagy sikereket arat közönsége előtt, mely a szomszéd birtokosokból és családjaikból kerül ki. A lord színházában összesen százötven néző fér el.

** Napoly az Urániában. Az *Uránia-Színház* új darabjából, a *Napolyból* tegnap tartották meg a 10-próbát melyen a kétszázal több vetített kép, valamint a mozgófényképek igen hatásosaknak mutatkoztak. Nagy hatást arattak az eredeti napolyi zene-és énekszámok is. A ma tartandó bemutató-előadáson maga a szerző, *Radó Antal* olvassa fel darabját.

** Massenet Wertherje Pétervároztól. A pétervári udvari operában a napokban volt a bemutatója *Massenet: Werther* című dalművének *Arnoldson Sigriddel* a Loti szerepében. A „svéd család” a *Massenet*-dalműben olyan frenetikus sikert aratott, a minőre *Patti* óta nem emlékeznek.

** Vidéki színészet. Temesvároztól nagy sikerrel mutatkozott be az odaváló közönségnek *Polgár Károly* Makó társulatának új bonvivántja. Az Aranyemberben *Kristián Tódor* szerepét játszotta és művészi alakításával, amely ezúttal is igazolta jeles talentumát, intelligens iel fogását és játékának magas nivóját, — bőséges elismerést aratott. Nyílt színen is megtapsolták és a felvonások után többször szólították a lámpák elé. Mellette *Tóth Ilonka* aratott még sikert *Timea* szerepében.

** Operaelőadás a Telefon Hírdőzőben. A Telefon Hírdőző ma előfizetőinek szórakoztatására a magyar kir. Operaház előadását fogja közvetíteni. Az előadás délután 5 órakor kezdődik s a következő darabok kerülnek színpadra: *Jancsi és Juliska*, *Humpernick* operája, továbbá *A babatündér* és a *Nap és föld* ballet, melyeknek zenéit szintén közvetíteni fogja a Telefon Hírdőző. Az opera előadásának közvetítése után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókön keresztül, közben azonban fél 10 órától 10-ig legújabb híreit és táviratait olvastatja fel a beszélő újság.

Nápoly.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, január 28.

Thos, Cook and Sons, meg *Henry Gaze*, meg a többi nagy utazási vállalat, meg a többi nagy utazási vállalat, mely minden esztendőben ezrével szállítja az ilyeneket Itáliába, ugyancsak veszedelmes konkurenciát kapott az *Uránia-téle* vállalatokból, amelyek ugyanilyen utazásokat hallatlan „versenyárakon” rendeznek. Amazoknál egy kis nápolyi kirándulás legalább is 500 korona, az *Uránia* megcsinálja — kétlóért. S emellett mennyi galybától van itt megkímélve az utas! Nem kell félnie, hogy a nápolyi boltosok becsapják, hogy a ristoranteban valami specialitáson elrontja a gyomrát, hogy a két barlangba nem bír bejutni csónakján, mert igen hullámos a tenger, hogy a *Vezuv* hirtelen szes: élyeskedni kezd és épp akkor lök ki egy csomó forró kavicsot, mikor ő a kráter körül ténierég stb. stb. Kényelmesen üldögélhet zsölygében, és nézheti azokat a szebbnél-szebb vetített képeket, amiket az öreg *Zamboni* olyan pompásan tudott színeztetni, valóságokkal megkeelve egy pár tengeri tájképben; aztán nézheti az utcai életet is, melyet a kinematográf egész hiven varázsol a lehérv vaszonra; és végre ahelyett, hogy napokat töltene vasúttal, kocsizással stb., mindezen tuleshetik két-három óra alatt.

Az *Uránia* erre az utazásra engem kért fel *Ciceróné*nek, azon a révén, hogy én afféle tiszteletbeli talián vagyok. Vállaltam a megbízást s iparkodom majd elkerülni a *Ciceróné* ősi hibáját: nem leszek sem tudálékos, sem igen bőbeszédű. Azért hát: — *Avanti, Signori!* *Partenza per Napoli!*

Radó Antal.

MŰVÉSZET.

□ **Krisztus temetése.** *Feszty Árpád* remek három képeknek sokszorosítási jogát a *Könyves Kálmán-társaság* szerezte meg és ez a társaság már a közel jövőben ki is fogja adni a művészi reprodukciókat.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A magyar Kereskedelmi nyelvről.** *Négy László*, a *Budapesti Kereskedelmi Akadémia* igazgatója, ma folytatja előadását az Akadémia végzett növendékeinek szövetsége előtt a magyar kereskedelmi nyelvről. Ez a kalommal a németes szóösszetételeket bírálta, nevezetesen a *hitelképes, költségmentes, mérlegképes, lökeverés* s más efféle kifejezéseket.

Beszélt az újdonsült *tudakozásáról* s a helytelen *hiteltudósítás, hiteltestítés* szavakról. Az „*Auskuentei*” magyarul *hitelbecsítő hitelismertető intézet* nevetek ajánlja. Tüzetesen tárgyalta az *asi-ési* végű jelzőket és kimutatta, hogy igen sokszor a jó magyarság rovására használják őket. pl. *fogyszerzési szövetségezet* = *fogyszerzési szövetségezet*, *hirdetési oszlop* = *hirdetési oszlop*, *fizetési batáridó* = a fizetés hátrédeje, *pénzverési költség* = a pénzverés költsége stb. Kimutatta a *betari begizolat, betekint* s más ilyen igék használatának helytelenségét s számos példával világosítja meg az *eszközöl, jegyez*, stb. igék hibás alkalmazását s egy csomó germanizmust ismer-tet mindig megadván a jó magyaros kifejezési módokat is.

Négy előadásai összegyűjtve könyv alakban is meg fognak jelenni.

○ **Az Országos Egészségi és Embertani Társulat** *Forster* Gyula elnökei alatt ma ülést tartott, amelyen elsőnek dr. *Czobor Béla* tartott érdekes előadást: *A pannonhami apátás egyházi szerelvényeiről 1518-ban*. Utána *Börzsönyi Arnold* mutatta be a győri koraközépkori sírmező leleteit. Érdekes tárgyak vannak az emlékek között, közvetlen a római uralom bukása utáni időtől — egészen a magyarok bejövéséig.

EGYESÜLETEK.

(A női munkát értékesítő *Klotild-Egyesület*) újja akulásá után tegnap tartotta meg első ülését az új városbába egyik termében *Apponyi Albert* gróf főnök elnöklése alatt. A választmányi jelentés során örvendetes tudomásul vették az előbbi pár hét alatt több mint 50 új tag jelentkezését. A választmány a jövedelem szaporítására hangversenyt rendez; a munkamegrendelések az egyesület *Klotild-palotai* irodájában örvendesen szaporodnak.

Nyiltér.

Üz. *Abeles Zsigmond* szül. *Neubauer Róza* és gyermekei *Baumgarten Arthurné* szül. *Abeles Ilonka*, *Abel Róbert*, *Bódog* és *Károly*, valamint veje *Baumgarten Arthur*, továbbá *Polák Adólf* szül. *Abeles Nina* mint testvére, s az összes rokonság fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy hön szeretett férje, illetve apjuk, testvére és rokonuk

Abeles Zsigmond ur

gépészmérnök,
a m. kir. államvasutak felügyelője

tevékeny életének 57-ik évében, boldog házasságának 28-ik évében, f. hó 28-án jobblétre szenderült. A drága halott földi maradványai f. hó 29-én d. u. 3 órakor fognak a gyászházból (*Andrássy-ut 83. sz.*) a központi temető izr. sírkertjébe örök nyugalomra kísértetni.

Budapest, 1902. január 28-án.

Áldás és béke a drága halott poraira!

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága

Vagyon 1900. december 31-én

1,687,840,168-54 frank.

Biztosítási állomány 1900. december 31-én

5,914,496,829-12 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, IV., Károly-kürt 26.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

FARSANG.

□ **Vörös álarcos-bál.** A *Vörös álarcos-bál* előkészületei ugy a nagy rendező-bizottság körében, mint az *Operaházban* nagyban folynak s az előkészületekből ítélve, a *Vörös álarcos-bál* a szezonnak nemcsak legnagyobb szabású de legegységesebb estje lesz. Az *Opera* páholyosairól a földszint és az első emelet már teljesen elkelt; a páholyjegyeket a következők váltották:

Szél *Kálmán* miniszterelnök, a bécsi angol nagykövetség, gróf *Andrássy Aladár*, gróf *Andrássy Géza*, gróf *Andrássy Tivadar*, gróf *Almásy György* né, *Bancalari-Adler Hedvig*, gróf *Baththy* Lajos, *Basch Gyula*, *Benczur Gyula*né, *Blaskovich Elemér*, gróf *Degenfeld Imre*, *Deutsch Sándorné Dreher Jenő*, *Domony Odónné*, *Dirszlay Béla*, *Elek Pálné*, *Egyedi Lajos*, *Guttman Vimos*, báró *Harkányi Frigyes*, *Herz Zsigmond*, *Herzog Janka*, gróf *Hadi-Barkóczy Endre*, *Hatvany-Deutsch Károly*, gróf *Karátsonyi Aladár*, gróf *Keglevich István*, *Lánczy Leó*, herceg *Lobkovitz Rudolf*, *Münich Auré*, *Neumann Armin*, báró *Podmaniczky Gyula*, báró *Révay Gyula*, *Schanzer Ignó*, *Saxlehner Andrásné Soós Elemér*né, *Szurányi Béla*né, *Weisz Bertoldné*, báró *Wodianer Albert*, gróf *Wenckheim Ferenc*, gróf *Wenckheim Frigyes*, gróf *Zichy Agost*.

A második emeleti páholyokból még csak néhány kapható. A *vörös dominók* a *Benczur-féle* modelldarabok után a *lőváros* összes előkeőbb szalonjaiban rendelkeznek.

VIDEK.

— (A nyitrai megyei gazdasági egyesület *Emőd* József elnöklése alatt kedden délelőtti tartott közgyűléséből táviratilag üdvözölte *Darányi* földmívelési minisztert, *Károlyi*

Sándor és *Dessauffy Aurél* grófokat, a magyar mezőgazdaság érdekében teljesített munkásságukért. Elitogadta *Mérey Lajos* indítványát, amely erélyes akcióra hívja fel a gazdákat a budapesti malmoknak az örösi mennyiség korlátozását célzó szándékaival szemben. Elitogadta továbbá *Emőd József* indítványát, mely Nyitra-vármegye érdekei szempontjából bírálva a német vámtarifát, oda konkludál, hogy amennyiben a német vámtarifát kifogásolt tételei érvényben maradnak, a magyar kormányknak kötelessége megfelelő megtorló rendelkezésekről idejekorán gondoskodni. Végül a Magyar Gazdaságiudapesti titkárává kinevezett *Mesko Pál* érdemeit jegyzőkönyvbe foglalták. A közgyűlés után 200 gazda előtt érdekes előadást tartottak *Sierban János* felügyelő a téjszövetkezetekről, *Cserháti Sándor* az árpatermelésről; az előadásokat lakoma követte.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Esküdtészeki tárgyalások.** A pestvidéki esküdtörbíróság legközelebbi ülészaka február 24-től március 1-ig tart. S ez idő alatt a következő bűntényeket fogják tárgyalni:

Február 24-én *Bódi Gáspár Béla* szándékos emberölés, február 26-án *Kaczkovics Antal* szándékos emberölés, február 28-án *Artwohl György* szándékos emberölés kísérlete és lopás büntette, március 3-án *Horváth Pál* szándékos emberölés, március 5-én *Borbély Mihály* szándékos emberölés, március 7-én *Virág Zsuzsanna* gyilkosság büntette. A március 10-iki esküdtörbírósági tárgyalás *Petrovics Antal* szándékos emberölési bűnténye lesz. Ez az a vádlott, akiről megirtuk hogy négyszer szökött már meg az örültek házából s minden szökése alkalmával újabb büntetéseket követelt el.

§§ **A cigányprimás botja.** A híres *Rács Pali* harminckettedik fia, a tavasszal bebizonyította, hogy nemcsak a vonó, hanem a botot is fűrgén kezeli. Az *Üllői-ut* és *Kálvin-tér* sarkán egy nőismerősével bejelöltetett az öreg éjféli órákban, amikor arra jött *Bojacsek András* palaföldmester s lovagiatlan felbuzdulásban megösködte a leányt. *Rács Pali* erre a gyantázatlan bottal úgy fejbekölte a palaföldmestert, hogy a szerencsés ember a felszemére megvakult. A törvényszék a harminckettedik Ráczfiut súlyos testi sértés vétségért 4 hónapig fogházra ítélte. A kir. tábla I. tanácsa ma foglalkozott ezzel az ügygel és dr. *Vais Sándor* védő előterjesztése után a törvényszék ítéletét 15 napi fogházra szállította le. A védő semmiségi panaszát jelentett be.

Hamis váltók.

— *Fiatalfő gróf a vádlottak padján.* —

Budapest, január 28.

Gróf *Ráday András* alig huszonhat éves, s már viharos krimináls múlt áll mögötte. Nevét nem büneinek nagysága, hanem sokasága tette emlegetté. Jelenléte szélhámoságai között azonban három váltót is hamisított. Ezek is apróbb öszszegyekről születtek, csak a rájuk hamisított nevek elkeltek: báró *Frónay gróf Chotek* stb. A váltókat a Nemzeti Kaszinó nyilvános éttermének főpincére számoltta le, kire ma a vádlott gróf azt vallotta, hogy tudta a váltók hamis voltát. Ez azonban bebizonyítható nem volt.

A fiatal, könnyelmű gróf még talán megszabadulhatott volna a büntetőjogi következményektől, ha nem komplikálja a dolgot egy botrányos házassággal, mely újabb szélhámoságokba sodorta. Harmadéve nyáron történt, hogy gróf *Ráday András* a kalandos életi szépséggel, *Terényi Irmával* Budapestről megszökött. Párisba mentek, hol azt híresztelték, hogy Magyarországon nábobai vagyonuk van. Ezen a réven egy esomé embert becsaptak. Egy naiv párisi borbély ezer frankig nyitott hitelt a magyar előkelőségeknek. Mikor a párisi hitel ingadozni kezdett, Londonba szöktek át, hol törvényesen egybe is keltek. De az angol fővárosban sem érezték magukat biztonságban. Azt olvasták ugyanis, hogy a szökevény grótot körözik. Felkerekedtek és Genfba utaztak. De hasztalan, már ötödnápra letartóztatták a bujdosó grótot s kiszolgáltatták a büntetőtörvényszéknek, mely ma ült fölülte törvényt. A vádhatóságot dr. *Daróczy Kálmán* királyi ügyész képviselte, védő dr. *Dushoggi* volt.

Gróf *Ráday András* ellen az a panasz, hogy három váltót hamisított, mielőtt *Serényi Irma* társaságában európai körútra megkezdte volna. Egyet *Szilády László*, egyet *Szilády Áron* és egyet gróf *Chotek Rezső* nevére. A három váltót *Mastaller József* főpincérral eszkomptáltatta, akivel állandó pénzügyi összeköttetést tartott fenn.

Gróf *Ráday* ma ártatlannak vallotta magát. Azt mondja, hogy amikor ő az inkriminált váltókat a főpincérről lezámoltatta, azokon a maga aláírásán kívül más aláírás nem volt. Nem tudja, hogyan került a váltókra a *Szilády László*, *Szilády Áron* és a gróf *Chotek* neve. *Szilády László* 1898-ban barátságból

rendezte az ő adósságát. Mastallernek is fizetett akkor 200 forintot s ez a hitelező kijelentette akkor, hogy más követelése *Ráday* grófnak nincs.

Az elnök: Az irászatokért azt mondják, hogy a *Chotek Rezső* és *Szilády Áron* és *László* nevét ön írta a váltókra. Az irás teljesen megegyezik az ön kezeirásával. Hát erre mit szól?

A vádlott: Erre csak azt jegyzem meg, hogy a bűnvádi perrendtartás értelmében a szakértői vélemény egymagában nem bizonyíték.

Kihallgatták ezután *Mastaller Józsefet*. Az elnök: Hol ismerkedett meg gróf *Ráday* Andrással?

A tanu: A Nemzeti Kaszinó nyilvános éttermében, ahol akkoriban főpincér voltam.

Az elnök: Adott neki kölcsönöket?

A tanu: Átvettem tőle egy 200, egy 550 s egy 300 forintos váltót a *Szilády László*, *Szilády Áron* és gróf *Chotek Rezső* forgalmáival.

Az elnök: Azt mondja a vádlott, hogy mikor a váltókat magának átadta, a saját maga aláírásán kívül más név nem volt rájuk.

A tanu: Rajta volt mind a három név. *Szilády László*, akit szintén kihallgattak, megerősíti a vádlottnak ama vallomását, hogy a tartozására nézve ő kötött egyezséget Mastallerrel. Fizetett neki 200 forintot s Mastaller kijelentette, hogy ezzel az öszszeggel a gróf *Ráday* minden adóssága törlesztve van. Arról egy szót sem szólt, hogy az ő, a *Szilády László* zsrójával ellátott váltóra is adott pénzt gróf *Ráday*nak.

A közzaváló és védő beszéde után gróf *Ráday* Andrást a törvényszék három rendbeli magánokirat-hamisításért egyeztetendi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK.

A walesi herceg Berlinben.

Berlin, január 28. A walesi herceg ma délelőtt a mecklenburg-strelitzi irónörökös-nagyherceggel Streilitze utazott. Vilmos császár a pályaudvarra kísérte a herceget és ott melegen elbucsuzott tőle.

Köln, január 28. Itteni katonai körökben azt hiszik, hogy a walesi herceg hazautazása alkalmából Kölnbe is elmegy, hogy bemutatassa magának a 8-ik vértesezred tisztikarát, amely ezrednek ő a tulajdonosa.

Loubet pétervári utja.

Páris, január 28. *Loubet* elnök május havában utazik Pétervárra. Az elnököt *Delcassé* külügyminiszter is el fogja kísérni.

Belgrád, január 28. A holland királynő *Sándor* szerb királynak a németalföldi oroszánról nevezett polgári érdemrend nagykeresztjét adományozta.

A jezsuita-kérdés Németországban.

Berlin, január 28. A birodalomgyűlés mai ülésén *Spahn* Posadowski miniszternek az után a kijelentése után, hogy hajlandó rögtön válaszolni, megokolta a centrum interpellációját a szövevénytanácsnak a jezsuita-törvény eltörléséről szóló 1899-iki törvényre vonatkozólag elfoglalt álláspontja tárgyában. Összegezte először a jezsuita-törvény parlamenti történetét. A jezsuita-kérdés — ugymond — a jog, a méltányosság és a humanitás kérdése. Ezt a kérdést most összekapcsolják a vámtarifák kérdésével. A katolikus nép azonban távol áll attól, hogy ezt a fontos ügyet gazdasági kérdésekkel hozza kapcsolatba. A jezsuita-törvény hatásában elvetendő, igazságtalan és eszelen törvénynek bizonyult. A kizorított jezsuiták külföldön is németek maradtak és terjesztik ott a német kultúrát. A tudományos munkálkodás terén a jezsuitarend éppen most ismét régi magaslalt áll.

Posadowski miniszter a birodalmi kancellár nevében a következő nyilatkozatot olvassa fel: Azok az indítványok, amelyekről a benyújtott interpelláció szól, az egyes államkormányok beható tanulmányozására szorúnak. Katolikusok részről ismételtan rámutattak arra, hogy a prédikáló szerzetek, különösen a jezsuiták tevékenysége a rendes plébánosok, lelkészek kiegészítésével és támogatásával bizonyos esetekben és bizonyos országrészekben nem nélkülözhető, sőt hogy kiegészítő tevékenységeket szükségképpen megköveteli a katolikus egyház vallási szükségleteinek kielégítése. Másrésztől a protestáns lakosság széles körei történeti emlékek alapján nagyon aggodnák a jezsuitarend visszahívása miatt. Noha az egyes államok modern egyházjogi törvényeinek hatása alatt az egyes felekezetek helyzete lényegesen megváltozott, mégis tény marad, hogy azok az aggodalmak meglehetősen mélyen gyökereznek a nép szívében. Nem lehet ezt a nézet-ellentétet megszüntetni azzal sem, hogy arra utalunk, hogy a modern államban a különféle etnikai irányok a szellemi harcban ellensúlyozzák és kiegyenlítik egymást és hogy ez a harc természetes előfeltétele a szellemi élet folytonos fellírülésének. Ilyen körülmények között könnyen érthető, hogy az egyes államok kormányai a vitás kérdésben csak hosszas, érett megfontolás után hozhatnak határozatot olyan

indítványokra nézve, amelyek a mostani törvényes állapotnak a megváltoztatását célozzák. Remélhető, hogy a szövetséges kormányok még ebben az ülészakban megállapodásra fognak jutni és határozatukat legközelebb a szokásos alakban fogjuk közölni a birodalomgyűléssel.

A ház erre megkezdte az interpelláció tárgyalását. *Stockmann* azt mondja, hogy aki a hazát szereti, annak elleneznie kell a jezsuiták visszahívását.

Bloss a szociáldemokraták nevében állást foglal a jezsuita-törvény ellen.

Standy a keresztények túlnyomó többsége nevében ellenzi a jezsuita-törvény teljes eltörlését, egy részük azonban beleegyezik a törvény részleges eltörlésébe.

Radvill herceg oszallakozik *Spahn* álláspontjához. *Büsing* kijelenti, hogy a nemzeti szabadelvűek a jezsuita-törvény 1. §-ának teljes fenntartását szükségesnek tartják.

Schrader a szabadelvűek nevében kijelenti, hogy pártjának egy része az 1. §. eltörlését, másik része azonban a 2. §. eltörlését óhajtja.

Richter a szabadelvű néppárt nevében a 2. §. eltörlését kívánja. Az 1. §. tekintetében szerinte megöszszik a párttagok véleménye.

Bachem (centrum) sajnálatlal veszi tudomásul *Posadowski* nyilatkozatát.

Belson az elszázi lakosság nevében a jezsuita-törvény eltörlése mellett foglal állást.

Stöcker sajnálja, hogy Németország két keresztény egyháza között olyan hevesen dul a harc.

Rövid vita után véget ért az interpelláció tárgyalása s a ház folytatta a belügyi költségvetés tárgyalását.

Közgazdasági táviratok.

Liverpool, január 28. (*Gabonapiac*). Amerikai buza 1/2 p.-vel olcsóbb. Amerikai tengeri 1/2 p.-vel olcsóbb, odesszai tengeri 1/2 p.-vel olcsóbb. Liszt változatlan. Az idő boros.

New-York, január 28. (*Terménybörze*). (*Zárjat*). *Gyapot*: New Yorkban helyben 8 1/2 (8 1/2), jan-ra 8,01 (7,97). *Aprilisra* 8,15 (8,08). *New-Orleansban* helyben 7 1/2 (7 1/2). — *Petroleum*: *Stand white* New Yorkban 7,20 (7,20). *Stand white* Philadelphianban 7,15 (7,15). *Rafined in Cases* 8,30 (8,30). *Credit Balances at Oil City* 1,15 (1,15). — *Zsír*: *Western steam* 9,60 (9,60). *Rohe és Brothers* 9,80 (9,85). — *Tengeri irányzata* szilárd, *Januárra* — (65 1/2). *Májusra* 65 1/2 (65 1/2). — *Juliusra* 65 1/2 (65 1/2). *Buza* irányzata állandó. *Piros öszsi* helyben 86 1/2 (86 1/2). *Januárra* — (—). *Márciusra* 84 — (84 —). *Májusra* 83 1/2 (83 1/2). *Juliusra* 83 1/2 (83 1/2). *Gabona szállítási díja* *Liverpoolba* 1 — (1 1/2). — *Kávé*: *fair Rio* 7, sz. 5 1/2 (6 —). *Jan-ra* 5,85 (5,80). *Aprilisra* 5,55 (5,70). — *Liszt*: *Spring Wheat* *clears* 2,90 (2,90). — *Cukor*: 3 1/2 (3 1/2). — *On*: 23,57 (23,95). — *Réz*: 11 1/2 (11 —). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik).

Chicago, jan. 28. (*Terménybörze*). (*Zárjat*). *Buza* irányzata állandó. *Januárra* 74 1/2 (74 1/2). *Májusra* 77 1/2 (77 1/2). — *Tengeri irányzata* gyenge. *Januárra* 57 1/2 (57 1/2). — *Zsír*: *Januárra* 9,17 (9,22). — *Májusra* 9,32 (9,37). — *Szaionna short* *clear* 8,75 (8,67). — *Sertésbőr*: *januárra* 15,42 (15,55). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik).

Napirend.

Naptár: Szerda, január 29. *Római katolikus*: Szal. sz. Fer. — *Protestáns*: *Iuvenit*. — *Görög-orosz*: (Január 16.) *Pét. lánc*. — *Zsidó*: *Scheb*. 21. — *Nap két*: 7 óra 16 percek. — *Nyugszik*: 4 óra 40 percek. — *Hold két*: 11 óra 13 percek este. — *Nyugszik*: 9 óra 27 percek reggel.

A horvát miniszter fogad n. 4 órakor. *Nemzeti Múzeum*. *Képtár*, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — *Többi társi* 1 korona belépődíjjal megtekinthetők.

Országos Képtár és metszkiállítás az Akadémiában délelőtt 9-1 óráig. *Iparművészeti Múzeum* délelőtt 9-1-ig. *Technológiai iparmúzeum* délelőtt 9-1-ig.

Az Akadémia Goethe-szobója nyitva délelőtt 10-12-ig. *Festélykiállítás* a városigeti Múzeumokban, nyitva délelőtt 9 órától este 7 óráig. *Belpódj* 3 személynek 2 kor., 5 személynek 3 korona.

Földmáni Intézet múzeuma (*Stefánia ut. 14.*) nyitva délelőtt 10-1 óráig. *Belpódj* 1 korona. *Magyar nők emléktárlata* (*Váci-utca 34.*) d. e. 10 órától este 8-ig. *Belpódj* 60 fillér.

Múzeum könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. *Akadémiák könyvtár* nyitva délután 3 órától 7 óráig. *Egyetem könyvtár* nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3-10 óráig.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. *Belpódj* 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti miniszter: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. *Hivatalos órák*: délelőtt 9-10 délután 2 óráig. *Hazai termékek* állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés arisztokratái is eszközöl) a városigeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külügyi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

KÜLÖNFELEK.

Kintorna szól ...

— Radó Antal fordítása. —

Kintorna szól a ház kapuja mellett,
Az ablakom kinyitva, s jó az est.
A rétről szálló langy tavasz-lehellet
Kicsiny szobámban is már lengni kezd.

En nem tudom, hogy mért remeg a térdem;
Szemembe könny hogy mért tölti, nem értem.

Egyszerre csak a fejemet lehajtom,
S ki olyan messze vagy, neved' sóhajtom.

Stecchetti.

† Véletlen rendjelek. Azoknak, akik nagy hívei a rendjelvadásznak, kellemes mulatságot fog szerezni az a pár história, amely arról szól, hogy kiváló nagy emberek is csak véletlen folytán jutottak valamely kitüntetéshez. Auber, a híres zeneszerző is egy véletlennek köszönheti, hogy a becsületrend főtisztje lett. Liszt Ferenc ugyanis egy alkalommal a Tuileriákban játszott és a császár észrevette, hogy a művész gomblyukában a becsületrend egyszerű vörös szalagja van. Rögön közölte vele, hogy a rendnek egy magasabb fokozatát fogja neki adományozni. Csak akkor, mikor az irodában az új okmányt akarták kiállítani, vették észre, hogy Liszt, aki a lovagi rang szalagocskáját viselte, már rég tisztje a rendnek. Közölték ezt III. Napoleonnal, aki azonban ragaszkodott kijelentéséhez:

— Azt mondtam, hogy magasabb fokozatot fog kapni s ígéretemet meg kell tartanom.

Ekkor meg az jutott a sovíniszta franciák eszébe, hogy Auber, az akkori idők legnagyobb francia zeneszerzője csak tisztje a rendnek és furcsa volna, hogy egy idegen művész ő föltette főtiszt rangban legyen. Mit volt mit tenni, a császár ugyanegy időben kénytelen volt Lisztnek is, Aubernak is a főtisztiséget adományozni. Nem kevésbé érdekes Bizet sem. A Carmen előadása előtt álltak és a darab sikere nagyon kétségesnek látszott. A mesternek még a becsületrend egyszerű szalagja sem volt és barátai aggódtak, hogy a Carmen esetleges bukása miatt Bizet sokáig nem is kapja meg ezt a kitüntetést. Meg akarták tehát előzni a bukást. Egy jónévű ur elment a miniszterhez és néhány elismert tekintély nevében kérte, hogy tegyék meg Bizet Györgyöt a becsületrend lovagjává.

— Ki az a Bizet György? — kérdezte a miniszter.

— Kiváló talentum, uram; van néhány becses

alkotása; a L'Arlésienne csak nemrég aratott nagy sikert.

— Ezt a könyvet olvastam s mondhatom, igazán kitűnő mű. Kérem, gondoskodni fogok róla, hogy szerzője mielőbb megkapja a piros szalagot.

És Bizet tényleg megkapta másnap a becsületrend szalagját, mert a miniszter nagy élvezettel olvasta — Daudet Alphonse könyvét.

Vivier, a híres kürtös is furcsa módon jutott kitüntetéshez. Vichyben a császári udvarnál produkálta magát. Elutazásának órája meg volt már állapítva és ő podgyászát, amelyben diszruhái voltak, előre Párisba küldette vissza. Közvetlen elindulása előtt azonban a császár újra magához kérte és föl-szólította, hogy este újból játszssek.

— Ruháimat azonban már Párisba küldtem, felség — jelentette a művész.

A császár végignézte Vivier-t, aki természetesen éppen olyan volt, mint III. Napoleon és így szólt:

— Majd az én garderobe-omból küldetek önnek ruhát estére.

III. Napoleon minden ruhájának gomblyukában a becsületrend vörös szalagját viselte s ez volt azon is, amelyet Vivier kapott az estére. A művész megjelenvén a császár előtt, jobbja fogta a kürtjét, egyenest az uralkodó elé lépett és balkezelével a gomblyukban felejtett szalag felé mutatva, hálásan hajlongott.

— Sire, merci! (Köszönöm)

A császár egy pillanatra meglepetve nézett, aztán mosolyogva felelt:

— Soit. (Legyen)

† Kínai haramiák. Most, a nagy beháboru után Kínában felszaporodtak a rablócsapatok, melyek a guerilla-hadjáratot tovább is folytatják a mennai birodalom vértől ázott területein. A nagyszámú haramiabanak vezetői közt akadt egy, akinek jellemrajzát mintegy száz évvel ezelőtt előre megírta egy nagy német költő. Ez a sajtósárgos gondolkodású kínai haramiainőkö szakasztott mása Schiller szinpad-i hősné, Moor Károlynak. Csi-a-ou éppen úgy, mint a nagy poéta fantáziájának születtje, gyilkol is, rabol is, de nem a pénz kedvéért, hanem egy magas röptű elvből kifolyóan. Csi-a-ou a bosszúállás vészangyalának valja és hiszi magát s pusztító haraga a gazdagok és szivtelenek ellen irányul. Ez az érdekes rablóvezér, aki társával és erejével valamint apró stratégiai fogásaival is kitűnt a többi közönséges rablóbandavezetők közül, egész legendákat meséltet magáról. Váratlanul szokott csapatjával egyszer itt, másszor amott megjelenni s valóságos statáriumot létesít s ellenmondást nem tűrő energiával pusztítja ki azokat, akiket, az ő szempontjából mérlegelve, a halálbüntetésre méltóknak itél. Eddigéle

már annyiszor avatkozott bele a kínai igazságszolgáltatásba és annyi mandarint végeztetett ki, hogy a veszélyeztetett többiek Csi-a-ou-nak is, úgy mint a drámában Moor Károlynak, díjat tüztek ki a fejére, még pedig ötezer dollárt. Ez a nagy összeg megette a kellő hatást. Elárulták a magasabb elvek szerint eljáró haramiát s a bandája ellen intézett váratlan támadás alkalmával sikerült is Csi-a-ou-t halálra sebzett állapotban elfogni. A nevezetes zsákmány roppant jókedvre hangolta az önkéntes rablóvádszókat, akik abban a boldogító reményben ringatták magukat, hogy most már, az elogatás körül kifejtett érdem szerint arányosan fognak osztozkodni az ötezer dolláron. Arra azonban nem számítottak a rablóliherálás hiszékeny vállalkozói, hogy a kínai ravaszság rendszeren kieszel valamit, ami a készpénzfizetést fölöslegessé teszi. Így történt itt is. A helyett, hogy Csi-a-ou legyőzőtt megjutalmazták volna, inkább megbüntették őket azért, mert, amint ezt az eredményt bebizonyította, fegyverekkel bírtak ugyan az illetők, de a fegyverhordáshoz szükséges engedéllyel nem. E kihágásért, az ítélet indokolása szerint, tulajdonképpen szigorúbban kellett volna őket megbüntetni, a szigorúbb elbírástól azonban a kínai hatóság ezúttal eltekintett s az enyhe ítéletet olybá tekintette, mint a közös érdek körüli kifejtett érdem — jutalmát.

† Az amerikai könyvpiac. Az 1900. évi amerikai könyvtermelés és könyveladás ma már jellemző számokban van csoportosítva s ez a könyvstatisztika arról tesz tanúságot, hogy irodalmi munkák talán soha és sehol nem részesültek oly méretű kelendőségben, mint az Egyesült-Államokban. E statisztikai kimutatás szerint harminc munka átlag egy félmillió példányban lett nyomtatva s ezekből 400.000 példány kelt el. E harminc munka után következik a sorrendben tíz olyan irodalmi mű, melyek közül egy-egy átlag ötvenezer, illetőleg valamennyi ötszáz ezer példányban forog az olvasó közönség kezei közt. Hogy ez mily óriási lendület, arról egy 1818-ik évi följegyzés tanuskodik. A most említett évben egy kiváló munkát 4000 példányban nyomtatott a kiadója s aig fogyott el a könyvkiadás fele. A mostoha eredményen okulva az akkori könyvkereskedők, örültségnek jelentették ki azt a gondolatot, hogy Amerikában egyazon könyv négyezer olvasóra találjon. Nyolc deceniummal eme szakértői kijelentés után több mint százszor annyit nyomattak és több mint kétszázszor annyit fogyott el egy-egy munkából, mint nyolcezer évvel korábban. A kiadók létszáma akkor 50 volt, most pedig körülbelül 500. Hogy a régi és a jelenlegi könyvkiadó-vállalatok nemcsak létszámbell különbözetet mutatnak, hanem aránytalanul nagyobb méretekben dolgoznak, ez önként értendő.

REGÉNY.
TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(151)

Skrzetuski ismét meghajolt.

— Most menjünk nyugodni, szolt a vajda kegyesen. Te nagyon fáradt lehetsz és mi is valamennyien, mert egy pillánatig sem volt nyugalomunk.

— En adok neki szállást, nekem rokonom, szolt Krzytowski.

— Menjünk mi is nyugodni, mert nem tudhatjuk, hogy a jövő éjjel alhatunk-e! szolt Bryowski.

— Talán akkor már az örök álmat aluszszuk! felelte a vajda.

E szavakkal a hálószobájába indult, amelynek ajtajánál szolgálja már várakozott, a többiek szintén távoztak. Krzytowski vadászmaster Skrzetuskit a szállására vezette, amely csak néhány házzal volt odébb. Szolgalegény világított előttük lámpával.

— Milyen sötét az éjszaka, a hóihar pedig egyre hatalmasabb lesz, szolt a vadászmaster. Ah János, micsoda órákat éltünk át ma, azt hittem, hogy az utolsó ítélet jött el. A csöselélek jóformán a mellünknek szegte a kést. Bryowski elvezette a bátorságát és már mi is bucsut vetünk a világtól.

— En is köztük voltam, felelt Skrzetuski. Holnap reggelre várnak újabb rablócsapatokat, akiket értesítettek is a ti ítéletekéről. Holnap mindenesetre tovább kell mennünk. Ugy-e, Kijewbe mentek?

— A Chmielnickij választól függ, akihez Csetwertynski herceg már előre ment. Itt az én szobám, tessék belépni. Megparancsoltam, hogy

melegítsenek egy kis bort; jó lesz lefekvés előtt egy kis erősítőt venni magunkhoz.

Beléptek a szobába, a kandallóban vigan lobogott a tűz. A gőzölgő bor is csakhamar ott állt az asztalon.

Skrzetuski mohón nyult a pohárhoz.

— Tegnap óta nem ettem és nem ittam, — szoltott.

— Gyalázatos szinben vagy. Látszik, hogy fájdalom és fáradalmak emésztenelek. De beszélj magadról is, mert én ismerem az ügyedet. Azt hiszed tehát, hogy a hercegnőt ott megtaláld?

— Vagy ötöt, vagy a halált! — felelt a lovag.

— Könnyebben fogod a halált megtalálni. Honnan tudod, hogy a hercegnő ott van?

— Mert másutt már kerestem.

— Hol?

— A Dnyeszter mellett egész Jahorlikig. Örmény kereskedőkkel mentem oda, mert alapos gyanum volt, hogy ott van elrejtve. Mindenütt kerestem, most pedig Kijewbe megyek, mert Bohun valószínűleg odavité.

Alig ejtette ki Skrzetuski a Bohun nevét, a vadászmaster a fejéhez kapott és így kiáltott:

— Az Istenért! Elfelejtettem a legfontosabbat megmondani! Azt hallottam, hogy Bohun elesett.

Skrzetuski elsápadt.

— Kitől hallottad?

— Attól a nemesstől, aki egyszer már megmentette a hercegnőt és Konstantinóvnál olyan bátran viselkedett. Találkoztam vele, Samoscs felé lovagolt. Alighogy megkérdeztem, hogy mi az újság, azt felelte, hogy Bohun meghalt. Azt kérdeztem: ki ölte meg? Azt felelte: én. Azután elváltunk.

A Skrzetuski arcáról eltűnt a felindulás.

— Az a nemes, szolt, szeret tréfálkozni és nem igen lehet neki hinni. Nem, nem! Ő nem igen tudta volna megölni Bohun.

— Te nem találkoztál vele össze, János?

Ugy emlékszem, azt mondotta, hogy hozzád megy Samoscsba.

— Samoscsban nem vártam meg. Most valószínűleg Sberasban van, de én siettem, hogy a küldöttséget utólrjem, — ezért Kamieniecből nem is mentem Sberasba vissza és így nem találkozhattam vele. Az Isten tudja csak, hogy igaz-e, amit a hercegnőről beszélt? Sagloba ugyanis fogsága alkalmával tudta meg, hogy Bohun a hercegnőt Jampólnál rejtette el és aztán Kijewbe akarja vinni. Ott akart vele megesküdni. Talán ebből sem igaz semmi.

— Mért akarsz hát akkor Kijewbe menni? Skrzetuski nem felelt. Egy ideig csak a szél süvöltése hallatszott.

— Ha Bohun nem halt meg, szolt a vadászmaster, az újját a homlokához támasztva, úgy könnyen a kezei közé kerülhetsz.

— Azért megyek oda, hogy megtaláljam, válszolt Skrzetuski sötéten.

— Miért?

— Az Isten tegyen igazságot köztünk!

— De ő nem fogja ám elfogadni kihívásodat, hanem megkötöztet és megöl, vagy elad a tatároknak!

— A követekkel jövök, az ő védelmök alatt.

— A jó isten tudja csak, hogy önmagunkat meg tudjuk-e majd védeni! Hogyan adhatnánk hát mi másoknak védelmet?

— Akinék az élet terhes, annak a föld könnyű lesz.

— Gondold meg, János, hogy itt nemcsak a halálról van szó, hiszen azt senki sem kerülheti el, de azok eladhatnak téged török gályarabsággá.

— És azt hiszed, hogy ott szomorúbb életem lesz, mint most?

— Látom, hogy mindenre elszántad magadat, te már nem bízol az isten irgalmasságában.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Budapesti gabonafőzsde. A mai készárúzet a tegnapi forgalomhoz képest lényegesen változott. Amennyiben csak 15 ezer mázsát tüntet föl a hivatalos kimutatás. Nem mondhatjuk, hogy a kínálat nem volt elég bő sőt ellenkezőleg, a tegnapi forgalom serkentette a készárúbenzával spekuláló kereskedőket a nagyobb kínálatra, amely azonban a külföldről érkező, némileg lanyha irányzatú jelentésekre s a máimok tartózkodó vételekde folytán csak 5 fillérral alacsonyabb áron volt elhelyezhető. Befolyásolta a mai üzlet lanyhább irányzatát még az a tendenciós hír is, hogy egy világ-cég nagyobb mennyiségű román származású búzáját akarta itt elhelyezni. Ennek a hírek világosságában azonban kételedünk meri, mint tegnap jeleztük egy nagyobb budapesti cég Romániában magasabb árkövetelések folytán, szükségletét nem tudta fedezni. A határidő-üzletben szintén csak lebonylításokra állott be lanyhulás, mely azonban semmiképen sem hátráltatja majd az üzlet további szilárdabb irányzatát. Ennek egyedül bizonyítéka az hogy mai nap folyamán a határidőüzletben az árfolyamok csak néhány fillérral csökkentek.

Az Országos Iparegyesület végrehajtott-bizottsága, kiindulva abból a szempontból, hogy a nagypari érdekeinek képviseletére az iparegyesület kebelében szervezett gyáripari szakosztály volna a leghivatottabb, elhatározta a szakosztály újjászervezését és felhívta az összes nagypari egyesületeket, hogy a szakosztályba képviselőket küldjenek ki. Az egyesületek tulajdonképp részük már be is jelentette a szakosztályhoz való csatlakozásukat és megnevezte képviselőit. A szakosztály újjászervező ülése ma este 5 órakor folyt le Matkocsy Sándor elnöklété alatt.

Elnök megnyitván az ülést, kifejté hogy a szakosztály az egyes iparágak közös érdekeinek felkarolására önját szorgalm. Iteméli, hogy a szakosztály működése is a kívánt haszonnal fog járni. **Gelléri Mór** igazgató ezután felolvasta a szakosztályhoz való csatlakozásokat bejelentett egyesületek névsorát. Ezután **Neuschloss Marcell** olvasta fel az iparügyi előző évi jelentéséről szóló tanulmányát. Első sorban ismertette az intézmény szervezetét. Fontosnak tartja a képesítés kérdését és kiemeli hogy nem az egyetemi képzéshez adja meg az iparügyi előző évi hivatásukra az alkalmasságot, hanem egyéni rátermettségük. Miután hangsúlyozta, hogy az iparügyi előző évi jelentésről szóló tanulmányát, a munkások részére nyilvános előadások rendezésintessenek. A betegségyógyezés és biztosítás ügyét csakis az államosítás segítségével tart a megoldhatónak. Ismerteti végül a jelentésnek a munkások egészségügyére a munkabér kérdésére vonatkozó részeit és végül elismerését tejezte ki az iparügyi előző évi karnak tagjai iránt, akik ermyedetlen szorgalommal és ügyessérettel végeztek munkájukat. A zajos tetszéssel fogadott előadás után **Szterényi József** miniszteri tanácsos szóialt fel, aki az előadás egyes pontjaira felvilágosításokat adott. Az iparügyi előző évi össze van kapcsolva az iparfejlesztéssel és éppen ez az oka hogy az iparügyi előző évi feladatokról, a munkásvédelemről elvonatnak. Az iparügyi előző évi nincsenek munkával telhalmozva, mert a mi gyáraink nem lehet a nagy német gyárakkal összehasonlítani. Ma már 50 iparügyi előző évi van, míg 11 évvel ezelőt csak négy volt. Ezután a felszólaló néhány részletre tér még ki és konstatálja, hogy a tanoncotatás nálunk is örvendetes haladású mutat. A tanoncotatás feletti szakfelügyelet már az 1900. évi budgetben szerepelt meg. **Boross Samu** felszólalása után, aki különösen az iparhatósági intézményre vonatkozólag tejezte ki álláspontját, elnök köszönetet mondott egy a felolvasónak, mint a felszólaló urának és utalt arra, hogy a mostani felolvasás kapcsán feloldott eszmecserre is igazolja a gyáripari szakosztály megalakításának szükségessé voltát. A szakosztály azonban most még nem alakul meg, hanem bevárja a még eddig távolmaradt nagypari egyesületek csatlakozását is, ami körülbelül egy hó leforgása alatt megtörténik.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya haraszti **Jelének** Henrik elnöklété alatt tegnap tartotta rendes havi ülését, amelyen a választmány új tagok felvétele és folyó ügyek elintézése után különösen a február 16-ikán tartandó rendes évi közgyűlés és öterjesztéseivel foglalkozott. Mindenekelőtt megállapították az irodalmi bizottság javaslata alapján a közgyűlés elé terjesztendő évi jelentést, a mérleg és illetve a zárszámadást, valamint a költségvetést. A költségvetés keretében a választmány megtejezte az intézkedéseket arra nézve, hogy egy szakkönyvtár alapításáék és erre a szükséges összeg megszerzéséét javasolja és első sorban magyar nyelven megjelent közgazdasági munkákat szerezzenek be. Ugyancsak a költségvetés keretében bázilépít részvények visszaváltása címén egy külön társaság alap létesítését fogják a közgyűlésnek javasolni. **Vágó Nándor** indítványát, hogy a kereskedelmi miniszterhez a forgalomban levő 4 filléres levelezőlapok érvé-

nyének meghosszabbítása iránt felterjesztés intézések a választmány egyhangulag elfogadta. A szeszkereskedői szakosztály javaslataira a választmány elterjesztést intéz a pénzügyminiszterhez a denaturált szeszszel való kereskedelem érdekében adandó könyvnyitések tárgyában. Ülés után a választmány az elnökség tiszteletére — mután ez volt a közgyűlés előtt az utolsó ülés — diszvacsorát rendezett, amelyre a csakis a választmány tagjai voltak hivatalosak. A diszvacscora folyamán történt felszólalások azokat a kiváló érdemeket hangoztatták, amelyeket az elnökség tagjai és első sorban haraszti **Jelének** Henrik elnök az egylet felvirágzása körül szereztek.

Viharos közgyűlés. Bécsből telefontozza tudósítónk, hogy a *Bau- und Betriebsgesellschaft* mai közgyűlésén nagy botrány történt. A társaság tulajdonából Bécs városa át akarja venni a lóvasutat és az ebben az ügyben kiendő szerződés helybenbonyósására, valamint a társaság felszámolására vonatkozólag akart a mai közgyűlés dönteni. Pénzügyi körökben nagy volt a érdeklődés a közgyűlés iránt. Összesen 127.870 részvényt deponáltak, amely 12665 szavazatot képvisel. A közgyűlés elején felolvasták Bécs város átiratát amely a szerződés megkötésének módozatait közli a társasággal. Az átirat betérjesztése után nagy vihart keltett az az indítvány, hogy a közgyűlést halasztásáék el. **Ma. d. dr. Glaser** arra figyelmeztette a közgyűlést, hogy a szavazólapokon ceruzajelzések vannak, amelyek alapján az igazgatóság ellenőrizheti, hogy ki hogyan szavazott. Glaser tiltakozik a titkos szavazásnak ilyenformán való meghamisítása ellen. **Kemper** berlini igazságügyi tanácsos azt akarta bizonyítani, hogy a társaság alapszabályai nem követelik a titkos szavazást. Erre nagy botrány keletkezett. Mindenféle sértő kiáltások hangzottak Kemper felé, aki az óriási zajban nem tudta befejezni beszédét. Az elnök ekkor a vitát berekesztette. A közgyűlés ezután elvetette a közgyűlés elnapolását kívánó indítványt.

A hajós csatornák. A hajós csatornák vitáját a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet tegnap folytatta. **Dr. Zieleski Szilárd** fejtegette azokat az előnyöket, amiket az ipar fejlődése nyerne azzal, ha a csatornák megépülnek; áttérve a kereskedelmi érdekekre, hangsúlyozta, hogy a vízut-bálozatot úgy kell szervezni, hogy Budapest legyen a központja, a vidéki központokat pedig vasutakkal és jó közutakkal kell a csatornához kötni. Hogy a magyar államvasutak már nem gőzik a szállítást, ez minden araitás után és a fegyvergyarok idején is bebizonyosodik. A kivitelre biztos tengeri utra van szükségünk; ilyen a fumei, mely felett rendelkezünk, de a Dunával a tenger felé nem; itt egyébként is a technikai előnyök a drága adminisztrációval lerontjuk. A fumei csatornát technikaiilag nem lehetetlen megépíteni és ha a vasut a Kulpától tovább nem lesz kielégítő, meg is kell építeni, mert ez a legerősebb fegyverünk Ausztriával szemben. Ezután **Sándor Lajos** fejtegette, hogy a vizut nagy tömegek szállítására ocsóbb, mint a vasut. A duna-tízai, a vukovár-sáméi csatornákra és a Kulpára 72 millió korona kellene; ha ennek az aránylag csekély beiktetésnek a kamatjával a vasutakat segítenék, sokkal kevesebbet érhetnének el, mint a nevezett vizutakkal. Azonkívül a csatornák mentén a kultura fejlődnek, a termények könnyebben értékesíthetők, még a csatornától távolabb eső pontokon is. Végül **Rapaich Richárd** ismertette a tengeri tarifák tanulmányozásának eredményét. Előadta, hogy a galaci vonalnak nagy, termékeny háttere van; ott mindig lehet sok hajót találni, mert ott nagy tengeri forgalom van. Szegedről a Dunán és a tengeren 3900 km. Fiuméba ocsóbb a fuvar, mint a csak 680 km. hosszú vasuton; ugyan-csak a tengeren Gibraltáron és a Rajnán át (7352 km.) a román gabona ocsóbban jut Frankfurtra, mint a magyar gabona a Dunán fő felé (1921 km.) az arány 195 : 277; tehát a román gabona kerülő uton hátulról versenyez velünk. A Dunát kell tehát biztosítaniunk. kibaszalunk, mert ez erős fegyver a kezünkben. Fél Magyarország Galacon át könnjebben jut Nyugateuropába; a másik félnek azonban Fiume az ocsóbb ut. Kiemeli még, hogy a keleti tengeri hajózás a hajóépítés, anyagbeszerzés és őltszereleés ithon eszközléssel dusan megteriténé az állami áldozatokat. A vitát február 1-én, szombaton folytatják, amikor **Hieronymy** Károly tart előadást.

A newyorki főzsde. *New-Yorkból* jelentik január 27-iki keletelt: Az értéktőzsde irányzata eleinte egyenlőtlen volt. A spekulációnak az árfolyamok emelésére irányuló törekvése nem volt képes nagyobb beolást gyakoroálni a tőzsdére. A forgalom rennye maradt. Rézértékek emelkedtek. Különösen szurdak voltak az Amalgamated-Cooper társaság részvényei. De ez és más értékpaprok jó magatartása sem tudott kedvező hatást gyakorolni az általános irányzatra, mert a tőzsde tovább is varakozó állápontra helyezkedett, különösen a Northern-Securities-Company ügyében való bírói döntés tekintetében. A zárlat szilárd volt. Részvényforgalom 430.000 darab.

Videki pensziontervek. A *Hévesmegyei Agrár Takarékpénztár* e hónap 26-ikán tartotta nyolcadik évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentése ezután

is fokozatos emelkedésről számol be, amely a vezetési szoliditását, megbízhatóságát és körültekintő figyelmes-ségét bizonyítja. Az intézet tartalékalapja ez idő szorint 86.000 korona, múlt évi tiszta nyereségre 55.390 korona 10 fillér. A tőzrészvények névértéke 200 korona, amely után 14 korona osztalékot fizet a takarékpénztár. A részvények árfolyamértéke ma 250 korona. **Dr. Kálday Zoltán**, Hévesmegye öspánja elnöke az intézetnek, akinek erőlyes tapasztalatokra valló működésében *Kánita Dezso* vezérigazgató nagy lelkényességgel, tapasztalatainak bőséges mértékével segédkezik.

A marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság január 25-ikén tartott igazgatósági ülésében állapította meg az 1901 évi zárszámadásokat, amely szerint a rossz közgazdasági viszonyok ellenére is minden vonalon örvendetes fejlődés mutatkozik. A betét-állomány 1.500.698-83 K. (emelkedés 365.935-44 korona), a váltótóra 3.990.836-87 korona (emelkedés 397.690-71 korona), a jelzálogköltésök 1.259.773-40 korona, a tiszta nyereség 87.056-71 korona. (Több a tavalyi nyereségnél 6440-98 koronával.) A február 9-ikén tartandó közgyűlésnek az igazgatóság azt javasolja, hogy az osztalék a tavalyi 5 1/2%-al szemben 6%-ban, tehát részvényenkint 12 koronában alapítassék meg.

Déligyümölcs-auktió. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 12.000 láda narancsot, citromot és mandarin adott el a következő árak mellett: *Narancs*: 160-as 4.50 koronától 5.50 koronáig. 200-as 4.50 koronától 6.— koronáig. 300-as 5.50 koronától 7.— koronáig. 360-as 5.— koronától 6.50 koronáig. Vörpiros narancs: 8.— koronától 12.— koronáig. *Citrom*: 300-as 4.50 koronától 5.— koronáig 360-as 5.— koronától 5.50 koronáig. *Mandarin*: 80-as 4.— koronától 4.50 koronáig. 100-as 3.— koronától 3.50 koronáig. A legközelebbi aukció kedden, 1902. február 4-én lesz. ez alkalommal 7.000 láda narancs, citrom és mandarin kerül eladásra.

Budapesti sertés-konzumvásár. A serenoarosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1902. évi január 28-án készlet 458 darab. Erkezett 801 darab. Összesen 1259 darab. Eladott 1000 darab. Maradt 259 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm súlyban 90—94 koronáig. 220—280 kilogramm súlyban 88—94 koronáig. 320—380 kgr. súlyban 88—92 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 86—90 koronáig. Malac 56—64 korona. Az irányzat vontott.

A budapesti gabonafőzsde.

Budapest, január 28.

A kínálat élénkebb, a hangulat nyugodtabb volt ma. Forgalomba került 14.000 métermázsza buza 2 1/2—5 fillérral alacsonyabb áron.

Rozsban nyugodt volt az irányzat.

Eladott:
Buza. Tiszavideki: 100 mm. 80 k. 9 K. 87 1/2 f., 200 mm. 80 k. 9 K. 82 1/2 f., 200 mm. 79 k. 9 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 9 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 9 K. 75 f., 200 mm. 77-8 k. 9 K. 70 f., 200 mm. 77 k. 9 K. 70 f., 100 mm. 76-8 k. 9 K. 70 f., 100 mm. 77-7 k. 9 K. 60 f.

Fehérmegyei: 650 mm. 77-5 k. 9 K. 75 f., február 15-ki szállításra.
Tolnai: 800 mm. 77-5 k. 9 K. 80 f., 400 mm. 77-5 k. 9 K. 70 f.

Pestmegyei: 100 mm. 76-8 k. 9 K. 70 f., 100 mm. 76 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 75-5 k. 9 K. 20 f., 100 mm. 74-5 k. 9 K. 20 f., 100 mm. 74 k. 9 K. 20 f., 100 mm. 72 k. 9 K. 20 f.

Raktárú: 2800 mm. 78 k. 9 K. 75 f., 700 mm. 77 k. 9 K. 75 f.

Mind három hónapra.
Rozs: 200 mm. 7 K. 95 f., 100 mm. 7 K. 85 f., 200 mm. 7 K. 80 f., 300 mm. 7 K. 75 f., 200 mm. 7 K. 75 f.

Zab: 150 mm. 7 K. 62 1/2 f., 100 mm. 7 K. 62 1/2 f., 100 mm. 7 K. 55 f., 100 mm. 7 K. 50 f.
Tengeri: 200 mm. 4 K. 9-1/2 f.

Középfontosság mellett.
A készárú hivatalos egyezése a budapesti áru-és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektóiterenkint és kilogrammonkint.

B u z a	Kilós	Kilogramm ára		Kilós	Kilogramm ára		
		K.-to	K.-ig		K.-to	K.-ig	
Tiszavideki	uj	76	9,85	9,45	80	9,70	9,90
"	"	77	9,45	9,70	81	"	"
"	"	78	9,50	9,80	82	"	"
"	"	79	9,00	9,80	"	"	"
Fehérmegyei	"	77	9,30	9,45	80	9,35	9,35
"	"	77	9,40	9,58	81	"	"
"	"	78	9,48	9,72	82	"	"
"	"	79	9,88	9,78	"	"	"
Pestvidéki	"	76	9,30	9,45	80	9,65	9,65
"	"	77	9,45	9,51	81	"	"
"	"	78	9,48	9,70	82	"	"
"	"	79	9,38	9,78	"	"	"
Bánási	"	76	9,25	9,40	80	0,—	0,—
"	"	77	9,35	9,51	81	0,—	0,—
"	"	78	9,40	9,70	82	0,—	0,—
"	"	79	0,—	0,—	"	"	"
Bácska	"	76	9,40	9,60	80	0,—	0,—
"	"	77	9,40	9,75	81	0,—	0,—
"	"	78	0,—	0,—	82	0,—	0,—
"	"	79	0,—	0,—	"	"	"

Egyéb gabonafajták		Kilós	Kilogramm ára	
			K.-to	K.-ig
Rozs	uj	70-72	7,80	7,9
"	előző évi	"	7,70	7,85
Arpa	uj	60-62	6,10	6,20
"	előző évi	60-62	5,75	5,—
Zab	uj	30-32	5,25	5,—
"	előző évi	30-32	4,75	4,—
Tengeri	uj	"	0,—	0,—
"	előző évi	"	0,—	0,—
Borjú	uj	"	0,—	0,—
"	előző évi	"	0,—	0,—
Köles	uj	"	4,50	6,—

A határidőszület ioyamán a következő kötések története:

Aprilisi buza 1902.	9.60—9.62—9.57—9.53—9.54
Októberi buza 1902.	8.49—8.46—8.47—8.44
Aprilisi rozs 1902.	8.08—7.96—8.01—7.97—7.98
Aprilisi zab 1902.	7.55—7.54
Májusi tengeri 1902.	5.36—5.35
Augusztusi repce 1902.	12.20—

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Aprilisi buza 1902.	9.54	"	9.55	árú
Októberi buza 1902.	8.44	"	8.45	"
Aprilisi rozs 1902.	7.98	"	7.99	"
Aprilisi zab 1902.	7.54	"	7.55	"
Májusi tengeri 1902.	5.34	"	5.35	"
Augusztusi repce 1902.	12.20	"	12.30	"

Délután fél 5 órák szárl:

Buza áprilisi 1902.	9.56—9.57
Buza októberre 1902.	8.46—8.47
Aprilisi rozs 1902.	8.01—8.02
Aprilisi zab 1902.	7.54—7.55
Májusi tengeri 1902.	5.35—5.36
Augusztusi repce 1902.	12.20—12.30

A budapesti értéktőzsde.

A tegnap esteli magas frankfurti jegyzések alapján az előzősde szilárd iránzatot követett, csak Államvasut-részvények hanyatlottak bécsi eladások következtében. — A déli tőzsdén a forgalom jól tartott árfolyamok mellett bonyolódott le. Államvasutak berlini vásárlások folytán lényegesen javultak. A helyi piacon Kőzütiakban mérsékelt kínálat mutatkozott. Járadékok iránt szakadatlan, élénk érdeklődés észlelhető.

Előzősde. Osztrák hitelrészvény 656.25—657.50. Magyar hitelrészvény 672.—675.25. Jelzálogbank részvény 479.—479.50. Koronajáradék 96.82—96.90. Államvasuti részvény 666.75—670.75. Városi villamosvasut részvény 318.—317.—. Kőzüti vaspálya részvény 630.—635.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 96.85—96.95. Fővárosi kölcsön 93.75.—. Magyar Hitelbank részvény 674.50—675.50. Jelzálogbank részvény 478.50—479.50. Leszámitolóbank részvény 443.—444.—. Osztrák hitelrészvény 656.50—657.75. Magyar villamosági részvény 257.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 571.—572.—. Rimamurányi vasúti részvény 491.—492.50. Kőzüti vaspálya részvény 631.25—634.—. Városi villamosvasuti részvény 316.—317.—. Államvasut részvény 670.50—673.50 korona.

Utózősde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 655.50. Magyar hitelrészvény 674.—. Leszámitoló 443.—. Rimamurányi vasúti részvény 488.—. Osztrák-Magyar államvasut részvény 657.75. Kőzüti vasut 633.50. Városi villamos vasut 318.— korona.

A budapesti terménýtőzsde.

A terménýüzletben a szezonzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terménýüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzések: Héremag: lucerna magyar 45.—53.— korona, vörös aprószemű 42.—46.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányási — korona, középszemű 47.—49.— korona, nagyszemű 50.—56.— korona. Disznószir: budapesti 52.50—53.— korona, vidéki — korona. Táblaasztalona: légsenzárított vidéki — korona, városi 4 darabos 42.—42.50. korona, 3 darabos 45.—45.50 korona, üstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—14.75 korona 120 darabos — korona, 100 darabos 15.75—16.— korona, 85 darabos 17.50—18.— korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona. Szilva: slávóniai 19.—19.50 korona, szerbiai 17.25—17.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, január 28. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A külföldi tőzsdékről érkezett kedvezőtlen jelentések, különösen a new-yorki piac gyöngülése a vásárlási kedv hanyatlását eredményezték az itteni

határidőüzletben. Bányadt iránzat mellett tartózkodó maradt a kínálat. Buza és rozs 3 fillért veszített, tengeri 1 fillérrel szilárdult. Buza tavaszra 9.70—9.74, rozs tavaszra 8.21—8.20, zab tavaszra 7.82—7.80, tengeri május—júniusra 5.62—5.63—5.64 korona.

Zárlatok maradtak: buza tavaszra 9.74, rozs tavaszra 8.21, zab tavaszra 7.80, tengeri május—júniusra 5.64 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzősden valamivel kedvezőbb volt a hangulat.

A déli tőzsde oszöndesen indult. Az iránzat kedvező volt. Később élénkebb lett az üzletmenet. Berlinre oszönd. Egy óra 30 perok a forgalom oszöndes volt. Nagyobb élénkség csak államvasuti részvények iránt volt észlelhető, Berlinre szilárd.

Zárlat oszöndes. Berlinre szilárd, főképpen Bécsre. Londonra különösen a bányarészvények szilárdak.

Bécs, január 28. (Magyar értékek szárlata.) 4°/_o-os aranyjádék 119.70. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 152.25. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.30. Magyar keleti vasuti állami kötvény 121.25. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 440.—. Rimamurányi vasútrészvény 480.—. Magyar koronajádék 96.75. 4°/_o-os Magyar földterhem. kötvény 95.60. Magyar hitelbank részvény 670.—. Magyar nyeregeményi kölcsön sorsjegy 182.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 369.—. Magyar kerek. bank 2548. Magyar kukoripar —.

Bécs, január 28. (Osztrák értékek szárlata.) 4°/_o-os papírjádék 100.75. 4°/_o-os osztr. aranyjádék 120.50. 1890-os sorsjegy 145.50. Osztrák hitelsorsjegy 402.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyet 453.—. Osztrák-magyar bank 1632. Déli vasut 74.50. Dunagőzhajózási részvény 830.—. Dohányrészvény 290.—. Császári és királyi arany 11.33. Német bankváltó 117.12. 4°/_o-os ezüst jádék 100.70. Osztrák koronajádék 97.90. 1864-iki sorsjegy 226.50. Osztrák hitelintézeti részvény 656.—. Unionbank 554.50. Osztrák Landerbank 419.25. Osztrák-magyar államvasut 671.—. Elhavölgyi vasut 452.—. Alpeisi bányarészvény 370.—. 20 frank. arany 19.22. Londoni váltóár 238.30 Bécsi Tramway Litt B. 280.—. Bécsi. Tramway Litt A. 284.—. Lapót kohó 375.—. Az iránzat szilárd.

Bécs, január 28. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 655.50. Magyar hitelrészvény 674.—. Angol-Osztrák bank 262.50. Bécsi bank-egyesület 453.—. Union bank 555.—. Landerbank 420.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 671.25. Déli vasut 75.—. Elhavölgyi vasut 453.—. Eszaknyugati vasut részvény 488.—. Dohányrészvény 291.—. Rimamurányi vasut 489.—. Alpeisi bányarészvény 371.50. Májusi jádék 108.50 Magyar korona jádék 96.75. Török sorsjegy 105.—. Német. birodalmi márka 117.—. Napoleon d'or 19.03.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 28. (Tőzsdéi tudósítás.) A tőzsde megnyitásokor az iránzat nem volt egyrészes. Bányarészek az első jegyzések megállapítása után realizációk következtében gyengültek, ellenben bankok mind szilárdok voltak. Belföldi jádékok az állandó pénzbőségre és idegen jádékok szintén szilárdok voltak. Vasutakban nincs verődék. Zárlat felé bányarészek megerősödtek, egyéb papírok szilárdak. Magánkamatláb 2°/_o. Utimópénz 2°/_o/_o.

Berlin, január 28. (Zárlat.) 4°/_o-os papírjádék 101.—. 4°/_o-os osztrák aranyjádék 102.75. Elhavölgyi vasut —. Magyar koronajádék 97.75. Osztrák-magyar államvasut 143.90. Kassa-oderbergi vasut 91.80. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasut beruházási kölcsön 103.25. Alpeisi bányarészvény —. Disconto-Commandit 186.90. Általános vállamosági Edison 195.—. Gelsenkircheni 173.90. Laura-kohó 201.90. 4°/_o-os ezüstjádék 101.—. 4°/_o-os magyar aranyjádék 101.—. Osztrák hitelrészvény 207.10. Déli vasut 20.25. Károlyi Lajos vasut 101.50. Orosz bankjegyek 216.05. 4°/_o-os új orosz kölcsön 96.25. Török dohányrészvény —. Olasz jádék —. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 167.—. Harpeni 168.40. Az iránzat gyenge.

Berlin, január 28. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) **Kész forgalom.** 4°/_o-os magyar aranyjádék 101.—. Magyar koronajádék 97.70. Osztrák hitelrészvény 206.75. Osztrák-magyar államvasut 143.75. Déli vasut 20.25. Eszaknyugati vasut 216.05. Elhavölgyi vasut —. Orosz bankjegy középénz —. Buschtchradri —. Orosz bankjegy —. (Utolsó.) Lombard —.

Páris, január 28. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 716.—. 4°/_o-os osztrák aranyjádék 103.70. Osztrák Landerbank —. 3°/_o-os francia jádék 100.22. Ottomanbank 552.—. 3°/_o-os francia jádék 102.42. Alpeisi bányarészvény —. Déli vasut —. 4°/_o-os magyar aranyjádék 101.60. Párisi bankrészvény 1000.—. Osztrák 99.90. Francia törleszt. jádék 99.57. Osztrák földhitelintézeti részvény —. Török dohányrészvény 316.—. Az iránzat szabálytalan.

Frankfurt, január 28. (Zárlat.) 4°/_o-os papírjádék 101.—. 4°/_o-os osztrák aranyjádék 102.80. Magyar

koronajádék 98.—. Osztrák-magyar 117.50. Déli vasut 20.10. Elhavölgyi vasut 114.70. Londoni váltóár 204.20. Bécsi bankjegyet 116.40. Vilamos részvény —. 3°/_o-os magyar aranykölcsön 85.29. 4°/_o-os ezüstjádék 100.90. 4°/_o-os magyar aranyjádék 101.15. Osztrák hitelrészvény 206.70. Osztrák-magyar államvasut 144.—. Eszaknyugati vasut 111.—. Bécsi váltóár 862.83. Párisi váltóár 813.16. Unio bank —. Alpeisi bányarészvény 189.—. Az iránzat nyugodt.

Hamburg, január 28. (Zárlat.) 4°/_o-os ezüstjádék 100.80. 1880. sorsjegy 146.75. Déli vasut 20.—. 4°/_o-os osztrák aranyjádék 102.50. Osztrák hitelrészvény 206.50. osztrák-magyar államvasut 143.90. Olasz jádék 100.75. 4°/_o-os Magyar aranyjádék 101.75. Az iránzat gyengébb.

Frankfurt, január 28. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arlovyank január. **Esti forgalom** Osztrák hitelrészvény 206.63. Német bank 208.80. Disconto 188.80. Berlini kereskedelmi bank 146.80. Gelsenkircheni 173.90. Harpeni 163.50. Laura-kohó 200.—. Olasz jádék —. Szilárd.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 28. A sertésüzlet iránzata változatlan.

A Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 90—92 fillérg. Oreg közép (páronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 94—95— fillérg. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 90—92— fillérg. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — II. Magyar s z edetű: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közép (páronkint 240—280 kilogramm súlyban) — fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közép (páronkint 260—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 88—90 fillérg. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 86—88 fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 84—86 fillérg.

Sertéslelés: a m 1902. január 26. napján volt készlet 26.959 darab. — 1902. január 27. napján felhajtott 398 darab. 1902. január 27. napján elszállított 659 darab, 1902. január 28. napjára maradt készletben 26.698 darab.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, január 28.

Az alacsony levegőnyomásnak egyik magva az Északi-tenger, a másik Észak-Norvégia felett van, a maximum pedig a Földközi-tenger felé vonult.

Nyugat-Európában az idő enyhe, Közép-Európában azonban hűvös volt. Jelentékeny esők voltak Francia- és Olaszországban.

Hazánkban az idő általában hideg volt és Keleten helyenként erősen havazott.

Küldés: Enyhe idő várható éjjeli fagygal és északon meg nyugaton elvívő csapadékkal.

Vizállás.

	Jan. Jan. 27. 28.	m. é. r.	Jan. Jan. 27. 28.	m. é. r.			
Ins	Schärding	0.42	Tisza	M. Sziget	0.46		
Duna	Páras	1.25 1.76		Tokaj	0.19 0.20		
	Lina	0.78 0.83		V. Nándy	0.16 0.23		
	Bécs	0.62 0.79		Tolna	0.24 0.25		
	Pozsony	1.15 1.27		Tisza-Tured	2.62 2.65		
	Komárom	2.41 4.40		Székely	0.43 0.43		
	Budapest	2.48 2.45		Csongrád	0.21 0.25		
	Paks	1.05 1.41		Szeged	0.73 0.67		
	Mohács	2.54 2.21		Török-Bécs	0.25 0.29		
	Gombos	2.31 2.49		Tud	0.— 1.08		
	Djerdik	1.08 1.12		Óuda	Bárta	0.18 0.27	
	Pancsova	1.44 1.89		Toyiola	Hoór	0.78 0.70	
	Morva	2.18 2.39		Hodrog	Zemplén	0.— 1.08	
	Magyarfalva	2.26 2.49		Székely	1.09 1.08		
	Zemba	1.24 0.89		Hornád	H. Nándy	0.25 0.26	
	Trencsén	1.32 0.93		Bereettyó	Margits	0.27 0.28	
	Szered	1.24 0.88		H. Ujlak	0.14 0.25		
	Sz.-Gottárd	0.16 0.25		Kőca	Canosa	0.16 0.22	
	Sárvár	0.21 0.20			N. Várda	0.08 0.06	
	Győr	2.03 1.04			Bélyegye	0.20 0.03	
	Péttan	0.70 0.72			Tenke	0.18 0.22	
	Zákány	0.25 0.44			Székely	0.— 0.25	
	Bács	0.62 0.18			Borosjenő	0.19 0.24	
	Erdő	0.69 0.69			Bétes	1.28 1.04	
	M. Sordak	0.30 0.29			Gyoma	0.72 0.28	
	Zágráb	1.14 0.28			Székely	0.13 0.10	
	Székely	0.85 0.73			Branyovka	0.26 0.22	
	Mitrovica	0.68 2.26			Roborter	0.— 0.—	
	Deés	0.14 0.10			Arad	1.19 1.08	
	Szatmár	0.75 0.86			Arad	0.63 0.62	
	N. Május	0.16 0.15			Arad	1.23 1.15	
	Munkács	0.28 0.40			Séga	Kislet	1.22 1.25
	Hononna	0.45 0.20				Temesvár	0.00 0.27
	Ungvár	0.60 0.32				Deckerok	0.15 0.25

Téli üdülő- és gyógyhelyek a déli vasut mentén.

Vonatösszeköttetések és menetárak Budapestről (déli vasut pályávara).

Állomás	Vonat	Menet	Ár
Abbazia	N.-Kanizza-Pragerhofon át	Budapest d. v. ... ind. 8.00 reggel, 8.00 este	Menetérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 104-16 K., II. oszt. 74-66 K., III. oszt. 47-78 K.
Görz	N.-Kanizza-Pragerhofon át	Bpest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 és 9.55 este	Menetérti jegyek 30 napig érvényesek g gyorsvonatokra: I. oszt. 111-58 K., II. oszt. 80-16 K., III. oszt. 51-16 K.
Bozen-Gries	N.-Kanizza-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ... ind. 8.03 reggel, 8.00 este	Menetérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 124-68 K., II. oszt. 89-32 K., III. oszt. 57-80 K., továbbá 90 napig érvényes menetjegyzetek megszakítható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 128-20 K., II. oszt. 90-40 K., III. oszt. 63-18 K.
Meran	N.-Kanizza-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ... ind. 8.00 reggel, 8.00 este	Menetérti jegyek 30 napig érvényességgel Bozen-Griesig gyorsvonatokra: I. oszt. 124-68 K., II. oszt. 89-32 K., III. oszt. 57-80 K., továbbá 90 napig érvényes menetjegyzetek megszakítható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 128-20 K., II. oszt. 90-40 K., III. oszt. 63-18 K.
Arco	N.-Kanizza-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ... ind. 8.00 reggel, 8.00 este	Menetérti jegyek Meri állomásig 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 132-10 K., II. oszt. 94-92 K., III. oszt. 61-34 K.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és könyelmes módon biztos gyógyítást önjánó szenvedőknek, 30 évnyi kóránál és magánorvosi tapasztalataival jóvára legjobban ajánlható

Dr. CZINCZAR J.

egyetem. orvosorvost
gyógyi. fértőknél és nékénél foglalkozó szaktan
náltól mindennemű bármily régi kóról

Nemi betegségek
agymint húgyvesztést, hólyag- és vizeleli
bajokat, bukajeros sebeket, syphilis,
infertőzőseblől eredő ideggyógyt, a legmakacsabb
bőrbetegségeket és szépséghibákat,
továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat
(impotentia)
meglepe biztos eredményre gyorsan a legjobb
módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII. kerület, ut. 14. sz. I. e.
Rendelés: délelőtti 10—4-ig, délután 6—8-ig.
Külföldi varosokban, külön be- és kijárás.
Lelovetkei régióval van.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1902. január hó 29-én.
Jancsi és Juliska.
Mese 3 képbén. Szövegét írta: Wette Adelaide. Fordította Abrányi Emil. Zenéjét írta Humperdinck.
Személyek:
Andris Mányai A vasorrú bába Berté
Panna Rottler Altótó bácsi Wlissák
Jancsi Várady M. Harmat bácsi Falocsyiné
Juliska Payer
Utána:
A babatündér.
Látványos ballet 1 felvonásban.
Végül:
Nap és föld.
Ballet 4 képbén. Zenéjét szerzőtte Bayer J.
Kezdeté 5 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. január hó 29-én.
Tárgya királyné.
Tragédia 5 felvonásban. Írta Rákosi Jenő.
Személyek:
Tárgya Jászai Kubán Gyenes
Vendő Szacsay I. hírhöző Paulay
Dzsábul Somló II. Császárs
Csakán Mihályfi 1. Sirató assz. Boér
Balangyár Gál 2. Boros F.
Szirák Beregi 3. Keczeri
Baréza Fáy Sz. 4. Szecsvayné
Káma Meszlényi 1. Óreg ember Mészáros
Arszil Márkus 2. Kőrösmeszei
Leszghő Horváth 3. Rózsahegyfi
Kydár Pálffy 4. Abonyi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. január hó 29-én.
Lotti ezredesi.
Énekes bohózat 2 felvonásban. Írta Rudvard Stone. Fordította Faragó Ödön. A dalok verszövegét írta Mérei Adolf.
Személyek:
Ton Dawentry Sziklai Barley Szilágyi
Harriet Sziklainé Mister Morray Iványi
Jean Dickson Boross Mister Bibb Kalocsay
Kitty Turcsányi Miss Kate Sellő
Ramajannah Ráthonyi Emeralda Iványiné
Lotti Fedák Elsie Tomcsányi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. január hó 29-én.
Yvette Guilbert
és társulatának utolsó vendégjátéka.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. január hó 29-én.
Szókimondó aszonszág.
Sziámú 4 felvonásban. Írta Victorien Sardou. Fordították Fái J. Béla és Makó Lajos.
Személyek:
I. Napoleon Szirmai Erzsébet Krecsányi
Mária Luiza Savory Neipperg gr. Delli
Lefébyre Kiss M. Savori Horváth
Katalin Blaha Hercegné Izsóné
Fouché Solymosi Dépreaux Tollasi
Mária Karolin Lukács J. Cop, cipész Ujvári
Kezdeté 7 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. január hó 29-én.
Először:
Nápoly.
Írta dr. Radó Antal.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Páratlan női KÉZIMUNKA
terén legújabb képes árjegyzékem, mely 264 oldalon 2066 kézimunka-rajzot tartalmaz és a női kézimunkaszakmát a maga tökéletességében felkarolja.
A Budapesti Napló t. vidéki előfizetőinek ingyen és bérmentve küldöm.
Bérczi D. Sándor
női kézimunka-nagyiparos
Bpest, Király-utca 4.

FŐVÁROSI ORFEUM
Nagymező-utca 17.
Még csak néhány napig
Párisi Fono-Kinema-Színház
Chung-Ling-See
Tarka Színpad.
Az angyalvadások és a nagy januári program.
Február 1-én
II. Álarcos-bál.
A télikeri-kávéházban reggel 8 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Somossy-Mulató
Király-utca 71. Igazgató: Somossy K.
Ma
Dirkens Annie
Február 1-én először:
Dirkens Annie
vendégfelléptével:
„Er.“
Párisi erkölcsrajz. Írta: Méténier Oszkár.
Az emeleti kávéházban Dajna Balogh Rudi zenekara játsszik reggel 5 óráig.

Dóczi Lajos Munkái.
A kiváló író művel a modern magyar irodalom legbecesebb termékei. Minden kötet önálló egész és külön is kapható
DISZKÖTÉSSEN.
Csók. Regényes vigjáték ... 7 kor. — fill.
Goethe Faustja ... 9 ...
Szechy Mária. Tört. színmű ... 7 > 50
Carmela. Kis Murányvár. ... 7 ...
Beszélyek és vázlatok ... 6 ...
Vegyes párok. Színmű ... 6 ...
Költményei ... 6 > 40
Utolsó szerelem. Vigjáték ... 6 > 40
Elinor királyleány ... 5 ...
Megrendelhető:
Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)
és. és kir. udvari könyvkereskedésben
Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.

Nicolo Odero fu Alessandro Genúában, 14148. sz.
„Készülék tengervíz lejárására hajók számára“
című 1898. június 7-ről kelt magyar szabadalmára
vevők vagy engedményesek kerestetnek.
Szíves ajánlatok „W. K. 419“ alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I., Seilerstätte 2. intézendők.

BUTOROK
úgy készpénzért, mint
Pószletfizetésre
a leggyorsabbul, a legfinomabb kivitelű
legjutányosabban
Ehrentzen és Fuchs
testvéreknél,
BUDAPEST,
VI., Teréz-kört 8.
Andrassy-ut közelében.
Képes árjegyzék ingyen.

Remekírók Képes Könyvtára.
A magyar és a világirodalom kincsesháza.
Szerkesztő: RADÓ ANTAL.
Kiadja a Lampel R.-féle (Wodianer F. és Fiai) es. és kir. udv. könyvkereskedés (Budapest, VI. Andrassy-út 21.).
E gyűjtemény nemcsak a magyar irodalmat, hanem az egész világirodalmat foglalja. A remekírók kiűné, előrangú szakférfiakról írt bevezetésekkel és magyarázatokkal jelenik meg. A kötetek előrangú magyar festők készítették.
Az 50 kötetre terjedő első sorozat adja egyebek közt: Petőfi, Vörösmarty, Madách, Kosuth, Deák munkáit, a külföldi írók közül: Shaksperet, Moliéret, Homeroszt, Virgíliust stb. A teljes lista, melyben a bevezető szerzői és az illusztrátorok is fel vannak sorolva, ingyen kapható a kiadóhatalomból vagy bármely könyvkereskedésben.
Az első hét kötet már megjelent két kötet, a második kötet Kislány, egy-egy kötet Shaksperé, Moliére és Tóth Kálmán. E kötetek bevezetőit Ferenczi Zoltán, Junius, Alexander Bernát, Haraszti Gyula és Endrődi Sándor írták.
Aki megrendeli három koránál havi részletfizetésre az egész sorozat az első hét kötetet rögtön megkapja.
Ara az 50 kötetnek fűzve 200 kor., színyomatú diszkötésben 250 kor.
Megrendelhető bármely könyvkereskedésben és kiadónál.

Oh jaj!
Megfojt ez az átkozott köhögés.

Kiárultatás
Szerkesztés miatt
rendkívüli olcsó étkezőkészletek
osakisi 1902. február hó 7-ig.
Komplett 6 személyre dusan aranyozott és rémek festésű
Étkezőkészlet 5.95
Kávékészlet modern 7.25
Étkező roccco 8.50
Kávékészlet 1n. ... 3.70
Tökészlet roccco ... 4.45
Kávékészlet ... 3.50
Kávékészlet roccco 4.75
Mocca platform ... 4.50
Mocca roccco ... 4.75
Vésset üveg service 6.50
Kíséletezzük 12 személyes étkező készleteinket. Dusan aranyozva 30m kivétel 25, 30 és 35 ft.
Majolika függőlámpa 4-75. nagy 6-50. gyertyakarokkal 12-50.

ORTNER REZSŐ és Tsa
Teréz-kört 32.
VIDÉKI megrendelésnél körjük a vasutállomást.

Fogászati
rendelő intézet, Budapest, Váci-kört 5. sz. II. em.
Fogzás, foglömés, műfogak stb.
Szakorvosi közönség. Méréseltől újrabas Rendelés 8-5. Szegények ingyen.

Szőlőoltványok
szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csomagefajájában fajtású, teljes jóállású.
Élőkerítés.
Gleditsia cseretek és magvak.
Uradalomnak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.
Ortás földet, leen gyorsan fejlődő szőlőgyökény. Ez az egyedüli, melyből egy földke kevésbe nevelődik pár év alatt, rendkívül csodálatos állással, melyre nemcsak ember, de semmiféle állat meg is auro avulni sem halhatna. Minden rendeltetéshez rajzokkal ellátott Birtok- és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csomótól kezdve 200 csomóig. — Ara 6 ft.
Diócsomókat. Ortás jóállású Birtok- és kezelési utasításban az utóbbi időben rendkívül gyesen.

Oh jaj!
EGGER Mellpasztillát csak egy is használta, meg van győződve arról, hogy azok köhögésnél, rekedtségnél, elnyájkásodásnál, a légzési szervek minden zavarainál gyors és biztos hatásúak.
Doboz 1 kor. és 2 kor. Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési-raktár: **NADOR-gyógyszertár**
Budapest, VI. Váci-kört 17. sz.
Éljen!
Egger-mellpasztilla osakhamar meggyógyított

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Csütörtök	Onegin	Julius Caesar	Ocskay brigadéros A képviselő ur	Ádám és Éva	Lotti ezredesi
Péntek	Nincs előadás	Julius Caesar	A dada	Ádám és Éva	Lotti ezredesi
Szombat	A hugonották	A szoreneso	A Gyurkovics lányok	Ádám és Éva	Lotti ezredesi
d. u. Vasárnap este.	Onegin	Julius Caesar	A dada	Éjjel az erdőn	Postás fiu

DÉLI VASUT.
A háló és közvetlen kocsik forgalma Budapest d. v. pályaudvarról az 1901/1902. évi TELL metrendben.
I. II. oszt. hálókocsi. Budapest d. v. Velence (Venetia) között.
Pragerhof—Nabresina-Cormonson át.
Bpest d. v. ind. este 8 óra 00 perc Velence ind. d. u. ... 2 óra 10 perc
Velence ... érk. d. u. 2 ... 10 Budapest d. v. érk. d. e. 9 ... 53
Menettartam: 18 1/4 óra. Menettartam: 19 1/4 óra.
I. II. oszt. közvetlen kocsik Két I. oszt. hálólélytel.
Budapest d. v. — Ala között. Pragerhof—Marburg-Franzensfesten át.
Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc Alalód indul d. u. 1 órá 57 perc
Alaba érkezik d. u. 4 ... 14 Budapest d. v. érk. reggel 9 óra 53 p.
Menettartam: 20 1/4 óra. Menettartam: 20 óra.
I. II. oszt. közvetli. kocsik. Bpest d. v. Velence (Venetia) között
Pragerhof—Nabresina-Cormonson át.
Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc Velence ind. d. u. ... 2 óra 10 perc
Velence ... érk. d. u. 2 ... 10 Budapest d. v. érk. d. e. 9 ... 53
Menettartam: 18 1/4 óra. Menettartam: 19 1/4 óra.
Budapest d. v. Abbazia—Fiume között. Pragerhof—St.-Peteren át.
Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc Fiume ... ind. este ... 7 óra 52 p.
Fiume ... érk. d. e. 9 ... 38 Budapest d. v. érk. d. e. 9 ... 53
Menettartam: 13 1/4 óra. Menettartam: 14 óra.
Budapest d. v. Triest között. Pragerhofon át.
Bpest d. v. ind. reggel 8 óra 00 perc Triest ... ind. reg ... 8 óra 00 p.
Triest ... érk. este 9 ... 00 Budapest d. v. érk. este ... 9 ... 20
Menettartam: 13 óra. Menettartam: 13 1/4 óra.
Budapest d. v. Pakrác között. Nagy-Kanizsa—Barcsan át.
Budapest d. v. ind. este 9 óra 55 perc Pakrác ind. d. u. ... 2 óra 50 p.
Pakrác ... érk. d. u. ... 1 óra 20 Budapest d. v. érk. reggel 6 ... 23
Menettartam: 15 1/2 óra. Menettartam: 15 1/4 óra.

DISKRET BETEGSÉGEK

elsőrendű gyógyító intézete BUDAPEST.

KATAPHORESE. UJ GYÓGYMÓD!

Földmulthatatlan gyógyhatású Ideg-, Nemi-, Bőr-, Vérbetegségek és Gyengeségi-állapotok, Impotencia gyökéres gyógyítására.

Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyszer után fizethető.

Páratlan sikeres eredményei folytán általánosan kitérőnek elismert hydro-elektrotherapiai intézet

a modern Hygiene és legjobb orvosi technika elsőrendű vívmányát szorított berendezett gyógyszerekkel

Budapest, Teréz-körút 44. I. emelet **Dr. MITZGER TIVADAR**

Az ideg és nemi betegségek gyógyítása. Gyengeségi állapotok, impotencia. Kataphorose Gyógyimód. Bűnök a nemi életben és azok hatással orvosi munkák szerzőjének személyes vezetése alatt, nőtva egész nap.

Levelekre díjmentesen válaszolhatik. Prospectus ingyen.

Neustein Fülöp cukrozott hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET labdaccai). E pillák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagotól, az alábbi szervek bejárnak legjobban eredményes nyelvi használatánál, nyugodtan hashajtók, veresítők, egy egyszerűen sem jobb a melléte egy ártalmatlan, mint a pillák a

SZÉKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott kúlésejk végtől meg gyermekek is szívesen veszik. **Egy 15 pillát tartalmazó doboz 30 fill., egy tőkecs. mely 6 dobozt, tehát 120 pillát tartalmaz, csak 2 korona.**

Óvás! Utánaakról különösen óvakodjunk. Kérjük hátrahozott Neustein Fülöp hashajtó labdaccait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjeggyelkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerház” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszéktől védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp gyógyszerháza a „Szent-Lipót”-hoz Bécs, I. Plankengasse 6. Főraktár Magyarországra részére Török József gyógyszerháza Budapest VI., Király-utca 12., és Andrássy-út 20.

Női betegségeket,

mint egyáltalában kifolyást és méhnyál fel-Lysoferrin. tünő gyorsan gyógyítja az általam előállított (impotencia) ellen kitérő szer, valamint a új fehérfolyásnál, anyaméhnyálra és az anyaméh-gyulladásnál, valamint minden más tartós női bajnál. 1 doboz ára 3 korona és egy dupla doboz ára 5 korona.

Erőmegújító-elixir,

hatásban a mai napig utól nem ér szer, mindennemű gyengeségi bajoknál, de különösen elgyengült térberő (impotencia) ellen kitérő szer, valamint a új fehérfolyásnál, anyaméhnyálra és az anyaméh-gyulladásnál, valamint minden más tartós női bajnál. 1 doboz ára 3 korona és egy dupla doboz ára 5 korona.

Számos hálaírat van, kinek fentebbi szerek segítettek.

Mint egyedül valódián kapható: **Erős Aladár** gyógyszerháza

a Szent Jánoshoz, Nagy-Kikindán 2. sz.

Mulassunk Uraim!

Mielőtt azonban bába megrögzünk, ne feledkezzünk meg báli cipőt vásárolni, mely a legjobb próbarendelés, hogy mindenki meggyőződjék cipőim feltűnő elegáns párisi chikjéről és tartásáról.

Minden csomagot teljesen portómentesen küldök. vagy minden verő egy tégely általam feltalált és törvényileg védett „Guzi” kenőcsöt, mely a bőr vagy laak repedését meggátolja, kap ingyen, mely a rendelkezésel megemlített. Mértéknek elegendő, ha harisnyában egy papíruzabra állva a lábaltal körvonalt lerajzolja. Képes árjegyzékem ingyen. Nem megfelelőért ezennel kötelezem magam kicserélni vagy a pénzt minden levonás nélkül visszadni. Párisi salonnack fűző cipő 4.- Elegáns 4.- Párisi div. box calse fűző 4.50 Gavallier laak gombos cipő 4.50 Elegáns víz fűző 3.20 Sima erős vízbőr cipő 3.- Bagaria eszma nagy darab- ból, vízhatlan önmegleltő talpbetéttel erős 7.- Hámla eszma vízhatlan, maga hőörökítéssel, térdig erős önmegleltő talpbetéttel 6.-

AGULAR IGNÁZ

Budapest Deák-tér 6.

Most jelent meg! **Bekics Gusztáv** legjobb politikai munkája: **Nemzeti akció.** Írta: **Bekics Gusztáv.** Ára 1 korona. Megjelent és kapható az Athenaeum irod. és nyomdai részv. vállalatánál Budapest VII. Kereszt-út 54.

HUZÁS

már február 1-én OLASZVÖR.KER.SORSJEGY Főnyeremény: **20.000 Lira arany.** Kapható: 24 havi részletfizetéssel. Havi befizetés dröbnkint 1 kor. 70 fill. Már az első részlet lefizetése ellenében megküldöm a törvényesen kiállított, a sorsjegy sorozat és számát tartalmazó részletet azonnali játékkal. **Fleissig Sándor** bankháza Bpest, Erzsébet-körút 12.

A NÉGY EVANGÉLIUM

Regényciklus. Írta: **ZOLA EMIL.** A szerző által egyedül jogostott magyar fordítás. A világ-hírd ciklusnak, melyben a nagy francia író a társadalom ügy legmagyobb problémáit dolgozza fel, eddig első két része jelent meg egyidőben a francia eredetivel.

TERMÉKENYSÉG

(FÉCONDITÉ). Ára két vastos kötetben 7 korona.

MUNKA (TRAVAIL)

Ára két vastos kötetben 7 korona. Megrendelhető együtt, v. külön-külön.

LAMPEL RÓBERT-FÉLE

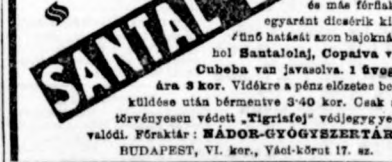
(WODIANER F. ÉS FIAI) és, és kir. udvari könyvkereskedésük Budapest, Andrássy-út 21.

Seabury & Johnson-féle **Benson-tapasz** a leghatasosabb szer **Köszvény, csusz, derékfájás, csipőfájás, hátbaj, mellbaj, köhögés, minden meghülés ellen.** Óvakodjanak csekélyebb értékű utazatóktól! **Louis Ritz & Co., Hamburg.** Kapható Budapesten: **Dr. Egger Leo** és **Egger J. „Nador”-gyógyszertár** ban VI., Váci-körút 17. szám. **„Apostol”-gyógyszertár** VII., József-körút 54. szám. **Török József** gyógyszerháza VI., Király-utca 12. **Dr. Rosenberg Sándor** gyógyszerháza VIII., Kereszt-út 43.

A fiatalság

tudja, hogy egészségére helyreállítására nem szükséges különféle szerekhez fordulnia, mert valamennyit feltalálta biztos és gyors gyógyító erejével a

A nekünk bemutatott árszámán megbízható, hiteltel közzétételét folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézetet a legmegelőzhetőbben ajánlhatók.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugyosfolyásokat és sebeket, az énfertőzöttség utó- bajait, az elgyengült férfiak, magánéletnek a bajok- előkezelésére, nőknél fehérfolyás, hármény- gyűrés idejébe is, valamint mindazon női betegsége- ket, melyeknek a magtalanul egyik főokozója és börtötöttségüket gyógyít új gyógymód szerint, bis- tes sikerrel, gyorsan és olgósan.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudós, volt eszéles kir. orv. 10. orv. Rendelő: naponta ó. a 10 óráig egész délután 6 óráig, este 7 óráig 8 óráig. Díjazott levelekre legmagyobb figyelemmel válaszolhatik és gyógyszerreklámiát is gondoskodva tesz. **Nőknek külön váróterem.** Ugyanott megjelent és a szerzői: **Dr. GARAI ANTAL** nagrendelhető **NEMZETI UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek lassú gyógykezelésére című könyv, volt ára 3 fill. 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 fill. beklüdele mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvétel mellett.

Titkos betegségek

gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalata alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: hugyosfolyást, hólyagbajokat, bujakoros sebeket, syphilitis, ennek következményeit, makacs hólyagbajokat és az énfertőzöttség támadt idegbetegségeket.

Meglepő az eredmény férfiak gyengeségénél (impotencia) ugy fiatal, mint öregbök egyéneknek. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógy- szerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz. (Dohány-utca sarok, I. emelet). Bejárat a lépcsőnél. Külön váróterem. Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Jégyártási és hűtőberendezéseket LINDE-társulat

kiválóan elismert szabadalma és rendszere szerint. Kizárólagos gyártási jog a magyar korona országai részére: **NICHOLSON** gépgyár részvénytársaságnál Budapest, VI., Váci-út 17. szám.

„AZ ANKER” élet- és járadékbiztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapított 1858.

Összes vagyon	138 millió korona
Biztosítási állomány	505 millió korona
Eddigi kifizetések	232 millió korona

A nyereményrészesítéssel biztosítottak vegyes és haláleseti biztosításoknál A osztálytörvény szerint — ugy mint 26 év óta állandóan — az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve, míg a vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztálytörvény szerint (évenként emelkedő osztalék) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 30%-a, ugyint a biztosítási tartam

3 éve után	4 év után	5 év után	6 év után	7 év után
9%,	12%,	15%,	18%,	21%

fizetett ki készpénzben. **Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.** Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetőket központi irodákban és eredeti nyugalom mellett meg a közkeletű közkönyvtárakban lehet feladni.

Bonda Józsefné
Andrássy-út 59.
Breber nővérek
dohányüzem
Terezkörút 64. szám alatt.
Deutsch Miksa
Andrássy-út 88.
Eckstein Bernát
hirdetési iroda
V. ker. Fűrdő-utca 4. szám.
Engelmann Mór
gyorsajónyomda
IV. ker. Kálvin-tér 2. szám.

Frank Pál
könyvkereskedő
IV. ker. Gróf Csáky-fő utca.
Kosuth Lajos-utca. Kigőz-tér.
(Koronaherceg-utca sarkán).
Fischer J. D.
hirdetési iroda
IV. ker. Szabvány-utca 7. szám.
Goldberger A. V.
hirdetési iroda
IV. ker. Váci-utca 17. szám.
Goldgruber Mór
könyvkereskedő
II. ker. Fő-utca 2. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda
V. ker. Dorottya-utca 9. szám.
Jambrikovits
dohányüzem
Kerepesi-út 60. (Takarékpénzt.)
Kernberg Rozália
dohányüzem
VII. ker. Múzeum-körút 18.
Leopold Gyula
hirdetési iroda
VII. ker. Erzsébet-körút 4. I. em.

Messe Rudolf
hirdetési iroda
VII. ker. Károly-körút 9. szám.
Mezei Antal
hirdetési iroda
IV. ker. Ekkai-út 9. szám.
Nemetsek A. J.
újság-árusa
IV. ker. Fő-utca 3. szám.
III. Nagel Ottó
könyvkereskedő
Múzeum-körút 2. sz. (Nemzeti Színház bérháza).

Rohoncz Hena
dohányüzem
VI. ker. Andrássy-út 42. szám.
Sikráy Samu
hirdetési iroda
VI. ker. Fő-utca 33. szám.
Sopronyi V.
dohányüzem
VIII. ker. Kerepesi-út 1. szám.
Szántó Mór
dohányüzem
IV. ker. Keleczkai-utca 14. szám.

Schwarz József
hirdetési iroda
V. ker. Marokói-utca 4. sz.
Schönwald Ferenc
dohányüzem
Ferenc-körút 3. szám.
Tenczer Gyula
hirdetési iroda
IV. ker. Szerviz-tér 3. szám.
Toldi Lajos
könyvkereskedő
II. ker. Fő-utca 2. szám.
Weitzenfeld Jakab
Király-utca 1.
Zipsér és König
zeneműkereskedő
VI. ker. Andrássy-út 4. szám.

Minden apróhirdetést, melyet itt este 6 óráig feladnak, már másnap megjelentek a Budapesti Naplóban.

Drága Lucykám.
Nagy örömet szerzett annyira sorral. Ha a választás, levelet vagy a hírlapom megkérdezi. Kérlek megvárni a szerkesztőim. Csokolija P. 11291

Race.
Szerda délután 6-ker a Nemzeti színház előtti téren, ma este 8 óráig, majd reggel 10-ker. Kezdenek kezni lesz. Modern. 11288

Vén leány.
Miert ezen hosszú paszák 711

Gizella.
Prózia még kisebb mint verse de még is nem lesz, maradjon meg az incognitó. Ugyis minden ideér már hora concursus marad. R. sz. és stb. elűntek a somnigébe.

G. a 50.
Sohogysem tudom kiállításait üzenete értelmét. Levélből bizonyára jobban megérténém.

Édes kis szomora
virágom! Megjelenésed jót eszt, de hiúságodot nem értem. Észre kérésért. Pá a te rossz fiad. 11294

F. O.
Ha még nem telettem parancsát, csak vitor-városi csokorom. Miért kintzót új sokig halgatásával és miert az a tökszerzőség most is? Talán levélben jobban tudhatnád.

Csunya baba.
Éppen jellemt 10dátú ním 10dm. Vagy 3-3, vagy este 7-után, a kezred érkeke, hogy mielőbb látszam. Addig is köszönöm a kedves és hódító levelet. Nem késo? 11290

Nem bánja meg!
Jelzett becsületese építő iszeretlen kéresemet, helyeztem tisztázására leveleimre okvetlen szíveségen van. F. O.

Belvárosi kávéház
nem szép aszony, ki szombaton a lapra felváltatott, szíveskedjen e rovatban „Uniformus” jelző alatt tudni, közlekedés lehetősége-e? Uniformis. 11273

KERESLET.
Dr. juris
Ügyvédi irodában alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 11293

Papirkereskedő
segéd, a szakma minden ágazatában teljes jártassággal, levelekre 15-re állást keres. Felvétel „Pápir” alatt a kiadóhivatalba kér. 11289

Helyi
ismeretterületi bíró pénzbeszedő felvételt. Ajánlatok T. H. E. alatt a kiadóhivatalba elismernék.

Társat keresek
4-5000 forinttal egy kitűnő vállalkozó, mely évente mintegy egy részre 2000 forintot juttat. Van három évi szerződés a kincstárnál, a társnak nem is kell foglalkoznia. A pénzre bitor, és közzelgődd betáblatására a szerződés, az üzlet egy régi és biztos üzlet. Bővebbet „K. M.” alatt a kiadóba. 11289

Kiszolgált katona.
ki a kézművári szakmában teljes szaképítő, jó magyar és német levelező, a könyvtári ismeret, és kézzelgődd betáblatására a szerződés, az üzlet egy régi és biztos üzlet. Bővebbet „K. M.” alatt a kiadóba. 11289

Percellán-üzletben
azonnal felvételt egy segéd és egy 3-aszony jó franciákkal. Örtör Kezsd és T. nál Bpest, Terezkörút 32. sz.

Keresetük
egy kisebb, képzett szorgoskodó, ki kisebb leányokhoz. Kigőz-utca 5. I. em. 2.

Használt
fűrdőházat, fűrdőházat, libatöltes, zálogcédlűk veszek legmagasabb árban. Singer Mária, Lujza-utca 3. szám. 1118

Keveset használt
női felöltők és egy karakill galér óceán eladó. Tökölly-utca 8. földemlért. 11289

Zeneművek
jó állapotban megvételnek Zala Mór zeneműkereskedőnél Terezkörút 2.

KINÁLAT.
Szabóné
kifűző, kárpokat, ajánlja meg a legújabbak készítésére, elegáns lakás. Dívtos fazonok 5 trútól feljebb. Egy kisérlet sajtó. Csak királyi-utca 22. II. sz.

Korrepítőrnak
ajánlok jelen érettségizeti, szorgos II. éves orronhalgató, ki ismeretű hiányban minden melleszkollikos és néki. Van. Leikismeretes kötelezettség teljesítésére hivatkozva kárpok. Kísérlet módoszer. Kísérlet referenciat. Cím: Gáspár Józsa Budapest, Holló-utca 1. II. emelet 34.

Fűzők
késztésű és javítású elvállalja Gyree 500 készítőn jutányos árak mellett. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eljuttat. Cím: Előponti Józsa Budapest, Holló-utca 1. II. emelet 34.

Kitűnő szabóné
ajánlok a legjobb hál és tavasz ruhák készítésére, jutányos árak és látsza kivétel mellett. Örv. Sternberger D. né Budapest, IV., Gizella-tér 3. sz.

Angol, francia
tapasztalt nyelvmester, ki nyelvtanulmányait kifűrdőn végezte, meg néhán szabad órával rendelkezik. Kísérlet módoszer. Kísérlet referenciat. Cím: Gáspár Józsa Budapest, Holló-utca 1. II. emelet 34.

Takarítási felvételt
lakást adok fiatal gyermektelen házaspárnak. Cím a kiadóhivatalban. 4151

Kereskedő
a rőtös és fűzer szakmából (régében önálló), 29 éves né ember rakatárni pénzbeszedő, nagy bármennyi állást elfogadja. Kitűnő referenciat. van. Cím: Borsai és hí magyar, német, szék és horvát nyelvet. Krausz Lajos Szerescsen-ut. 20. I. 7.

Butor
legjobb minőségben, legolcsóbban, részlete és kérszempénzben. V. ker. Váci-utca 17. szám. Nagymező-utca 87. 1043

Temetkezési-intézet
buteraktárral, nagyobb vidéki városban, legelőstrangu, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 11290

Kárpitos
ki régebbi idő óta foglalkozás néki. Van, óceán vállalt el minden szakmájában munkát. A kiadóhivatalhoz intézett megkeresésre rögtön jelentekzik.

Nemes
baromfiak és zserk tojási gazdálkodás minőségben. Tejen hálalati vagott baromfi és (albaromfi) teatóság bármikor friss minőségben kapható. Főnök gazdaság Kis-Körút. 11293

Postához
Budapest közelébe ajánlok gyáronaknak, állami hivataloknak, postai lakást, végzett leány. Cím a kiadóban. 11293

Singer-varrógépek
a legolcsóbb árakban, előnyös árú, felültekkel szállítunk. Láng J. és fia kerekpáruzt Budapestben, József-körút 41.

Kitűnő szabóné,
kifűzőn járta, óceán elvállal munkát, melyet a sejtőlakásán készit el. Referenciatokat is végrez kitűnő részelt. Örv. Lédere Lipótné, Wesseleny-utca 54. II. em. 20.

Privát kutató.
Iroda Váci-körút 89. Kényes megbízásokat, megfogalmazást, nyomozásokat vállalja, úgy magán, mint családi-ügyekben: Kassa, Magyar Gőz. T. Alháló 10-2-ig. 1209

Mészáros
és hentesüzem, a fűzerek közelében lévő egyik legmagasabb és legolcsóbb kőszögben, mely hetenként telén 2 darab, nyáron 4 darab marját vagy, áronnal eladó igen jutányosan. Bővebbet Niemetz Gyula üzlet adás-vételi irodájában, Budapest, József-körút 18. 11188

Székvizsgáló a vidéken
eladó 3500-8000 forint évi forgalommal, teljesen felszerelve. Cím a kiadóhivatalban. 11181

8000 koronáért
eladó egy jó jövedelmező, tőkésüzem berendezett műintézet. Ajánlatok „K. 922” alatt kértet. Schvay József hirdetési irodájába, Marokói-utca. 11296

Valódi Echo-Phono
gráfok teljes felszereléssel, 30 ft. gyönyörű megzenésített hangok, drága 100 kr. 2000-3000-ig. Cím: K. 922, és k. úr. v. hangszergyáros Phono-gráf-ostályában, Károly-körút 2. (Kosuth Lajos-utca sark.) Zeneolaj. 11296

Butorozott szoba
kiadó! Szép butorozott, egészen külön bejáratú a folyosóról, intelligens gyermektelen család 12-13 férőszobával kiadó. VII. Garay-ut. 11. 19. (Központi pályaudvar közelében.)

2 elegáns
butorozott kűbéljárta utcai szoba, fűrdőszoba használatra, esetleg ellátással, kiadó. Andrássy-út 15. III. em. 6. 4148

Fuvolás
naturlalás, ajánlok zenekarhoz. Kétézeri előlétsza után, hallás után kifogástalanul játszik el mindent. Cím: Kelenbóga 5. Holló-utca 1. II. em. 34.

Kerekpárok
sálóházak kiválóitak, 15-20 forintól feljebb állítunk. Láng és Fia kerekpáruzt, József-körút 41.

Keresztény
családnál a Damjanich-utcsában ebéd és vacsora kapható 14-től 22 fríg ebéd, 10-14-ig, vacsora hivatkozva részlete. Cím a kiadóhivatalban. 4154

Szép búkkaszén
vagonozásra eladó. Bővebb felvilágosítást Braun Ede, Dand, u. p. Ternova.

Egy csinosan
butorozott, világos udvari kűbéljárta nagyobb szoba egy ur részére azonnal kiadó. Akkai-utca 10, I. 2. 4066

Kitűnő szabóné,
bőcei de budapesti előnyös szalonok volt művezetésű, elvállalja minden fajta toltote házában vagy lakásán való elkészítését. Vidék J. Johanna VI. Lövőde-tér 6. I. 5.

2 antique
olajfestmény eladó. Wischograd, Nagyvároscs-utca 7. 4185

Házkenyér
stűk gyűjtemény 600 forint 4-5 bértörlet 3 kamencés stűde azonnal kiadó. Bővebbet VII. kerület, Rottenbiller-utca 35. sz. Örv. Weisz Sándorné.

Zongora
fekete, kevesebb keresést használt, díszes kiallítású 250 forint eladó. Fodor, Dohány-utca 30. sz. III. em. ajtó 12. Megtekintéshez csak reggel 8-10-ig.

Zongora,
Kramer-féle, kitűnő hangn. Jutányosan eladó. Megtekintéshez előnyös árú. Nefelejcs-utca 15. I. II.

Egy
Koch & Karselt-féle matt kerekasztalos piaci stűgőben eladó. Aggteleki-utca 4. III. Denker.

10-es eszlőkészletet
4 órával nem idősebb és egy Compound gépet 4 járatra kerekesek stűgőben megvételre. Ajánlatok címszámok: „Gőzgepek” Solvares József hirdetési irodájához, Marokói-utca.

Zongora-órát
ad fiatal nő, volt zenelátó nővérek. Cím a kiadóban. 11293

A ki hegedűt,
cimbalom, harmonikát, mechanikai hangszereket, vagy zongorát akar venni, kérem árjegyzéket Szombereg Ármán és társaira c. és k. úr. v. hangszergyárosoktól Kerepesi-út 36. 10-12-ig minden nap kiadó. Kifűzők árjegyzéket küld teljesen díjmentesen.

Oly brakkak,
kik kellemes és csendes otthonon világot a fűzertes olcsó szobát, gyönyörűen berendezve, külön bejáratú! Ohajtsanak, ajánlatot a Sándor-utca 30/B. I. 13. sz. alatti. Kitűnő és pontos kiszolgálás. Azonnal kiadó.

Fényképező gépet
vagy objektívet, használtat veszek. Ajánlatot, gyártmány szám, lemezmagyag és ár megjelölésével Klein Józsefnek Váci-körút 7. sz. intéződének.

Szeművek
kinek kell? Ingyenes és bértmentre küldöm több mint 1000 ábrát tartalmazó árjegyzékeket papazsok, orcsipétek és formatekercs. Sok újdonság! Klein József optikus, Bpest, VI., Váci-körút 7. sz. Szeművegjavításokat saját műhelyemben leggyorsabban készíttettem és a vidéki birtoktektéket postafordultával elintézem.

Használt férőruhák legmagasabb árban
vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivántra a vevő a helyszínén megjelenik.

Ujdonság!
Borotváló por!
vegyileg, orvosiilag megvizsgálva.

A borotva föllesleges!
E szaglatos és avra teljesen értelmatlan borotválóporral bárki is 5 perc alatt simára megborotválhatja magát minden kellemes illattal néki és a néki, hogy borotvát használja. A leggyorsabb kezeles. Probacomag (szűzori borotválószék) helyben és vidéken 1 korona. Használati utasítással hozzávaló csonteszköz 20 fillér utánvételt vagy az összeg előleges befűkűdése mellett bértmentre. Kiszűzleg kapható Budapestben: Leichter Lipót borotváló, VI., Laudon-utca 3. 25 doboznál megfelelő árengedmeny.

Mindenkin segítve
lobot az összes **zálogcédlűk föllesleges!**
vidéki is, Wyshogrodnál, Nagyvároscs-utca 7. II. 24. Vezsek öreg hamis fogakat és szájpádlásokot, használt ruhadarabokat, egyruhák, valamint minden elforgadhatót. Levelezőlap elégségen, rögtön jövök.

„Budapesti Napló”
apróhirdetéseit utján.

Főhirdetés-felvétel
a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

VIII. József-körút 18.
Legolcsóbb árak!

Legjobb eredmény.

Láng Jakab és fia
varrógépeket

csak jó minőségű. Hálószoba, kredenc, szőnyeg, divány, asztal, szek, íróasztal, könyvtárolók, úri tolelek, otomán, szalonparietra, stűk, örv, egyenkint is, Vezyon óceán eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztosítva. Cím: VI., Gyár-utca 25. szám. Steingerber Hans butoriparoznál.

Butor
csak jó minőségű. Hálószoba, kredenc, szőnyeg, divány, asztal, szek, íróasztal, könyvtárolók, úri tolelek, otomán, szalonparietra, stűk, örv, egyenkint is, Vezyon óceán eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztosítva. Cím: VI., Gyár-utca 25. szám. Steingerber Hans butoriparoznál.

Butor
legjobb minőségben, legolcsóbban, részlete és kérszempénzben. V. ker. Váci-utca 17. szám. Nagymező-utca 87. 1043

Láng Jakab és fia
varrógépeket

csak jó minőségű. Hálószoba, kredenc, szőnyeg, divány, asztal, szek, íróasztal, könyvtárolók, úri tolelek, otomán, szalonparietra, stűk, örv, egyenkint is, Vezyon óceán eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztosítva. Cím: VI., Gyár-utca 25. szám. Steingerber Hans butoriparoznál.

Cseléd-
elhelyező irodában Allandóan válogatott jó férj és női családok vannak nagy számban eljegyzésben. Elhelyezkedésben 2-3 vidékre. Több vidéki elismerő levelel rendelkezem. Rózsaszegi Antal Budapest, Bolváros Haribazár. 1109

Zalogcédlűk,
bőrt aranyat, ezüstöt és briliánköveket legmagasabb árban von Schiller Irád, IV. Királyi Pál-utca 12. Egyetem-tér mellett.

„Star” Safety Razor.
Vidéki amerikai batorozó-vessély készűlők. Minden vessély néki 2 perccel alatt batorozkothatnak ezzel a jószággal és tartósság tekintetében földműlathatlan készűlőkkel. Ára darabonként 10 kor. Áronad nagy rakatár készűlőkkel együtt batorozók, zsebkések és ollókban. Megrendelésre azonnal elkészűl. Klejt J. Budapest, IV. Koronaherceg-ut. 17.

Elzalogosított sorsjegyek
és értékpapírok bárhonnan kiváltatnak, azokra lehet legmagasabb kölcsön adatik igen olcsó kamat mellett. Vidéki megbízásokra különös gond fordittatik.

Erzsébet-körút 48.
(Royal szállóval szemben.)
Alapítva 1884. évben.

Szabadalmakat
Értékesítő Vállalat

Bpest, Erzsébet-körút 17.
Kiszűzölő szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és belajrosztos védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

Mindenkin segítve
lobot az összes **zálogcédlűk föllesleges!**
vidéki is, Wyshogrodnál, Nagyvároscs-utca 7. II. 24. Vezsek öreg hamis fogakat és szájpádlásokot, használt ruhadarabokat, egyruhák, valamint minden elforgadhatót. Levelezőlap elégségen, rögtön jövök.

„Budapesti Napló”
apróhirdetéseit utján.

Főhirdetés-felvétel
a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

VIII. József-körút 18.
Legolcsóbb árak!

Legjobb eredmény.

Láng Jakab és fia
varrógépeket

csak jó minőségű. Hálószoba, kredenc, szőnyeg, divány, asztal, szek, íróasztal, könyvtárolók, úri tolelek, otomán, szalonparietra, stűk, örv, egyenkint is, Vezyon óceán eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztosítva. Cím: VI., Gyár-utca 25. szám. Steingerber Hans butoriparoznál.

Butor
legjobb minőségben, legolcsóbban, részlete és kérszempénzben. V. ker. Váci-utca 17. szám. Nagymező-utca 87. 1043

Láng Jakab és fia
varrógépeket

csak jó minőségű. Hálószoba, kredenc, szőnyeg, divány, asztal, szek, íróasztal, könyvtárolók, úri tolelek, otomán, szalonparietra, stűk, örv, egyenkint is, Vezyon óceán eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztosítva. Cím: VI., Gyár-utca 25. szám. Steingerber Hans butoriparoznál.

Butor
legjobb minőségben, legolcsóbban, részlete és kérszempénzben. V. ker. Váci-utca 17. szám. Nagymező-utca 87. 1043

Láng Jakab és fia
varrógépeket

csak jó minőségű. Hálószoba, kredenc, szőnyeg, divány, asztal, szek, íróasztal, könyvtárolók, úri tolelek, otomán, szalonparietra, stűk, örv, egyenkint is, Vezyon óceán eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztosítva. Cím: VI., Gyár-utca 25. szám. Steingerber Hans butoriparoznál.

Butor
legjobb minőségben, legolcsóbban, részlete és kérszempénzben. V. ker. Váci-utca 17. szám. Nagymező-utca 87. 1043

Láng Jakab és fia
varrógépeket

En Csillag Anna!

A ki lakást keres e vagy kiadó lakása e e van e e

A ki személyzet e keres vagy hely nélkül van e e

A ki Csillag Anna

Erzsébet-körút 48.
(Royal szállóval szemben.)
Alapítva 1884. évben.

Szabadalmakat
Értékesítő Vállalat

Bpest, Erzsébet-körút 17.
Kiszűzölő szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és belajrosztos védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

Mindenkin segítve
lobot az összes **zálogcédlűk föllesleges!**
vidéki is, Wyshogrodnál, Nagyvároscs-utca 7. II. 24. Vezsek öreg hamis fogakat és szájpádlásokot, használt ruhadarabokat, egyruhák, valamint minden elforgadhatót. Levelezőlap elégségen, rögtön jövök.

„Budapesti Napló”
apróhirdetéseit utján.

Főhirdetés-felvétel
a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

VIII. József-körút 18.
Legolcsóbb árak!

Legjobb eredmény.

Láng Jakab és fia
varrógépeket

csak jó minőségű. Hálószoba, kredenc, szőnyeg, divány, asztal, szek, íróasztal, könyvtárolók, úri tolelek, otomán, szalonparietra, stűk, örv, egyenkint is, Vezyon óceán eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztosítva. Cím: VI., Gyár-utca 25. szám. Steingerber Hans butoriparoznál.

Butor
legjobb minőségben, legolcsóbban, részlete és kérszempénzben. V. ker. Váci-utca 17. szám. Nagymező-utca 87. 1043

Láng Jakab és fia
varrógépeket